

ПОЛИТИКИН

ЗАБАВНИК

15
динара

БРОЈ

1513

26.12.1980. • ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ • ГОДИНА ХLI

ПАЖЊА!
УНУТРА
ЈЕ ПОКЛОН
ЗА ВАС -
ВЕЛИКИ
КАЛЕНДАР
ЗА НОВУ
1981.
!

Ripley

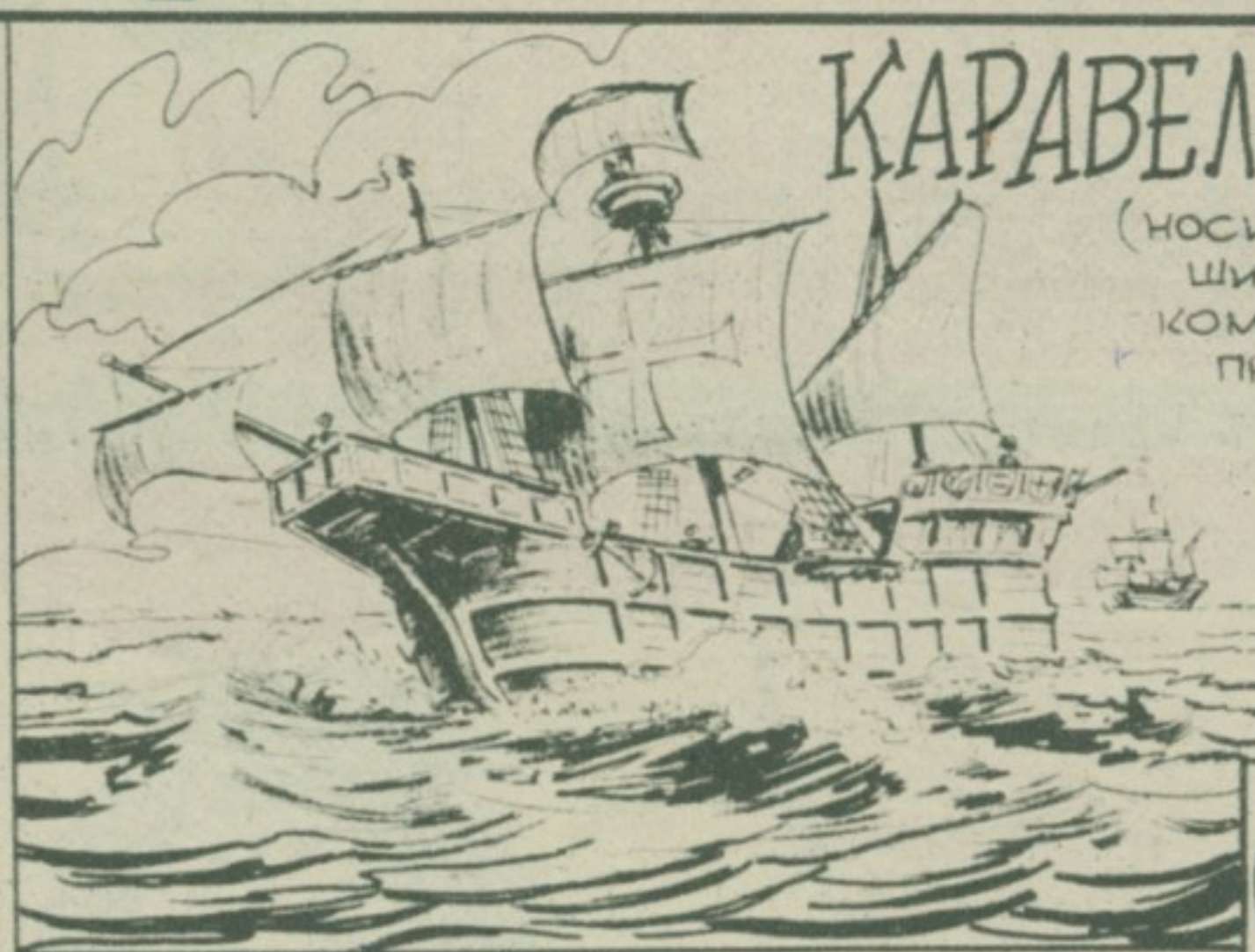
Веровали или не!

КРИСТИФОРУ КОЛУМБУ

ЈЕ ПРВИ ПУТ ЈАВНО УКАЗАНА
ЧАСТ НА ПРОСЛАВИ

„КРИСТИФОРА КОЛУМБА“
РАВНО 300 ГОДИНА
ПОСЛЕ ОТКРИЋА
АМЕРИКЕ.

КАРАВЕЛОМ САНТА МАРИЈА

(НОСИВОСТ 200 ТОНА, ДУЖИНА 22,6 м,
ШИРИНА 7,8 м, ВИСИНА 4,1 м)

КОМАНДОВАО ЈЕ САМ КОЛУМБО НА СВОМ
ПРВОМ ПУТОВАЊУ КАДА ЈЕ И ОТКРИО
АМЕРИКУ. КОЛУМБО ЈЕ ВОДИО
И ДНЕВНИК У КОЈИ ЈЕ УПИСИВАО
ПРЕВАЉЕНИ ПУТ, КУРС И
ОСТАЛЕ ЗНАЧАЈНЕ ДОГАЂАЈЕ.
ТО ЈЕ ПРВИ ПИСАНИ ДНЕВНИК
У ИСТОРИЈИ ПОМОРСТВА.

ГНЕЗДО

РЕЧНОГ ОРЛА ИЛИ РИБАРА
ШИРОКО ЈЕ 1,50 - 1,80 м,
ТЕШКО 135 кг, А У СТАЊУ
ЈЕ ДА ИЗДРЖИ И ЧОВЕКА.

ДРВЕНА СТАТУА

СА ТРИ ЛИЦА НАЛАЗИ СЕ У
ЈЕДНОЈ ЦРКВИ У КОПЕТУ,
У ШВАЈЦАРСКОЈ.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА...

● глисте могу да изгубе и до 90 одсто течности, а ипак да остану у животу. Живот човека је угрожен ако изгуби само 10 одсто течности.

● енглески техничари успели су да израде најмању телевизијску камеру на свету која је тешка свега 550 грама, а има објектив величине дугмета.

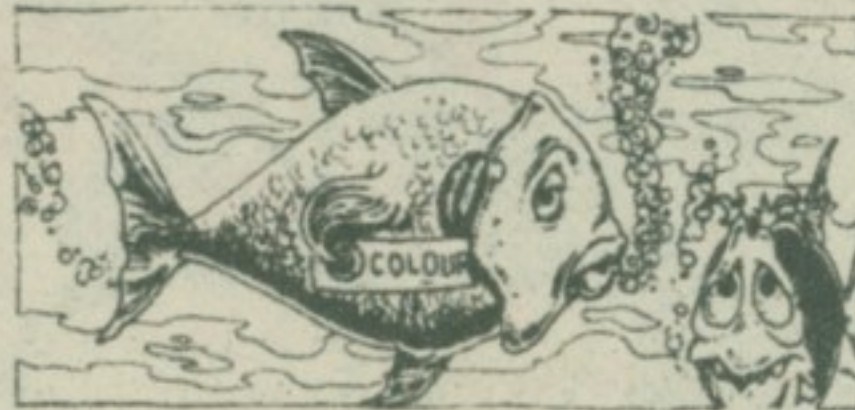
● мамути би опет могли да ходају земљом, тврди професор Курт Бениршке из Сан Диега (САД). Потребно је само одговарајуће ћелије мамутових младунаца, који су сачувани под сибирским ледом, усадити у ембрион слона.

● израчунато је да једном оловком може да се напише око 45 хиљада речи, односно да се повуче линија која би била дугачка 70 километара.

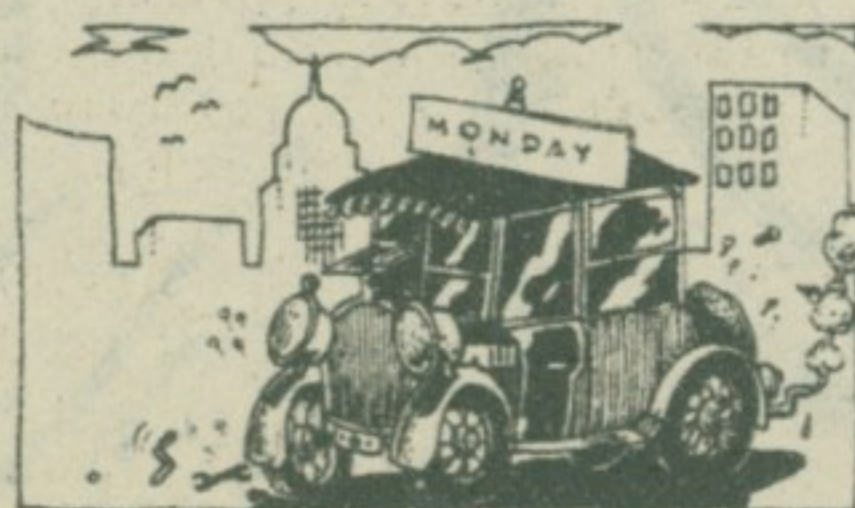

● научници са универзитета Џон Хопкинс (САД) конструисали су прецизни атомски часовник који не може да погрешни за једну секунду бар следећих три милиона година.

● атлантска краја је риба прилично честа између Северне Каролине и Бразила која може да достигне дужину од 90 до 120 цм. Позната је по својој способности да мења боје у распону од осам нијанси које се крећу од тамнокрке до бледожуте. У току само једног минута, ова риба може да промени и неколико нијанси.

● да би ограничили и смањили потрошњу бензина, Новозеланђани су увели један невозни дан у недељи, али власници аутомобила могу сами да одлуче који ће то дан бити. Дужни су само да то истакну на ветробран свог аутомобила. Ако овај потез буде донео добре резултате, вероватно ће се увести и невозна седмица.

● научни сарадник Медицинске академије у Вроцлаву у Пољској, Томас Чешински, који испитује утицај електричне струје на живо ткиво, утврдио је да позитивни електрични потенцијал помаже бржем нарастању костију, док негативни успорава и потпуно лечи запаљиве процесе.

● енглески орнитолози тврде да од мазута којим се загађују мора и океани годишње утине од 50 000 до 250 000 птица.

● израчунато је да је потрошња воде по становнику у средњем веку износила 25 литара на дан, а данас се у великим градовима дневно потроши и више од 500 литара воде по једном становнику.

ЧИЈИ ЈЕ НЕПТУН?

СВЕ ДО ПРОШЛОГ СЕПТЕМБРА СМАТРАЛО СЕ ДА СУ ЗА ОТКРИЋЕ ОВЕ ПЛАНЕТЕ ЗАСЛУЖНИ ФРАНЦУСКИ АСТРОНОМ ЛЕВЕРИЈЕ, КОЈИ ЈЕ ПРЕДВИДЕО ЊЕНО ПОСТОЈАЊЕ, И НЕМАЧКИ НАУЧНИК ГАЛЕ, КОЈИ ЈУ ЈЕ ПРВИ УХВАТИО У ТЕЛЕСКОП. САДА СЕ ПОЈАВИО ЈОШ ЈЕДАН »ПРЕТЕНДЕНТ«

Открића небеских тела, а пре свега планета, нашег Сунчевог система првобитно се заснивало искључиво на посматрању. Када је откривен Јупитер, највећа планета и по маси и по величини, ствари су се компликовале.

Он, заједно са Сатурном, Ураном, Нептуном и Плутоном, припада такозваним спољним планетама које су веома удаљене од Сунца. Откривање њиховог постојања представљало је комбинацију посматрања (мерења), математичке обраде и тумачења добијених резултата.

По немачком астроному Јохану Екерту Бодеу (1747-1826) добио је име „закон“ којим се унапред могла предвидети средња удаљеност планета од Сунца. Боде је непогрешиво предвидео постојање и положај Урана, прве планете која је откривена помоћу телескопа. Први ју је угледао Виљем Хершел.

Боде је показао потоњим астрономима где да гледају да би на небеском своду нашли нову планету. Ово је било драгоцено јер посматрање планете током одређеног временског периода пружа податке незаменљиве за предвиђање њене орбите у односу на друге планете.

Када се догоди да нека позната планета почне да се понаша необично и неочекивано у својој путањи, веома је вероватно да се налази под утицајем неке друге, још неоткривене планете.

Ова теорија помогла је француском астроному Жану Жозефу Леверјеу да „открије“ Нептун.

ПУТ ОКО СУНЦА ЗА 165 ГОДИНА

Прича о открићу Нептуна је просто фантастична јер је планета била унапред „предсказана“. У томе је велику улогу одиграо Уран.

Веома рано примећено је да Уран не следи своју орбиту како треба — све до 1822. године чинило се да се креће пребрзо, а после тога сувише споро.

Године 1843. Џон Коуч Адамс, математичар са Универзитета у Кембриџу, одлучио је да се са овом чудном појавом ухвати „у коштак“. Дедукцијом је закључио да готово сигурно нека друга планета омета „уљудно“ понашање Урана.

Француски астроном Леверје дошао је истовремено и независно до истог закључка и оба научника добила су, дедукцијом, го-

Но напне да је Галилеј застарео! Најновија истраживања неба показала су да је он у многим стварима и данас први. На старој гравури Галилеј показује славном енглеском песнику Џону Милтону планету Јупитер.

тово идентичне резултате о величини и положају непознате планете.

На основу ових прорачуна планету, названу Нептун по богу мора из римске митологије, угледао је кроз телескоп Берлинске опсерваторије 1846. године астроном Јохан Готфрид Гале.

Нептун, откако је откривен, још није прешао своју пуну путању око Сунца — за то му је потребно 165 година — а постоје и недоумице у погледу његових кретања.

ВИДЕО ГА ЈЕ!

Због тога је Нептун необично занимљив за научнике. За њега се живо заинтересовао и амерички астроном Чарлс Коуал. То-

ком истраживања он се упитао није ли случајно и неко пре Леверјеа и Галеа посматрао ову планету и оставио белешке које би њему помогле да одреди колико је тачна њена израчуната орбита.

Теоријски се зна, али се том детаљу све доскора није придавала пажња, да је Јупитер прошао директно испред (тада непознатог) Нептуна јануара 1613. године. Зна се, такође, да је славни Галилео Галилеј посматрао Јупитер и његове месеце од 1610. године.

Постоји ли могућност да је он, узгред, видео и Нептун, упитао се Чармс Коуал.

Са својим колегом астрономом Стилманом Дрејком Коуал је недавно прекопао Галилејев дневник и пронашао да је Галилеј заиста видео Нептун (који, нарав-

но, тада још није био пронађен) први пут у ноћи 27. децембра 1612. а потом 28. јануара 1613. године!

ПРОПУСТ ИЛИ ТЕЛЕСКОП

Из дијаграма у дневнику види се да је Галилеј мислио да је Нептун стајаћа звезда јер се није померао. У ноћи 28. јануара 1613. Галилеј је приметио да су се положаји Нептуна и једне друге стајаће звезде променили, али није могао да установи које се од ова два небеска тела креће.

Славни Италијан није наставио посматрање ових тела, што је крајње чудно али ипак може да се објасни: видно поље њего-

вог једноставног телескопа није захватало лук већи од 15 и у њему нису истовремено могли да се „сместе“ и Јупитер, и Нептун, и стајаћа звезда (која је касније добила име SAO 119234).

Јупитер и Нептун налазили су се готово један испред другог 29. јануара 1613. али Галилејев телескоп вероватно није имао одговарајућу резолуцију.

Тако Галилео Галилеј није идентификовао Нептун као планету, али га је први видео. Није искључено да је био сувише очаран Јупитером и његовим месецима, па му је Нептун промакао.

Било како било, астрономија је морала да сачека више од два века, све док Нептун није изазвао орбиталне неправилности у путањи Урана, и заслуга за његово откриће припала је другима.

Б. Дожић

ПОЛИЦИЈА ПРОТИВ ЈЕЛКЕ

Јесте ли се икада запитали одакле обичај да се јелка кити? Претпоставки има много. 110 јединица, јелка своју улогу у новогодишњим светковинама дугује древном веровању да зелена биљка преноси снагу и свежину на људе и животиње. По другима, јелка је остатак некадашњег римског обичаја: Римљани су у славу јануарске Календе (првог дана у месецу) уносили у куће зелене гране окићене плодовима.

Јелка, оваква каква је данас, потиче из Алзаса чији су становници, тада поданици Светог Римског Царства, прво у Шлехштату (1600), а пет година касније и у Стразбуру нову годину почели да дочекују уз дрвца окићена воћем. Тек 1785. јелке су доживеле да их украсе и свећницама.

Народ је у кићењу јелки уживао, али су полиција и црква у 17. веку улагале велики напор да овај обичај не узме маха јер је црквене достојанственике све то исувиле подсећало на незнабожачке, паганске обичаје.

Прве јелке, записано је, окићене су у нашој земљи у Љубљани пре тачно 110 година.

ТРОЛОВИ ДОНОСЕ СРЕЋУ

Живе свуда: испод кревета, у заборављеном шеширу, у рукавима и џеповима, сеновитом врту, старом свећњаку. Нико их не види, али су ипак присутни свуда. враголасти су: преврнуће суд са водом, крадом испити пиће, појести колач, па онда заиграти своје троловско коло. Међутим, на њих се нико не љути. Напротив, тролови-патуљци врло су омиљени, нарочито у скандинавским земаљама из чије митологије и потичу.

Њих и њихове рођаке тролове-дивове, који се и по изгледу и по нарави потпуно разликују од ових патуљака, родила је машта и дуге, снежне северне ноћи. И док су дивови оличење злих сила

јер потапају бродове Викинга, доносе буру, краду најлепше девојке и свуда сеју пакост, мали тролови уморној домаћици преко ноћи спреме кућу, утеше уплакано дете, помогну несрећној девојчици коју кињи маћеха, укратко доносе срећу. Због тога се не купују већ само са радом поклањају блиском пријатељу. Срећа не може да се добије за новац.

Али, савремена бајка о чудним човечуљцима доброг срца, који увесељавају и децу и старије, почиње пре само 28. лета, тачније 1952. године у Темпереу, у Финској када је Ерол први пут и направљен. Наиме, Хелена и Марти Кускоски имали су очи и руке маштовите и веште као из вилинских прича. Хелена је

РУГОВИЦЕ МОЈА ЛЕПА!

била цртач и сањарила је да постане сликар, а њен муж Марти глумио је и чезнуо да буде песник. Но, као и сви добри људи из бајки били су — сиромашни.

Једног дана Хелена је открила дивну ствар! Покушавајући да нешто направи помоћу маказа и чиода, и сама се изненадила када је увидела да јој се у рукама рађа биће чудног облика и лица — трол! Људе који су били на ивици беде могло је да спасе само чудо, а ретко је шта из маште чудесније од трола.

И као да је неко махнуо чаробним штапићем, одједном је свако желео да има трола — играчку, маскоту, амајлију. Хелена и Марти тешко су стизали да направе довољно тролова, тих чудних

створења дугачке косе и прћастих носева.

Ускоро је брачни пар Кускоски подигао праву шуму за тролове. Зове се Фауниленд и налази се у близини Хелсинкија. У овом свету вилинских кућица, која је нека врста троловског Дизниленда, деца могу да виде своје омиљене тролове и подсети се на бајке које су слушали о њима.

Међутим, када се врате кући, тамо их опет чекају тролови — невидљиви, несташни и бескрајно добри.

Текст: Иван Лончар
Снимио:
Љубомир Патрногић

Ови тролови су из збирке
Изе и Небојше Митрића

ОД 1.
ЈАНУАРА
1981.
ГОДИНЕ

ФИЋА ГУБИ

Свим људима на свету дешава се да у продавници обуће проведу знатно више времена него што би требало.

— Који број ципела носите — пита, по обичају, продавац.

Муштерија, поготово ако је млађа од двадесет година, врло често само слегне раменима. Продавац онда „шацује“ ногу, доноси кутију са ципелама изабра-

себан смисао за мерење изражавали су у давна времена Хебреји и Арапи, уз употребу ширине руке, стопе, лакта (0,52 m), дебљине камиље длаке (0,65 mm) итд.

Од старих Грка, где су мере биле у строгој на-

устоличени: метар — за дужину, ар — за површину, литар — за запремину и грам — за масу.

Примером Француза пошли су и остали европски народи, па су 1875. године у Паризу представници осамнаест држава потписали Конвенцију о метру којој се до 1965. године придржило око 40 земаља света.

У Србији су метарске мере законом уведене 28. новембра 1873, с тим да се могу примењивати од 1. децембра 1875. а да је то обавезно од 1. јануара 1880. године. У Црној Гори су метарске мере уведене, према неким подацима, наредбом од 1. јануара 1888. У Аустро-Угарској, којој су припадале многе наше садашње покрајине, метарски систем је уведен 1. јануара 1875, а у Турској 13. марта 1871. у Хрватској је Закон о метарским мерама усвојен 17. априла 1874, с обавезном применом од 1. јануара 1875. године.

средстава рада — поставили су хитан захтев за уједначавањем јединица величина у целом свету.

О томе како је настао нови међународни систем мера — SI — разговарали смо са др инж. Мирославом Павловићем, професором Београдског универзитета који важи за једног од водећих стручњака у тој области код нас, а писац је и врло вредне књиге „Међународни систем јединица SI у науци и техници“ која је недавно изишла.

Професор подсећа да је предлог о увођењу практичнијег система јединица поднет још на Генералној конференцији о мерама и тежинама 1948. На следећој (десетој) Генералној конференцији за мере и тежине 1954. године донета је одлука о прихватању

систем је усвојен у Скупштини СФРЈ 1976. доношењем одговарајућег Закона, а његова примена почиње од 1981. Тиме смо и ми ушли у круг земаља које се укључују у SI — систем, а досад су то учиниле САД, Велика Британија, Француска, СР Немачка, земље Латинске Америке, многољудна Кина и на десетине других. Понеке су увеле и награде за оне који што брже пређу на примену новог система, али и казне за оне који га се не буду придржавали.

УНИДАЈУ СЕ НАЛОРИЈЕ

Систем SI доноси нам новина напретек. Ипак се верује да неће бити већих

ним одока. Оне обично не „пасују“. Долазе друге, треће па и четврте, све док ноге не би добиле најпогоднију „амбалажу“. Овакви случајеви дешавају се вероватно само до Нове године. Када сване прво јануарско јутро, свако ће моћи у продавници обуће да каже колика му је дужина ноге у центриметрима и — неће бити грешке. Оки, често са ногом неподударни, бројеви на кутијама или ђоновима — те „35“, „38“, па и „46“ — престаће да важе. Неће морати да црвене они који их тешко памте, поготову ако им ноге брзо расту, па сваки час ускачу у нови број ципела.

То је само један, и сасвим мали, део приче о новом систему мера који ће се у нашој земљи примењивати од почетка 1981.

ШТА ЈЕ МЕТРОЛОГИЈА?

Име је настало у овом веку и то је наука о мерама. Мерење је старо готово као и људски род. Још у доба старе кинеске цивилизације, како су показала археолошка истраживања, постојале су неке мере, а стари Вавилонци су, чак, поседовали јединствен систем мера који се није много разликовао од данашњег. Трговачким везама ове мере су доспеле и до Египћана, Феничана, Грка, све до Римљана. По-

длежности државне управе, до данас је сачуван назив основне јединице за мерење дужине: метар, на грчком: метрон (мера). Ипак, уједначавање мера приписује се једном другом народу — Французима, а везује се за знаменити догађај из њихове историје — француску револуцију.

УКЉУЧЕНИ СМО У SI

Но, и поред тога што је метарски систем наишао на врло широку примену, развојем науке и технике настајали су и други системи који су обухватили

ОСНОВНЕ МЕРЕ SI СИСТЕМА

Величина	Осн. јединица	Ознака
дужина	метар	m
маса	килограм	kg
време	секунда	s
јачина електрицитета	ампер	A
температура	келвин	K
јачина светлости	кандела	cd
количина материје	мол	mol

Међу многим новинама које је тада донела Уставотворна скупштина, било је и усвајање јединственог система мера, који је урадила Академија наука. Тако је настао тзв. децимални систем, сачуван и до данас, у коме су све основне јединице засноване на природним прамерама, а њихова деоба или увећање врши се по децималном систему. Тада су за мере

шири круг величина. То шаренило стварало је велике тешкоће у трговини и економској сарадњи међу земљама света које су све више упућене једна на другу.

Особито је сложено било превођење вредности величина из једног у други систем. И развој аутоматизације производних процеса, увођење кибернетике, међународна подела рада и

шест јединица у својству основе међународног система, да би шест година касније исти форум тај систем и ратификовао.

Тада су усвојени називи, ознаке и спискови основних и изведених јединица, као и начин образовања производа и делова уз помоћ префикса. Саветодавни одбор Међународног комитета утврдио је 1967. године предлог да се усвоји и седма основна јединица, намењена мерењу количине материје, чиме је нови међународни систем мера — SI — био комплетиран.

Њега сачињавају: метар, килограм, секунд, келвин, ампер, кандела и мол. Од њих се изводе све остале јединице уз помоћ множења, дељења или степеновања. Неке изведене јединице имају посебне називе и ознаке.

У нашој земљи овај си-

тешкоћа у његовом спровођењу, јер је у суштини једноставан и практичан. То не значи, наравно, да нећемо морати да мењамо многе своје досадашње навике, избацујући из употребе неке појмове много брже него што смо то, рецимо, учинили са старим динарима.

Поред поменутог мерења обуће центриметрима, воће, поврће, месо, па и бомбоне убудуће ће се изражавати њутнима. Њутн (не Исак) приближно је једнак тежини садашњих 100 грама. Престаје да важи и техничка атмосфера за мерење притиска, баш као и висина живиног стуба којом се досад мерио крвни притисак. Уместо тога биће у употреби паскали, што значи да ће на сва мерила те врсте морати да се стави нова или упоредна скала.

КОЊСКУ СНАГУ

Ципеле ће се означавати центиметрима, бомбоне њутнима, калорије из хране џулима, крвни притисак паскалима. Мењаће се уџбеници, књиге, училиа, мерни инструменти...

Уопште, према Закону је предвиђена измена или прилагођавање многих мерних инструмената, училиа, табелара, а у свим уџбеницима и приручницима, од основних школа до универзитета, старе мере се обавезно морају заменити новим. Таква обавеза важи и за издаваче новина, часописа, публикација за радио и телевизију. Наравно, постојаће и прелазни рок,

горна возила. Популарни „фића“ чија се јачина мотора изражавала са 25 коњских снага имаће 18,4 киловата. Човек чија је телесна тежина досад износила, на пример, 80 килограма, имаће по SI-систему око 784,5 њутна или 784,5 декањутна, ако је тако лакше снаћи се.

Уместо у свећама јачина електричне сијалице ће се изражавати у канделама. Оно што се у организам унесе после обилног јела и пића неће се више мерити калоријама него џулима, а добри, стари килограм важиће само као мера за масу. Повишена телесна температура изражаваће се у келвинима, али и целзијусима.

а после њега свако непридржавање одредаба новог Закона биће кажњиво. По том Закону престаје и употреба коњске снаге као мерне јединице за мо-

НАУЧНИЦИМА У ЧАСТ

Као што је речено све мере новог система постају извођењем из седам основних мера. Неке од њих носе имена познатих научника — Њутна, Паскала, Вата, Тесла и других. Тако изведене мере сматраће се заједничким именицама и писаће се малим словима, дакле: њутн, паскал, ват, тесла. Међутим, пишу ли се оне у виду ознака, употребљаваће се велика слова: N, Pa, Wt. И називи и ознаке мера који нису изведени од имена људи писаће се малим словом.

У обичном животу биће потребе да се користе јединице које су мање или веће од основних јединица. У првом случају ознакама основних јединица додаваће се префикси: деци, центи, мили, микро, нано, пико, фемто, ато... а у другом — тера, гига, мега, кило, хекто, дека. Сваки од ових префикса има своју ознаку, у случају писања скраћеница, као што су d, c, m, али и t, z, m и друге.

Нови систем мера, баш као и свака новина, наићи ће, сигурно, понегде на неразумевање и отпор. За то међутим, нема никаквих разлога. Отвореност према свету изискује да се руше препреке које томе стоје на путу, а то би могла да буде разлика у систему мера у односу на друге. Нема основа за бојазан од

новчаних казни јер су и ту предвиђени толерантни рокови уходавања. Градилишта нових објеката које су, рецимо, добијала опрему мерену старим јединицама, моћи ће и после 1. јануара 1981. на исти начин да је примају, па и да је користе, све до истека радног века тих машина. Миља ће се, на пример, и даље примењивати при мерењу удаљености у морском и ваздушном саобраћају, а запремина и у литрима, поред нове мере — кубног дециметра.

Многи наставници и професори већ су почели да уводе своје ђаке и студенте у систем нових мера. За њих се одржавају широм земље бројна саветовања и семинари.

Слично је и са економистима, инжењерима и техничарима, трговцима, произвођачима опреме, лекарима. Поред тога, штампана се извештај број књига, приручника и упутстава, а све зато да би нови систем мера и код нас постао што брже саставни део живота.

Ранко Ђукић

Како се рађа жирафче

Жирафа је један од ретких сисара што младунче рађа стојећи на ногама. Тако „жирафче“ на овај свет падне са висине од око два метра! Срећом, жирафа која је нежна мама увек пронађе место обрасло травом, да буде што мекше. А да је не би нападе дивље звери, остале женке жирафе из крда окруже је и чувају стражу.

Тихо, куца се!

Ко је макар једном прошао кроз неки већи дактило-биро зна шта је бука. Машина за писање, чак и оне електричне, где није неопходно јако ударати у типке, производе праве рафале, поготову кад их ради више истовремено. А како је тек дактилографијама!

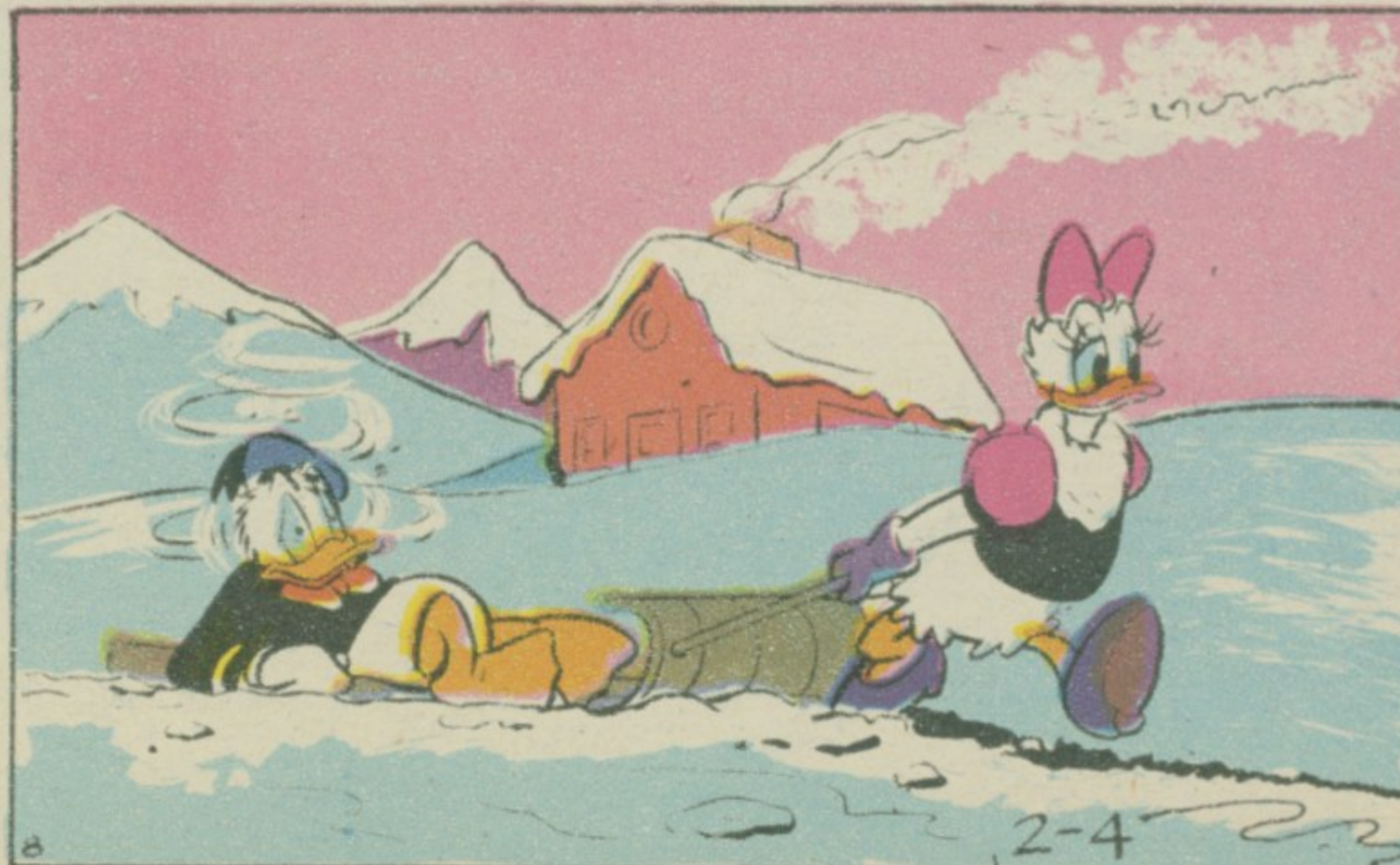
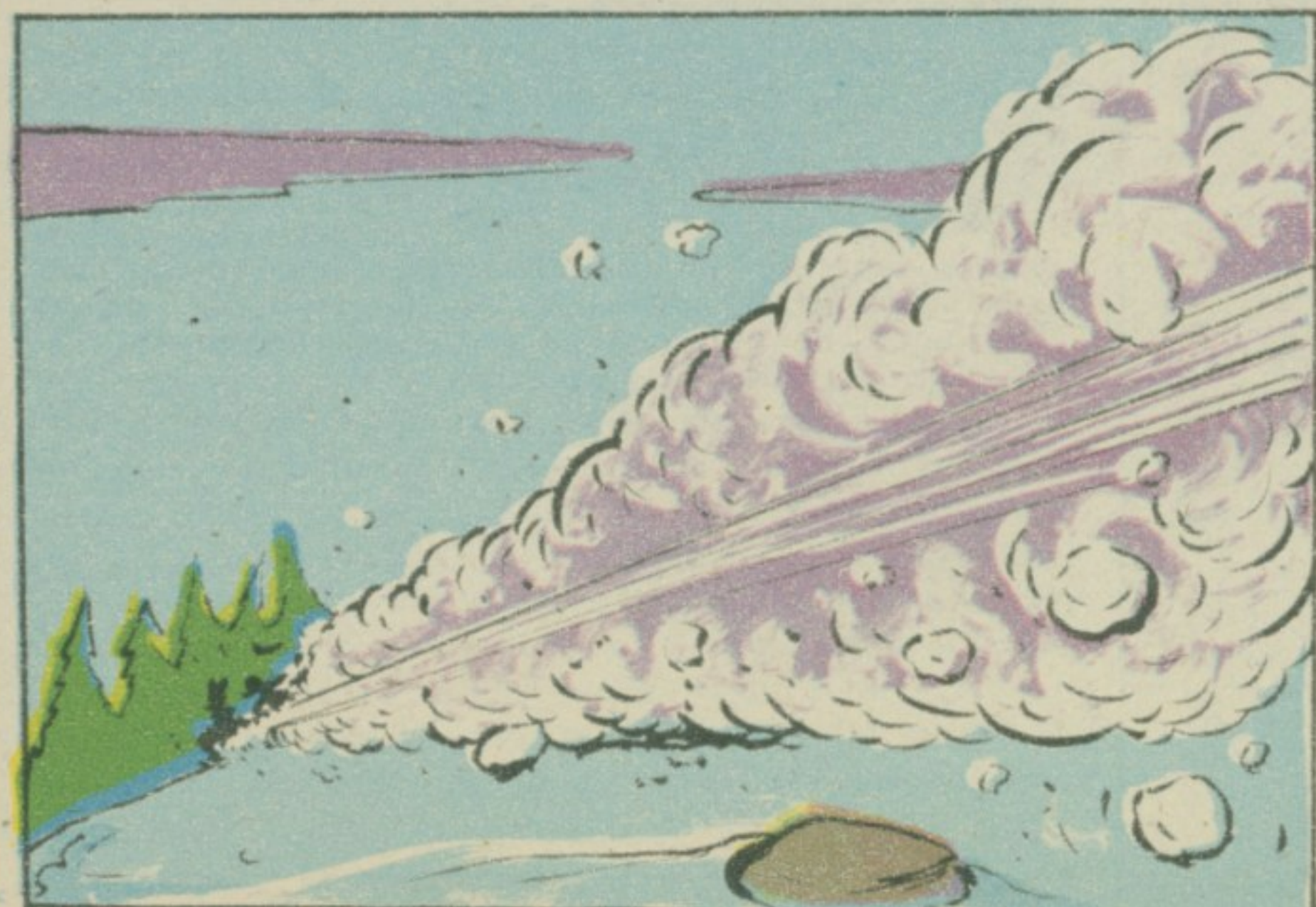
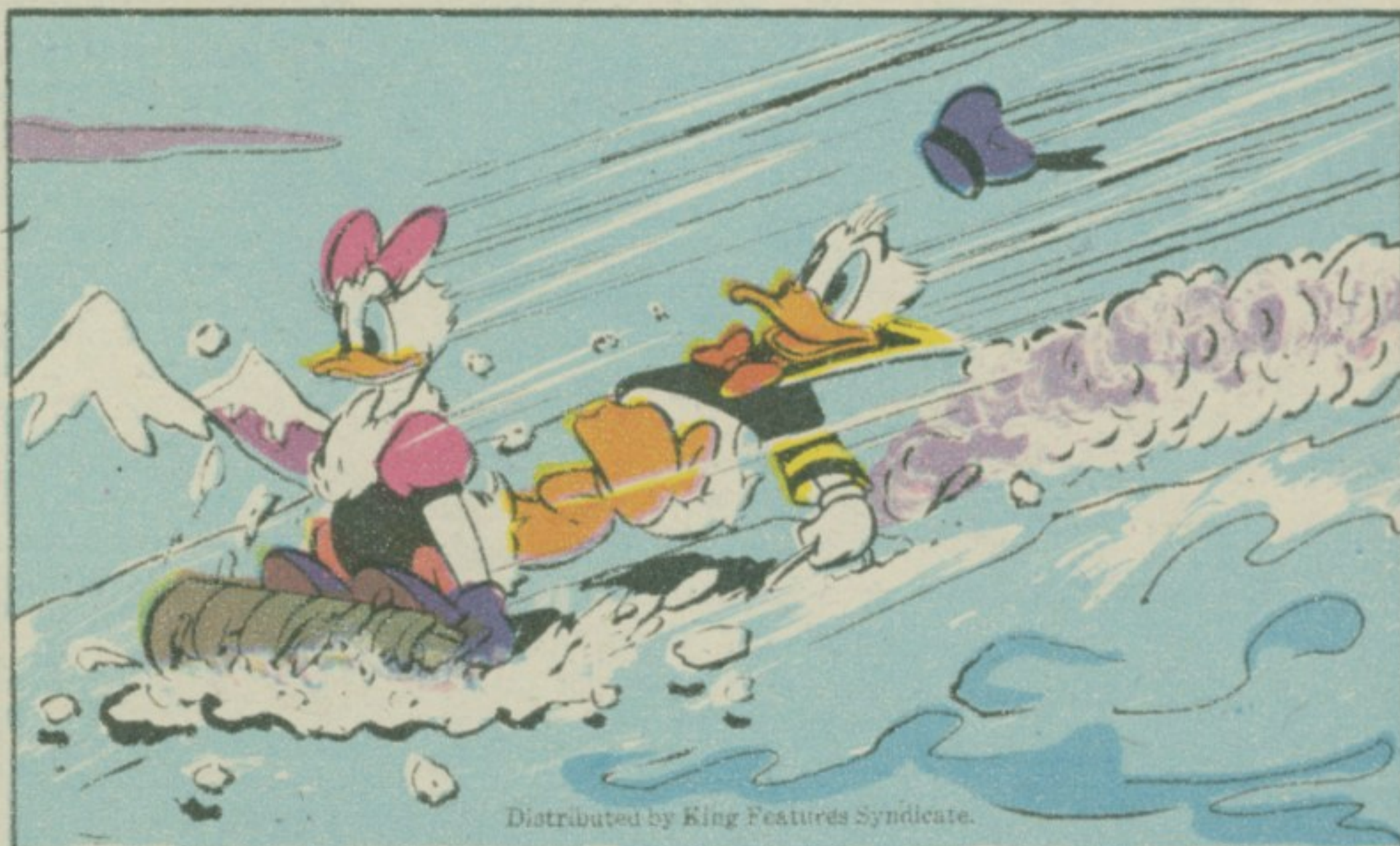
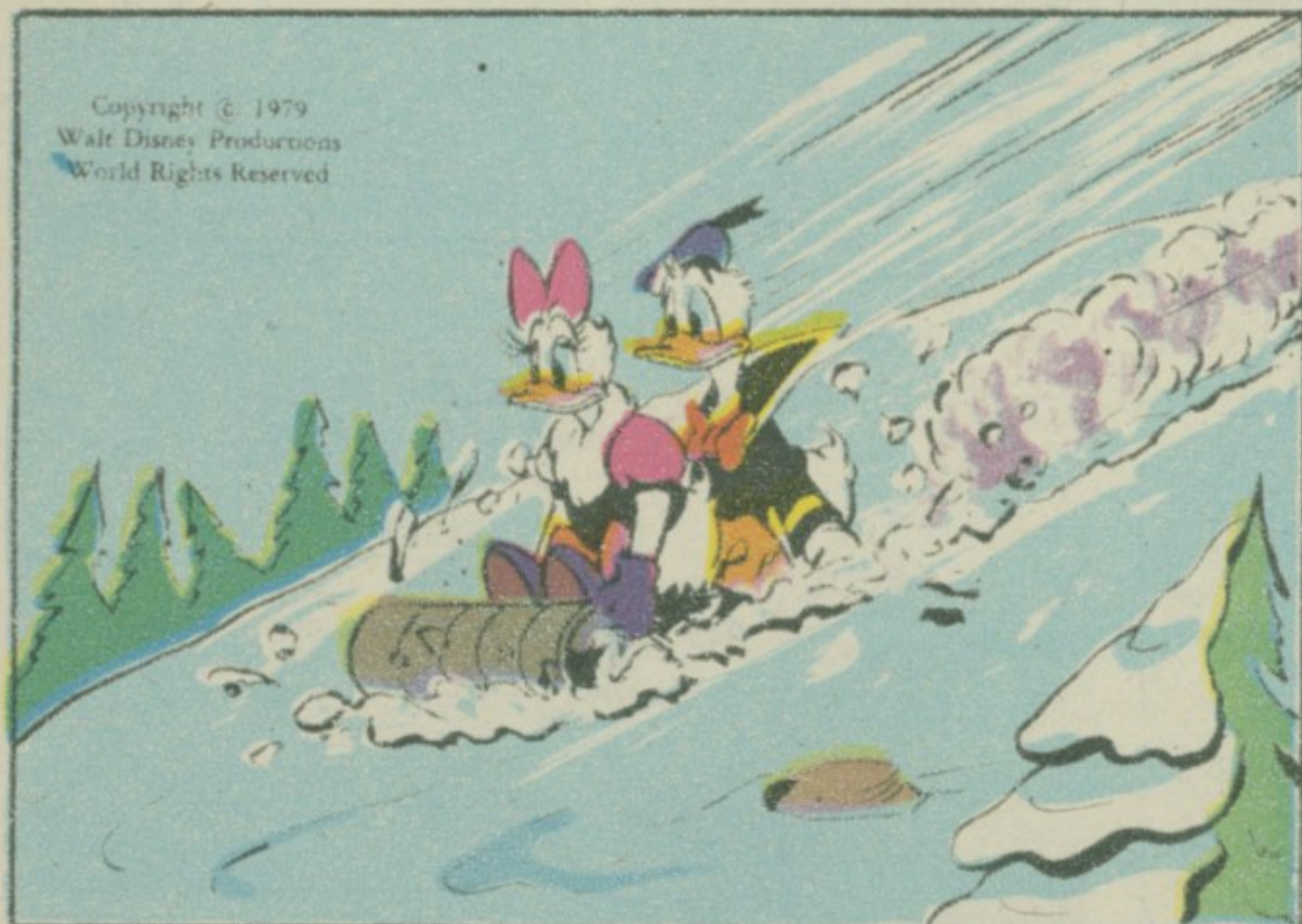
Иако је машина за писање „измишљена“ још пре сто педесет

година, тек пре неколико месеци појавио се тип који ради бешумно. Лансирао га је енглеска фирма „Пауквип“, не откривајући ни начин израде ни материјале од којих је начињена.

Писаћа машина смештена је у дрвену кутију која на предњој страни има заклон од специјалне провидне пластике, из којег напоље „вири“ једино тастатура. Зна се само да је кутија израђена од неког чудесног дрвета из амазонских прашума које готово потпуно упија звук. Разуме се, о називу и врсти тог чуда природе и начину обраде не зна се ништа... У фирми „Пауквип“, јасно, очекују велики „бум“ ових машина на тржишту, па ко би био луд да пр(ода) тајну!

WALT
DISNEY

ПАЈА ПАТАК

КАКО ОНО БЕШЕ

мали квиз за свезналице

1

Да ли у Јадранском мору живе фоке?

- да
- не

4

У филму „Узлет“, који је приказан на ФЕСТ-у '80, улогу чувеног научника Циолковског тумачи совјетски песник:

- Макаренко
- Јевтушенко
- Возносенски

7

Натпис са Беле-куле налази се у:

- Смедереву
- Голупцу
- Нишу

8

Да ли лама живи и у Јужној Америци?

- да
- не

9

Древни спортисти (17. век) заокупљени су игром која се данас зове:

- голф
- безбол
- рагби

ТАЧНИ ОДГОВОРИ:

1 — да; 2 — полуцилиндар; 3 — аутоматски прекидач; 4 — Јевтушенко; 5 — манекенка; 6 — прекидач; 7 — Нишу; 8 — да; 9 — голф; 10 — Пули; 11 — Пули; 12 — Индијанац.

ТОП-ЛИСТА СВЕЗНАЛИЦА:

Манси свезналице (9 до 12 тачних одговора).

Мини манси свезналице (4 до 8 тачних одговора).

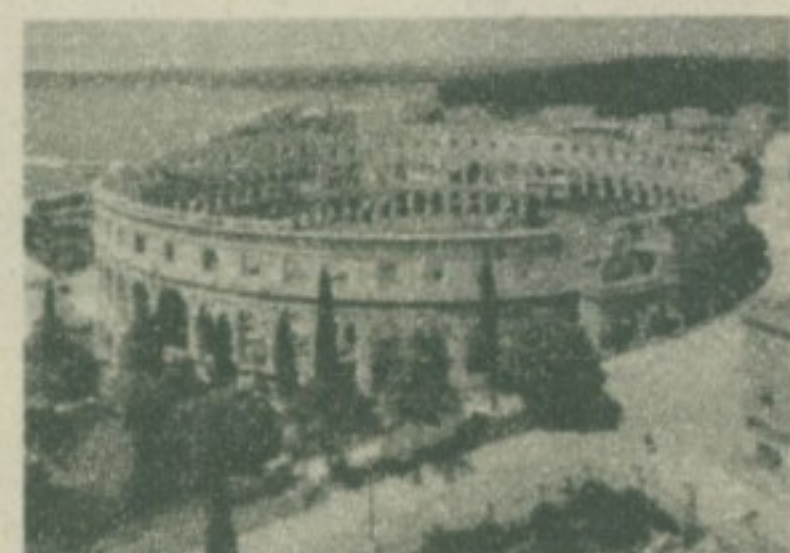
Мини свезналице (мање од 4 тачна одговора).

10

Телевизија је недавно приказала филм „Двобој“ у коме су играли Кирк Даглас и певач кантри-музике:

- Боб Дилен
- Џони Кеш
- Реј Чарлс

11

Највећи југословенски фестивал играног филма одржава се у:

- Пули
- Марибору
- Шибенику

12

Човек на слици је:

- Африканац
- Индус
- Индијанац

2

У разговор су задубљени људи који на глави имају:

- цилиндар
- полуцилиндар
- панама шешир

5

Жена на фотографији је по струци:

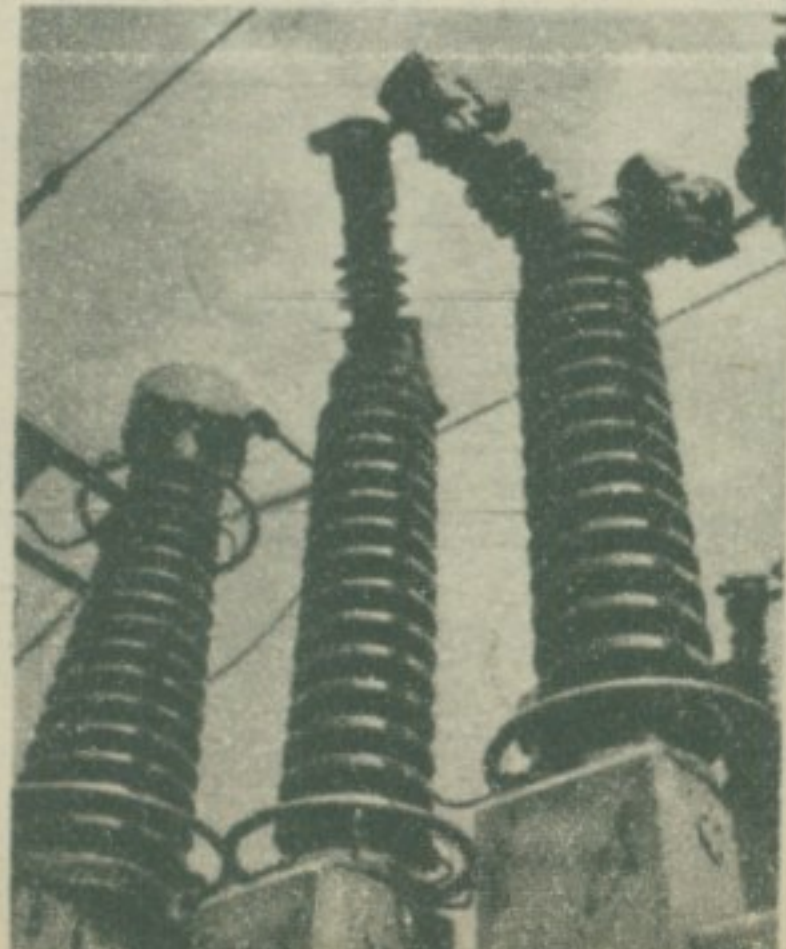
- стјуардеса
- болничарка
- манекенка

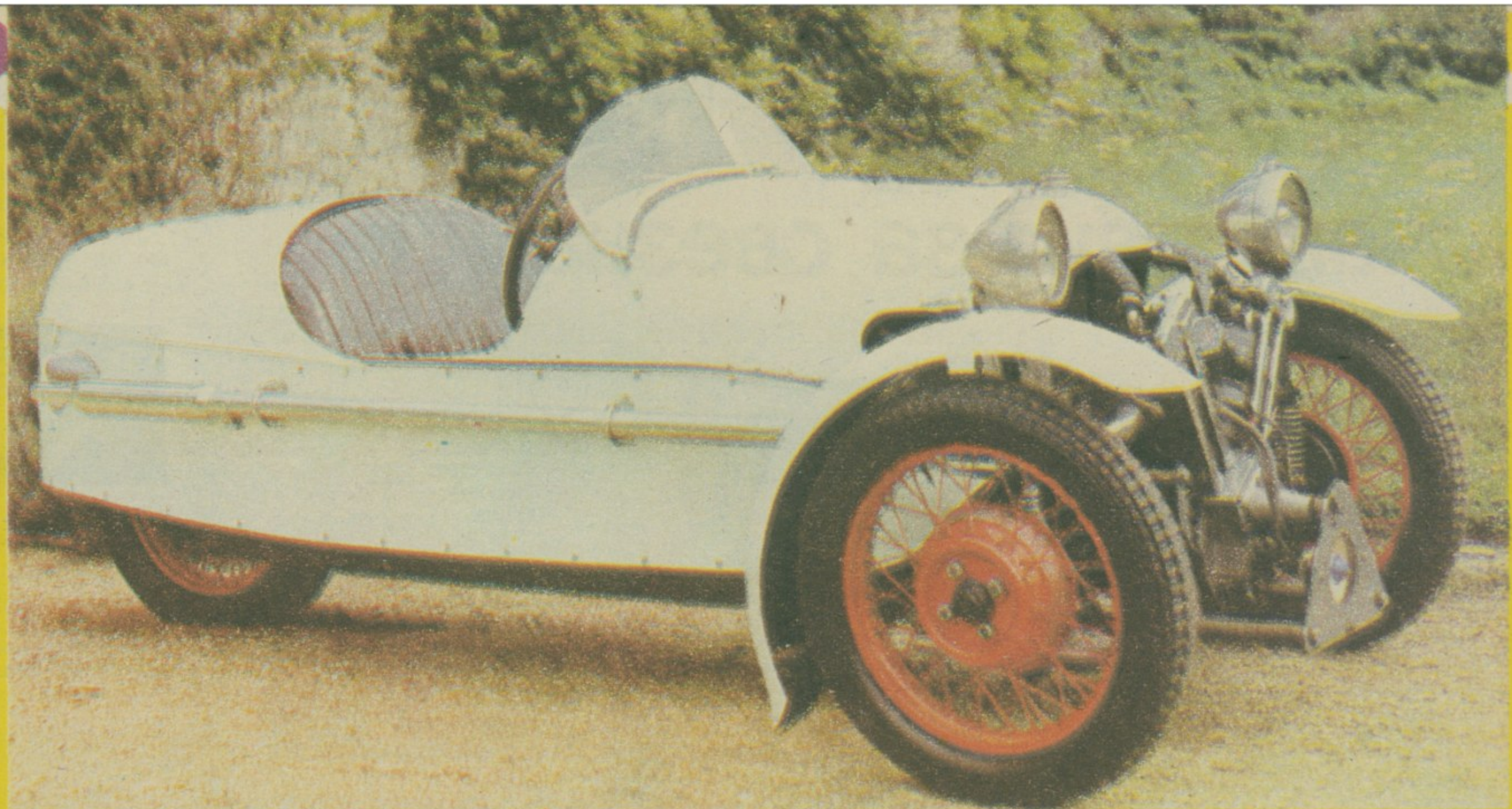

6

Књижевно име писца „Тома Сојера“ у преводу значи „два хвата дубок“. Како гласи?

- Марк Твен
- Хаклбери Фин
- Џон Штајнбек

Троточнаш старог А. Ф. С. Моргана којим је фирма иренула аутомобилским стазама света.

Путник намерник којем се догоди да трепне, док аутомобилом пролази главном улицом Малверн Линка, градића у Вустерширу у Енглеској, неће никада сазнати (уколико му то неко не каже) да је пропустио прилику да види једну од најнеобичнијих фабрика у свету. Али, она је ту, на Пикерслеј Роуду — мала једноспратна грађевина од фасадне опеке са кровом обраслим маховином и улазним вратима са којих се боја готово ољуштила. Изгледа као да је напуштена. Међутим, то је седиште јединствене аутомобилске куће у свету: Morgan Motor Company.

СТИЛ ТРИДЕСЕТИХ

Ово предузеће производи мала и брза спортска возила којима линија није промењена још од 1937! Запошљава око стотину радника који раде без журбе, недељно произведу највише десетак возила.

И, док су фабрике аутомобила широм света потпуно аутоматизоване, »Морган« располаже само са неколико застарелих машина. Наравно, ту нема ни монтажног ланца. Аутомобиле у току израде преносе из једног одељка у други и ручно их монтирају. Неки њихови делови праве се од материјала који у аутомобилској индустрији одавно већ нису у моди — од дрвета.

Овде нема ни апарата прецизне механике. У фирми кажу: »Сантиметар више или сантиметар мање, ништа не смета!«

То су управо разлози због којих су »Морганови« аутомобили веома популарни. Потражња је толико велика да у Енглеској од наруџбине до испоруке понекад прође и по шест година. Ова аутомобилска кућа извози готово половину своје годишње производње. У неким земљама као што су Западна Немачка, Француска, Белгија, Холандија, Аустрија, Јапан, Аустралија, Канада и Сједињене Америчке Државе, постоје чак и клубови »Морганових« поклоника.

Привлачност ових аутомобила највероватније лежи у носталгичности коју они побуђују. У данашње време, кад се из дана у дан нешто мења, »Морган« у својој опредељености остаје непоколебљив. То је ретка кућа која није подложна променама. Једино су »Морганови« аутомобили сачували изглед возила из тридесетих година, златног доба спортских аутомобила. Имају витку и упадљиву линију. Покривка мотора лежи ниско а крила су им истурена и стварају осећај као да ће да полете. Читава каросерија је толико ниска да ако испружите руку можете додирнути земљу.

»Морган« производи два типа аутомобила: »плус 8« — двосед са пет брзина и »Роверовим« мотором V-8 од три и по литра, и »4/4« — аутомобил одличног

изгледа, али са четири брзине и »Фордовим« четвороцилиндричним мотором од 1.600 кубика. Оба ова модела, тврди један њихов поклоник, могу да се крећу и вертикално! Аутомобил »плус 8« за шест секунда и четири десетинке постиже брзину од сто километара. На специјалној писти може да развије брзину и до 210 километара на час, а уз помоћ аеродинамичне преграде, која се поставља уместо ветробрана да би смањила отпор ваздуха, »плус 8« може да достигне и брзину од преко 240 километара.

Иако без њих не могу, неки власници »Морганових« аутомобила кажу да су најнеудобнији од свих возила ове врсте које је човек досад произвео. На њима нема ничега што представља луксуз. У једном »моргану«, кажу, грејање узалуд ради, јер је шупаљ на све стране. Нема ни пртљажника нити места за смештај пртљага. Може се рећи да нема ни амортизера због чега га често називају »последњи славни руднички вагонет«. Фабрика, с тим у вези, тврди да возила намерно имају »грубље вешање« како би се на путу боље понашала.

Они најзагриженији неће пропустити да вам се пожале чак и на »Морганов« кров на расклапање. Један од таквих је и Артур Нил, председник »Моргановог« клуба спортских возача и возила у Енглеској. Кад наиђе лоше време, Нил и његова супруга Стефани извлаче

капуљачу, авијатичарске кациге и заштитне наочари, облаче кишне мантите и натику вунене рукавице, и тек тада својим »4/4« излазе из гараже.

ЛУЦНАСТИ

Шездесетогодишњем Моргану стижу у посету људи из читавог света и он их са задовољством прима у својој канцеларији опремљеној старинским намештајем, стил двадесетих година. Док води пословне разговоре или হাসка са посетиоцима, уз обавезан енглески чај с млеком, крај његових ногу дремучка кухињска љубимац, ирски сетер Кери.

Морган лично одговара и на многа писма својих муштерија. Углавном их саветује како да сами отклоне извесне механичке кварове. Ако су у питању тежи случајеви, позива их да ауто доведу у фабрику где га спретне руке занатлија брзо и сигурно доведу у ред.

За власнике ових аутомобила Морган је светиња. Али, и он за њих такође има речи похвале:

— Поклонници наших возила — каже — не купују само превозно средство. То су људи који негују стил — и у шали додаје — сви су сниса, наравно, на свој начин лукласти, али и неоспорно симпатични.

Од времена кад је изграђена, почетком овог века, фабрика је у власништву породице Морган. Морганов отац А. Ф. С. Морган био је пре тога

трговац аутомобилима. Имао је једносед са три точка, направљен по специјалној наруџбини. Кад га је 1910. године изложио у Салону аутомобила, публика га је с одушевљењем прихватила. Тако је стари Морган одлучио да крене са његовом серијском производњом. Подигао је фабрику и дуго година производио искључиво аутомобиле са три точка.

Док велике аутомобилске куће својим рекламама напросто бомбардују јавност, Питер Морган се ограничава само на специјализоване часописе. Најбољу рекламу, како каже, праве му саме муштерије.

Фирма од добављача за сваки аутомобил купује 2.500 делова. Остало се производи у старој радионици седамдесет седмогодишњег Сесила Берстона званог Тефи.

Морган не инсистира на томе да запослени код њега са навршених шездесет и пет година живота обавезно иду у пензију; могу да раде докле год се за то осећају способним. Хаварисани »морган« ретко кад заврши на отпаду: увек се нађе неко спреман да уложи новац и труд како би му вратио стари изглед и сјај.

ДРВО ИМА ПРЕДНОСТ

Производња »Морганових« возила почиње од доњег построја: на шасију се најпре монтирају осовине, точкови и мотор, затим се под и неки делови са стране облажу специјалном јасеновином која се увози из Белгије. Морган сматра да дрво

НЕОДОЉИВИ ВАГОНЕТ

У »Моргановим« возилима грејање узалуд ради јер су шупља на све стране, тврда и неудобна, немају ни пртљажник, нити било шта што представља луксуз. Па ипак, »морган« је аутомобил на чију се испоруку стрпљиво чека и до шест година.

Фантастични „4/4“: брз, економичан и релативно јевтин, овај четворосед редовно измамљује уздахе посетилаца салона аутомобила.

обезбеђује неопходну масивност, а има и неке предности у односу на метал: што је возило лакше, већа му је брзина а мања потрошња бензина. („плус 8“ троши литар бензина на сваких једанаест, а „4/4“ на сваких четрнаест километара).

Возило се затим пребацује у одељак лимарије.

Док се у великим фабрикама делови каросерије обликују уз помоћ специјалних преса, код „Моргана“ се још држе старог система: на таблама алуминијумског лима различити од ока исцртавају профиле, исечају их специјалним макзама и онда им чекићима дају жељени

изглед. Код њих је и ово искључиво ручни рад.

Следи бојење и постављање електроинсталација, обрада и тапаирање седишта и уграђивање табле с инструментима. Монтажа је до те мере упрошћена да су за оправку возила власницима неопходна само мала

кљешта и неколико кључева.

Аутомобили које велике светске фирме производе у серијама обрађују се специјалним уређајима и са милиметарском прецизношћу. Код „Моргана“ је практичност на првом месту. С тим у вези причава се следећа анегдота:

Власник једног „моргана“ обратио се фабричком пословођи са примедбом да између поклопца мотора и једног крила може прст да провуче, а са супротне стране — чак и два. Пословођа је само слегао раменима и, смешећи се, узвратио: „Не знам, господине. Сва су таква!“

Познато је, међутим, да радници у „Моргану“ искрено говоре о манама и врлинама својих возила. Признају да им недостаје прецизност у изради, али се зато поносе чињеницом да им животи век премашује десет година. Многа „Морганова“ возила од пре тридесет и више година још су у промету.

НИСУ СКУПИ

„Морган“ је једна од ретких мањих фабрика аутомобила које су сачувале свој углед и самосталност. У Енглеској три-

десетих година било их је на десетине, али временом су их оне веће једноставно прогутале.

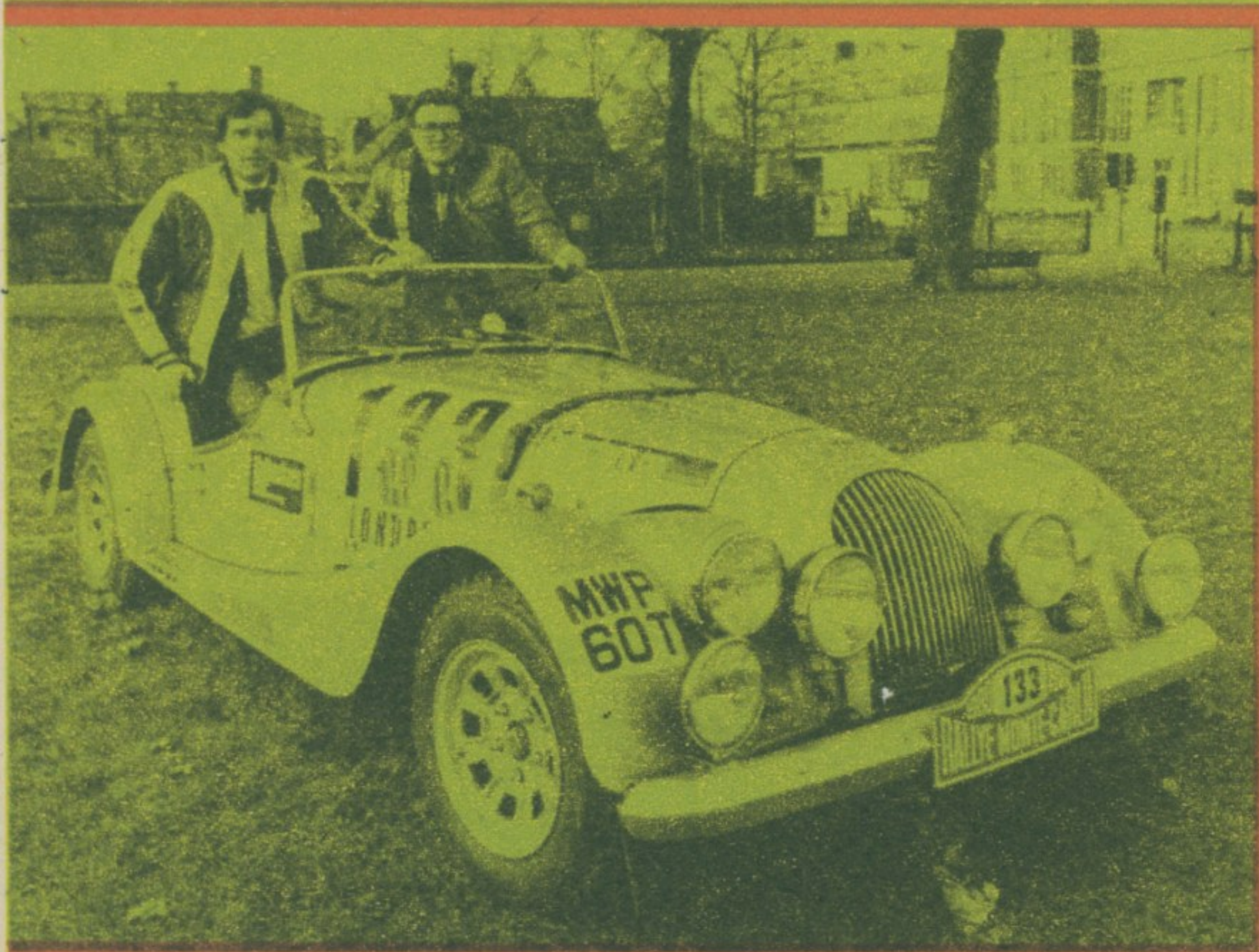
Чудо „Морган“ не састоји се само у дуговечности фабрике. Испоставило се да може да послужи за пример: нема сувише администрације и брига о радницима је на задовољавајућем нивоу.

Многе старе фабрике неславно су завршиле јер су инсистирале на производњи све скупљих аутомобила. „Морган“ ради супротно, настојећи да задржи што ниже цене. У Енглеској „плус 8“ кошта око 400 хиљада динара (пазите, нових), а двосед „4/4“ стотинак хиљада мање. За један ексклузиван ауто није много. У прилог томе говори и податак да ће се неки нови типови возила светских ауто-кућа продавати по цени од 8 до 10 и више милиона динара (Ламбординијев „агон“ и Астор Мартијев „булдог“, на пример.).

Моргана често питају зашто — кад је већ потражња велика а рокови испоруке толико дуги — не повећа производњу. Он одговара да нема времена за обуку нових снага, и додаје да је за увећану производњу, у данашњим условима тржишта, готово немогуће обезбедити редовно снабдевање материјалом. Неки, међутим, кажу да Морган не повећава производњу јер не воли промене. Та се реч у овој фабрици ретко чује.

Д. В.

Двосед „плус 8“, који је ове године први пут учествовао на релију Монте Карло, исти је као и пре четрдесет и три године

КО ЈЕ
ЛУКАВИЦИ?

ПИТОН У НОГАВИЦИ

Швајцарски цариници запленили су сандук са отровницама и неколико дана чекали да змије прочисте црева. Као што је у анонимној достави и писало гмизавци су из себе избацили кесице пуне хероина.

Пошто су их неколико минута пажљиво загледали, цариници лондонског аеродрома Хитроу закључили су да вучјаци смештени у два дрвена сандука — што се њих тиче — могу слободно да отпутују за Њујорк.

Ни дежурни инспектор енглеског Краљевског друштва за заштиту животиња (RSPCA) није ништа посумњао али је, пре него што је потписао дозволу да пси наставе пут, захтевао да их преместе у веће сандуке у којима ће удобније провести подугачак лет.

Радник коме је четрнаест дана касније пало у део да се неоговарајућих сандука ратосиља имао је шта да види када их је развалио — оба су имала лажно дно. У два и по сантиметра вешто камуфлираног

„луфта“ била је сакривена марихуана у вредности од 35 хиљада фунти (око 227 милиона динара).

Царина је одмах конфисковала дрогу.

Какво су изненађење доживели власници вучјака када су им у Њујорку предали псе у замењеним сандуцима, можемо само да замислимо. Нехат према животињама стајао их је преко двеста милиона.

СЛЕПИ ПУТНИЦИ

Већ двадесет и осам година специјално одељење енглеског Краљевског друштва за заштиту животиња води бригу о неких 100 хиљада најразноврснијих домаћих и дивљих животиња који годишње „пропутују“ кроз Хитроу. Иако је једини задатак Друштва да спречи нехат и

злостављање животиња, дешава се да помажући својим штићеницима помогне и представницима закона.

Захваљујући савесности с којом обављају свој посао инспектори Друштва постали су страх и трепет за кријумчаре дрога и ретких животињских врста. Гангстери их се боје више него цариника али ипак покушавају да кријумчаре — такав им је занат.

Недавно је на Хитроу стигао сандук у коме су се, судећи бар по ономе што је писало на налепници, налазили мали афрички папагаји. Дежурном члану RSPC-а одмах се учинило да је сандук превелик, и тражио је да га отворе.

Погодио је. Папагаји су послужили само као параван за далеко важније и скупочије следе путнике — пар краљевских лешинара — које су кријумчари покушали да прошверцују испод лажног дна.

Кријумчарској домишљатости нема краја. У недо-

статку безопаснијих идеја, послужиле се чак и змијама отровницама, како је показао догађај на циришском аеродрому у лето 1979. године.

Мада им је пријава звучала невероватно, швајцарски цариници ипак су одлучили да је провере: запленили су назначени сандук са отровницама, а онда неколико дана стрпљиво чекали да змије прочисте црева. Баш као што је у достави стајало, гмизавци су из себе избацили неколико пластичних кеса пуних хероина.

Лукаве гангстере који су отровнице кљукали кесама с дрогом превазишао је један њихов колега којим су се позабавиле власти у аустралијском граду Дарвину.

И он је, истина, на крају долијао, али му се мора признати да је био ако не вештији, онда бар храбрији од многих. Да би прокријумчарио четири жива питона, он није тражио ни људску ни животињску помоћ. Спаковао је питоне у кесе које је каишевима зналачки привезао за ноге. Једну змијурину, изгледа, никако није могао неприметно да смести са осталима. Њу су цариници пронашли у гаћама „несрећног“ шверцера.

Храбри кријумчар из Дарвина ипак није био тако храбар као што би у први мах могло да се закључи. Пре него што се

„напаковао“ питонима, сигурности ради их је успавао.

ЗАВИРИ У ТРАНЗИСТОР!

И већину осталих животиња које шверцују кријумчари опијају. На тај начин се обезбеђују од непријатне могућности да се неки од „слепих путника“ у незгодном часу огласи, али не и од „несреће“ да им ревносни цариници или инспектори друштва ипак не завире у пртљаг.

На Хитроу, рецимо, знају да у неким случајевима није излишно завирити у транзистор, камеру, па чак и у металну футролицу неког томпуса — ретке и скупочене аустралијске сунчане птице довољно су мале (9-20 сантиметара) да у њим сасвим лепо стану, наравно, омамљене.

Шверцери егзотичних животиња ипак најчешће прибегавају трику да на сандук или корпу прикаче налепницу са лажним подацима: дешавало се да инспектори отворе неку пошиљку како би проверили да ли „вране“ или „барске птице“ имају довољно простора, хране и воде и да уместо њих угледају рајске птице или пигмејске патке.

ЈЕДНА ОСУМЊИЧЕНА МАЈКА

Изгледа да је поштрена будност Друштва за заштиту животиња и царине на Хитроу уродила плодом. У периоду од 1960-1970. године је на овај енглески аеродром стизало или са њега полетало отприлике 100 хиљада животиња. Данас је тај број пао на неких 15 хиљада, податак који јасно говори да је добар део тих путовања био илегалан и да су кријумчари коначно схватили да ће морати да потраже безбедније канале за шверц своје робе.

Неки пут, наравно, животиње путују а да се при том ништа не кријумчари. Надутост једне габонске отровнице навела је недавно инспектора Витикера да посумња како су је пре пута наклевали дрогом. Сумњивица је смештена у „хотел“ Друштва да би се ту сачекало прво чишћење црева. Уместо хероина, змија је сутрадан ујутро избацила — 19 савршено здравих и лепих младунаца.

М. И.

КАКО СЕ ПОСТАЈЕ ПИЛОТ

1

Нагнут над велики пульт са неколико специјалних екрана, разних апарата и мерних инструмената потпуно непознатих неискусном оку, погледа одлучно упртог кроз дебело стакло контролног торња на травнато узлетиште, инструктор летења Илија Илић притиснуо је прекидач на микрофону и смирено изговорио:

— Чарли Чарли Ромео, слободно на писту!

Убрзо се из двадесетак беспрекорно поређаних једномоторних „цесна“ издвојио витак, плаво-бели апарат са ознаком »ССР« (то је оно Чарли Чарли Ромео) и лагано зарулао према почетку писте. За њеним командама седео је деветнаестогодишњи Петар Бура, ученик Ваздухопловног школског центра у Вршцу, будући капетан ДЦ-9 или чак „боинга 727“. Наравно, до тог далеког дана још мора часове и часове да проведе сам међу облацима.

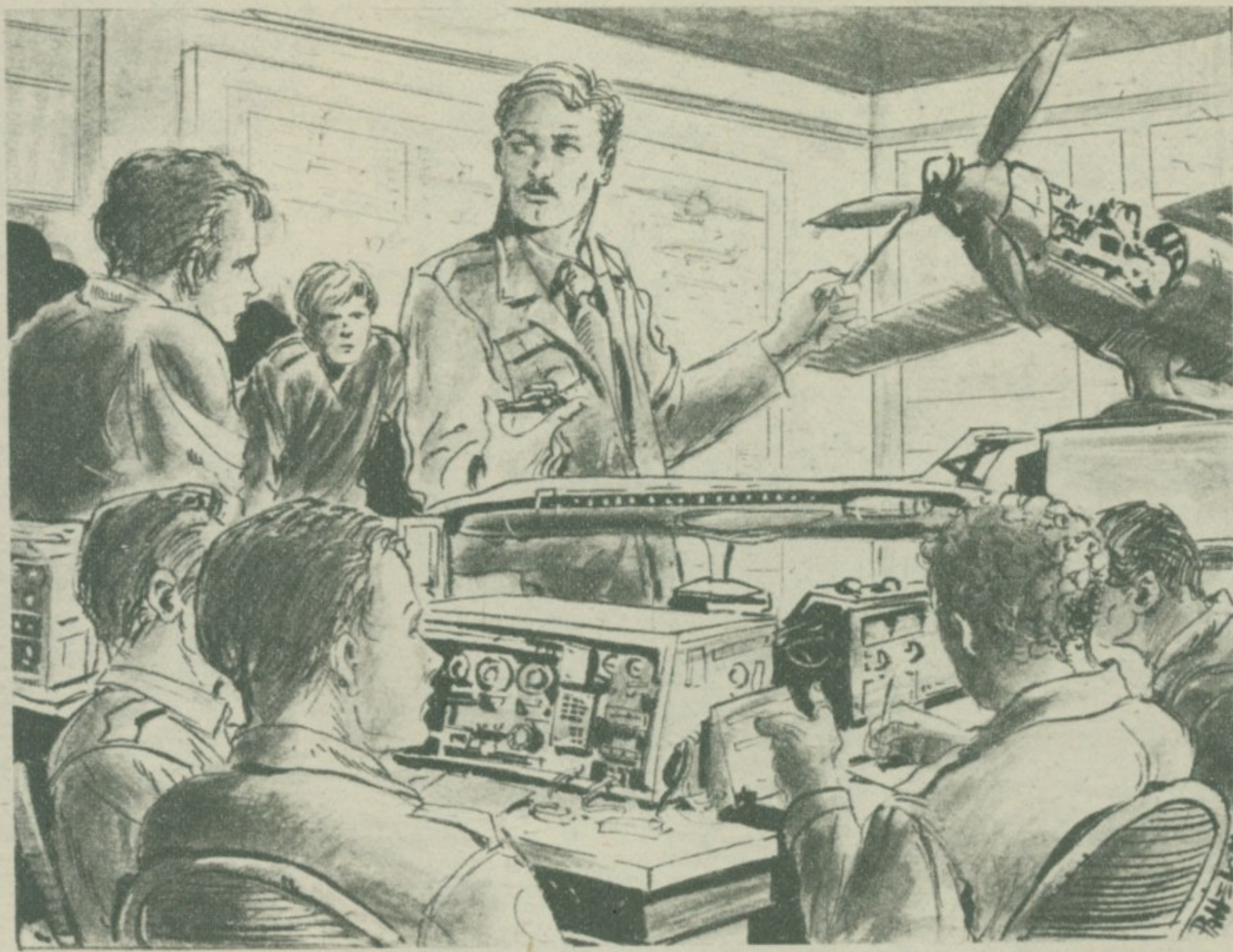
После залета од неколико стотина метара, „цесна“ се благо одлепила од земље и полетела према Сомбору. На лицу Илије Илића, човека који је сам годинама летео а сада своје огромно искуство преноси овим голобрадим младићима, затитрао је поносан осмех: дечаки већ у велико лете, озбиљни су, вредни и изнад свега заљубљени у авијацију. Али, да ли је све тако лако? Шта све мора да зна и каква мора да буде деветнаестогодишњак да би самостално летео на правцу Вршац — Сомбор — Осиек, и назад, што је на програму рутинског лета имао тог јесењег ветровитог дана Петар Бура?

ПРЕ СВЕГА — ДИСЦИПЛИНА

Ваздухопловни центар у Вршцу, који је основан 1947. године, једина је школска установа ове врсте у нашој земљи у којој се (само) младићи школују искључиво за звање пилота. По завршетку школовања које траје пет месеци, новопечени пилот добија диплому Више ваздухопловно-пилотске школе. Али, то је тек почетак за даље, специјализовано школовање.

Наравно, због специфичности обуке, и упис у ову нарочиту школу умногоме се разликује од ступања у друге више школе.

У јуну сваке године ООУР Школство ЈАТ-а, коме Ваздухопловни центар у Вршцу и припада, расписује конкурс за пријем нових ученика. Укратко: може да се јави сваки младић који је успешно завршио неку од средњих школа, првенствено природно-математичког смера,

и за команде тог авиона. Сви ученици Центра говоре исто о инструкторима летења који са њима раде по групама. То није однос који подсећа на уобичајене контакте професор — ученик. Овде је инструктор много више од тог: учитељ, први пријатељ, старији колега који се изузетно поштује и воли. Инструктори у овој школи умногоме замењују и родитеље.

— Морамо увек да знамо како се осећа сваки од наших питомаца. Због важности посла за који се спремају, упућени смо у све тајне њиховог живота: имају ли проблеме са девојкама, како једу, да ли редовно спавају, баве ли се спортом. Они од нас ништа не крију — каже инструктор Илија Илић.

О здрављу свих ученика брине се и лекарска екипа: сваког месеца питомци се прегледају јер морају да буду потпуно здрави. И најбезазленија зубобоља или бесана ноћ и те како се одражавају на летење. Када буду професионални пилоти, лекарске контроле које се обављају сваких

СЛОБОДНО НА ПИСТУ!

— АВИЈАЦИЈА ЈЕ НАУКА КОЈА СЕ УЧИ ЦЕЛОГ ЖИВОТА — КАЖЕ МИЛОШ ШУЊАРЕВИЋ, РУКОВОДИЛАЦ ШИРОМ СВЕТА ПОЗНАТОГ И ПРИЗНАТОГ ВАЗДУХОПЛОВНОГ ШКОЛСКОГ ЦЕНТРА ЈАТ-А У ВРШЦУ

и који је психофизички потпуно здрав што специјалним прегледом утврђује лекарска комисија Војног ваздухопловно - медицинског института у Земуну. Сви кандидати полажу и квалификациони испит из енглеског језика, математике и физике. И још нешто: уопште није важно да ли је кандидат већ летео као члан неког аеро-клуба јер ће у Вршцу, буде ли испуњавао све услове, управљати авионом већ после пола године школовања. Само школовање је потпуно бесплатно: при упису склапа се и уговор са стипендитором, најчешће са ЈАТ-ом, и без тог уговора нико не може да постане питомац овог центра.

Сви младићи, из целе Југославије или из неких пријатељских несврстаних земаља, смештени су у Центру који се налази око два километра од Вршца. Наравно, морају се навићи и на изузетно радну дисциплину јер будући пилот мора у сваком тренутку да буде здрав и свестан. Једномесечни одмор је само зими, а сви остали месеци су учење и летење.

— Авијација је наука и учи се целог живота — каже Милош Шуњаревић, руководилац Ваздухопловног школског центра ЈАТ-а у Вршцу, и сам професионални пилот преко три деценије. — Наши ученици овде имају заиста све и никада не смеју да забораве да друштво за њихово

школовање издваја висока средства. Наиме, обука само једног пилота овде код нас износи, по садашњим ценама, око 150 милиона старих динара. А тек специјализације у Сурчину за веће типове авиона...

Због овога је сваки свршени питомац Центра дужан да одређен број година проведе у оној радној организацији која је стипендирала његово школовање. Заузврат, посао је — обезбеђен.

САН ПОСТАЈЕ СТВАРНОСТ

После тачно два часа и педесет минута, пошто је надлетео Сомбор, обавио процедуру слетања и узлетања на аеродрому у Осиеку, на видiku се појављује Петар Бура. Након великог круга, вођена већ вештом руком одважног младића, „цесна“ се спушта на матичну писту. У одре-

ђеним размацима слеће још двадесетак авиона истог типа.

— Шта ме привукло летењу? — смеши се Петар Бура, један од неколико десетина младића приближних година који су као двадесетогодишњаци способни да одлете до наших најудаљенијих аеродрома и успешно се врате, по сваком времену и у свако доба дана и ноћи. — Па, и ја сам као толико дечака гледао у родној Батајници авионе. Срећан сам што се мој сан остварује, али сам свестан да сам тек почео да откривам безброј тајни авијације. У Центар сам дошао 1. октобра 1979, а 1. септембар ове године никада нећу заборавити: тог дана сам први пут у животу, потпуно сам, летео и управљао авионом. До сада имам 35 часова самосталног летења — још мало па укупно два дана и две ноћи у ваздуху. За сада не мислим о ДЦ-9, али бих волео, као и сви моји другови, да једног дана седнем

шест месеци спречавају да можда болестан човек за командама авиона угрози животе путника, свој живот и скупочени апарат. Дакле, изнад свега здравље и увек пуна физичка кондиција.

Током целог школовања у овој школи, познатој и признатој широм света, врши се стална селекција. Млади пилоти се усмеравају на такозвано инструментално летење, односно да што више верују инструментима у авиону. Јер, авијација је наука... Одабирање је неопходно и због тог што се сваки од будућих пилота различито сналази и реагује у разним условима летења: неки боље лете дању, неки ноћу, други су успешнији ако верују својим очима него инструменту. Ако већ не може да иде на специјализацију у други ЈАТ-ов школски центар, у Сурчину, где се прво спрема за копилота ДЦ-9, а затим за капетана овог ваздухоплова (о чему ћемо писати у следећем броју), младић са дипломом Више ваздухопловно-пилотске школе одлази најчешће у привредну авијацију.

Ако испуњава све услове, који нису нимало лаки, уз дуготрајан и предан рад, са око тридесет година постаје капетан ДЦ-9. А шта раде у вршачком Центру, како уче и лете сликом и речју говоре и две следеће странице.

КАКО СЕ ПОСТАЈЕ ПИЛОТ

ГОЛОБРАДИ МОЋНИЈИ ОД ИКАРА

1 и 2

НА ЗЕМЉИ — КАО У ВАЗДУХУ — Један део обуке ученика прве године Ваздухопловног школског центра у Вршцу обавља се на симулаторима, специјалним електронским уређајима који у кабинету готово у потпуности имитирају стварни лет, односно управљање авионом. Овај такозвани „линк тренер“ (лево), опремљен инструментима и командама као и кабине авиона „десна-172 Ф скајхок“ (десно), снабдевен је нарочитим екраном, такође електронским, на којем будући пилот види хоризонт, кретање авиона којим управља, писту са које узлеће и ону на коју атерира. Тек пошто потпуно савлада све радње у симулатору, младић седа за праве команде прво једномоторне „десне-172 скајхок“, а затим веће, брже и јаче двомоторне „десне-402 Б“.

3

НЕБЕСКЕ ПОЛИГЛОТЕ — У цивилном ваздушном саобраћају, међу свим пилотима и контролама лета у свету, званични језик је енглески. Због тога је неопходно да и будући пилоти који се обучавају у овом школском центру добро савладају управо овај језик. За то служи најмодернији кабинет (на фотографији), али у њему се не учи само енглески: питомци из пријатељских, несврстаних земаља ту успешно, за само неколико месеци, савладају наш језик. Истовремено, југословенски младићи овде могу да уче још неки страни језик. Захваљујући оваквој настави многи од њих излазе из школе познајући чак неколико светских језика.

4

УЧЕЊЕ НА МЛАЗНИ ПОГОН — Програм теоријске наставе за професионално летачко звање обухвата 1610 часова, у оквиру чега се изучавају предмети из области ваздухопловних наука, и то: енглески, физика, математика, експлоатација и

одржавање малих авиона, теорија лета, технологија ваздухопловних материјала, горива и мазива, теорија инструменталног летења, конструкција ваздухоплова, системи и опрема, електрика и електроника, ваздухопловни инструменти, ваздухопловне погонске групе, ваздухопловна навигација, ваздухопловна метеорологија, ваздухопловно право и прописи и ваздухопловна медицина. Међу многобројним очигледним средствима за наставу налази се и овај оригинални млазни мотор.

5

СИГУРНОСТ ИЗНАД СВЕГА — Сваки од неколико десетина авиона којим даноноћно лете ученици Центра, обавезно се пре полетања пажљиво прегледа: потпуна сигурност летача мора да буде обезбеђена. После авио-механичара, изузетних мајстора свог посла, апарат прегледа и ученик: заљубљеници у авијацију тако упознају летелицу, исказујући јој и на овај начин љубав и поштовање.

6

ВЕЗА ШТО ЖИВОТ ЗНАЧИ — Из специјалног контролног торња инструктор летења одржава сталну везу са десетинама младих пилота који су над Сомбором, Трстеником, Сарајевом, Биоковом, Славонијом, на једном од многих рутинских летова. Међутим, ово није уобичајена контрола лета: инструктор истовремено ученику који лети на висини од 600 до 2000 метара даје савете, упутства, с њим се шали. Веза са ученицима прве године обавља се на нашем језику, а старијим питомцима који самостално лете до најудаљенијих југословенских аеродрома на енглеском.

7

СВАКИ ЛЕТ — НОВО УЗБУЂЕЊЕ — Од укупно 200 часова, колико у току школовања ученик проведе у ваздуху, извесан део, нарочито у почетку летења или при преласку на други тип авиона, високо над зе-

мљом заједно је са инструктором — наставником, сарадником, пријатељем. Тај „учитељ“, опытобан стручњак, вешт летач и искусан педагог заједно са својим учеником пре сваког лета детаљно проучава метеоролошке податке и малу лета, дакле све што је неопходно да би се задатак извршио тачно и успешно. И када буде сам у тамним облацима или међу громовима, голобради летач ипак ће уз себе осећати присуство инструктора, старог и провереног другара чија само једна реч или савет могу да буду од животне важности.

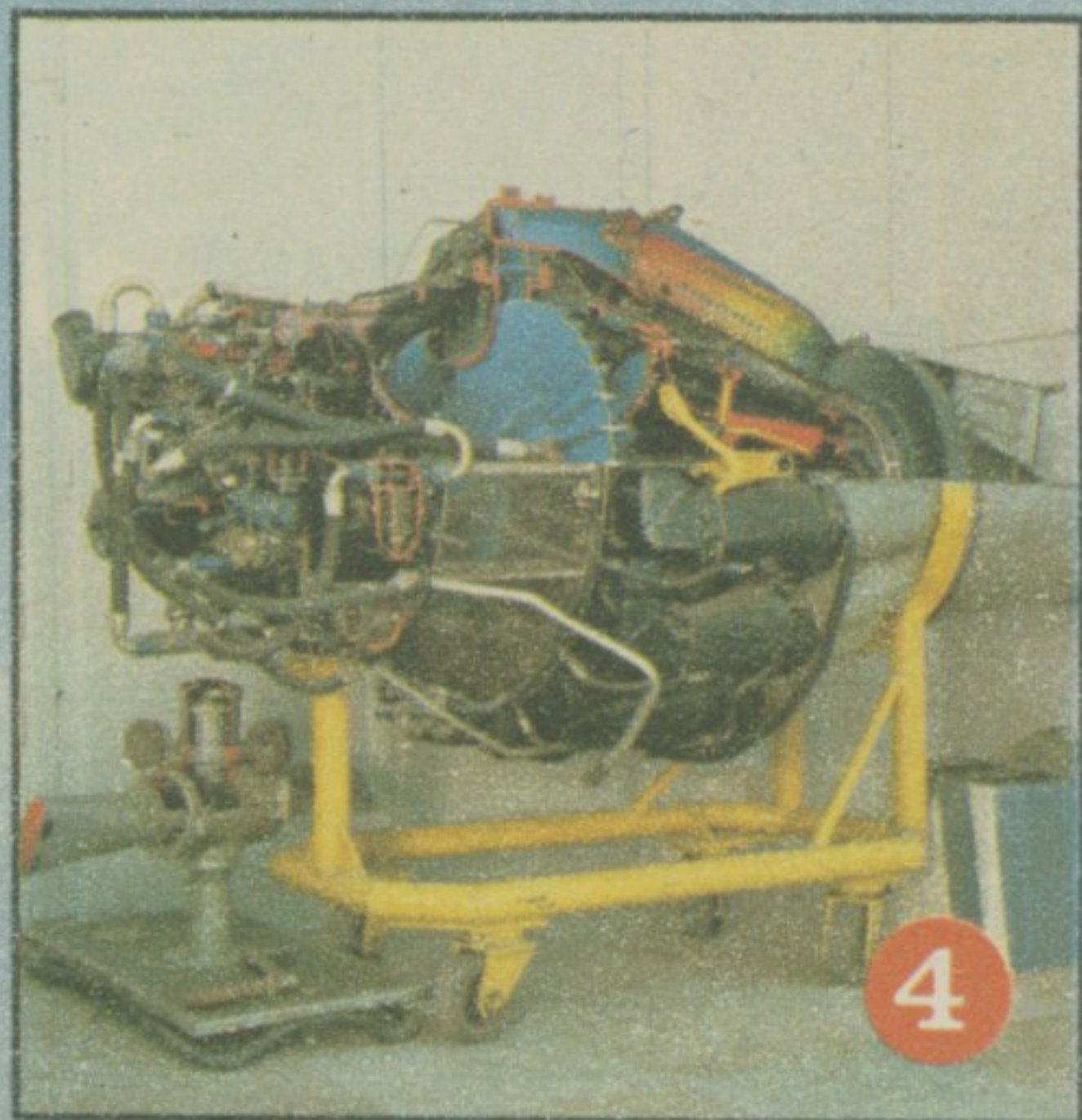
8

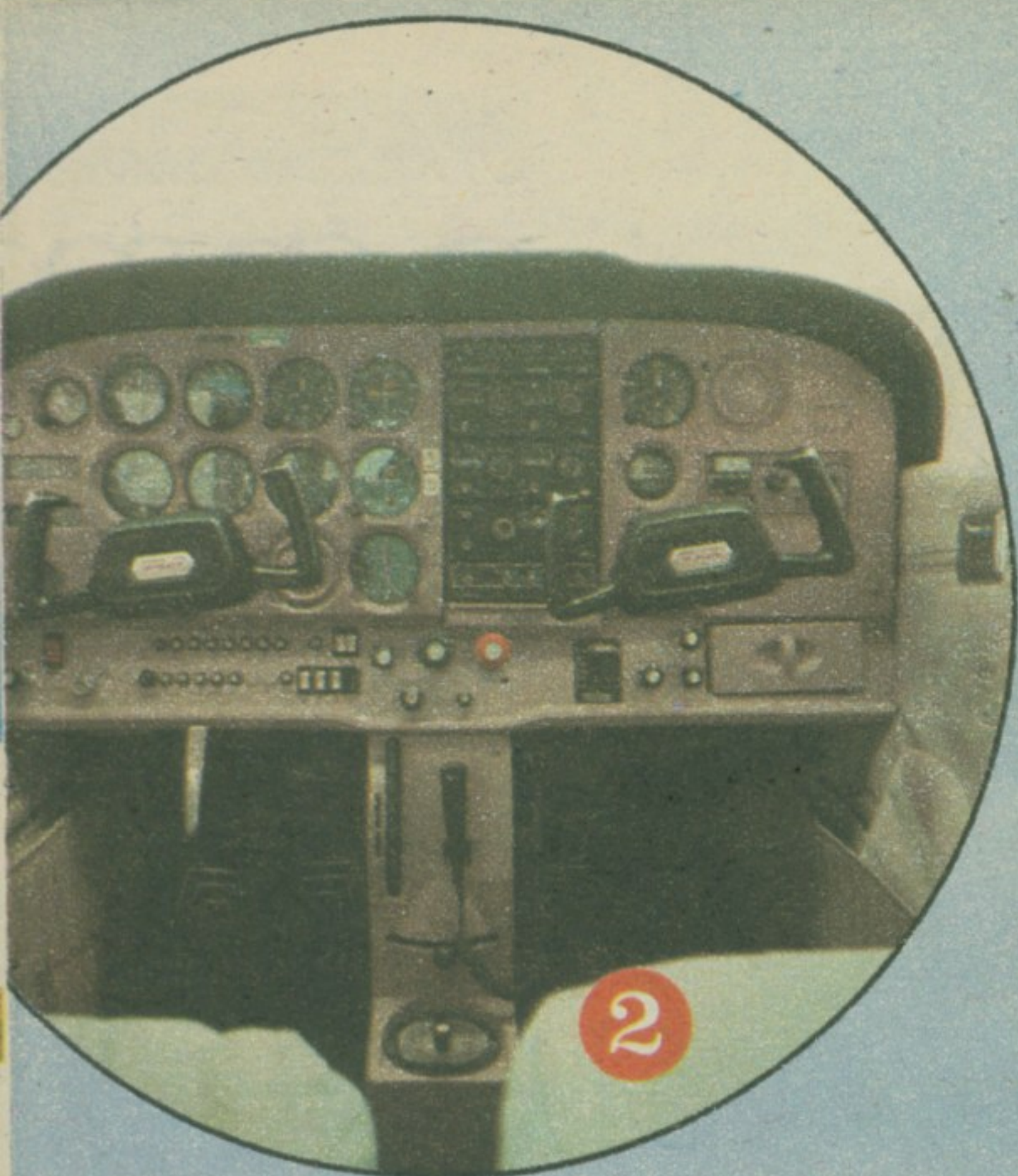
ТО СЕ НЕ ЗАБОРАВЉА! — Сви пилоти слажу се у тврђењу да се никада не заборавља овај чудесан дан када се сваки од њих сам у авиону виноу изнад тла и летео међу облацима. То је својеврстан испит зрелости: један живот, скупочен апарат и нарочит углед сад су у рукама двадесетогодишњег младића који се икаровски храбро отискује у висину.

9

ДО МОРА И НАЗАД — После нарочите селекције, будући капетани ДЦ-9 и других великих путничких авиона, сада још ученици друге године у овој школи, лете на двомоторној „десни“. Већ сада сваки од ових младића способан је да самостално из Вршца, по сваком времену и у свако доба дана, лети до дубровачког, сплитског, мариборског или охридског аеродрома, обави прописану процедуру слетања и узлетања и да се одмах врати на матичну писту. Због тога је неопходно авион помно прегледати пре лета дугачког и преко хиљаду километара и снабдеи га керозином, специјалним авионским горивом (на фотографији). Два моћна мотора ове „десне“ троше 240 литара керозина на час, а често проведу неколико сати у ваздуху... Срећно, млади летачи!

Текст: Иван Лончар
Снимио:
Љубомир Патрновић

МУ

нађења је дошло када је Стив прикопчао детектор лажи (региструје различите степене напетости изазване емодијама) на једну агаву. Пошто је агавино лишће везао са галванометром, залио је биљку. Резултат? Игла детектора оцртала је после тридесетак секунди кривуљу идентичну оној коју „производи“ човек под дејством неке краткотрајне, пријатне емоције.

Пошто је тако доказао да и биљке осећају пријатност, пожелио је да сазна како ће реаговати на покушај да им се угрози живот. Помислио је — па зите, само помислио! — да оној истој агави запали лист. Није ни стигао да дохвати шибице, а игла галванометра одскочила је до самог краја скале, тачке до које је људске емоције нису дотерале ни у стањима највеће напетости. Ма колико невероватно звучао, закључак је могао да буде само један — агава и њихове рођаке су телепате.

Од Бекстерових открића протекло је нешто више од

За Бахом су луде, рок презиру. Једном ибискусу (да не би било забуне, украсна биљка љубичастих цветова) пустили су две плоче, са класичном и рок музиком. И шта је ибискус урадио? У електродама са којима је био повезан произвео је у првом случају електрични напон од 100 волти (ала ми пријет!), а у другом само од 20 (каква је ово дрека).

Једну мушкатлу и једну сансевијеру повезали су са електричним оргуљама. Биљке су прво научиле да разазнају тонове, а онда су, пошто су изабрале оне који су им се највише допадали, компоновале властиту симфонију.

Не верујете? Магнетофонски снимак дотичне креације налази се у просторијама истраживачке групе Центра за парапсихологију „Хорус“ у Торину која се од пре извесног времена бави проучавањем биљака, првенствено њиховом способношћу да чине покрете и шаљу поруке у околини (наш) амбијент.

ТИШИНА! ОНЕ НАС СЛУШАЈУ!

Истраживање италијанских научника није прво те врсте: њихове америчке и совјетске колеге већ годинама сасвим озбиљно изучавају „психологију“ биљака. Но, торински експерименти јединствени су по томе што је стручњацима из „Хоруса“ пошло за руком да њихове „мисли“ и „осећања“ преведу у конкретне акције. Резултати су запањујући.

Биљке, рецимо, имају сасвим одређене ставове када је реч о електричној светлости. Уколико се електроде наставе двома жицама, а ове повежу са једном сија-

лицом, мушкатла се ни часа не двоуми: чим напољу почне да се смркава и она гаси светло (и биљке, као што нас у школи уче, „спавају“: тек у мраку оне могу коначно да одахну и да, уместо да нас снабдевају кисеоником, и саме почну да га удишу). Мушкатла, другим речима, тачно зна када јој је „електрике“ доста.

Да би научиле да возе минијатурни аутомобил, биљкама је потребно више вежбе. Оне при том у најбуквалнијем смислу следе светлост, али морају да науче и да избегавају препреке и да, уколико на неку ипак грешком налете, употребљавају „рикверц“. Упркос несумњивим тешкоћама (на крају крајева, реч је ипак о биљкама, што би рекле наше баке), једна паприка возикала се неустрашиво посред улице Рома у Торину читавих пола сата. Ко зна колико би то још потрајало — папричици је, изгледа, излет пријао — да је саобраћајна бука и издувни гасови на крају нису толико заморили и ослабили јој концентрацију па се јадница онесвестила.

Како би и јавност упознали са резултатима испитивања, „хорусовци“ ће до краја године организовати изложбе у шест већих италијанских градова, између осталих, и у Риму и Торину.

— Одлучили смо се на овај корак како бисмо људима коначно отворили очи — каже Оберто Аирауди, један од чланова истраживачке екипе. — Одавно се зна да биљке осећају и да су обдарене неком врстом интелигенције, али нису у стању да та своја осећања и мисли и скажу на нама разумљив начин. Зато смо електронику искористили као посредника како бисмо дошли

до „шифрованог“, заједничког језика који би нас коначно повезао.

БЕКСТЕРОВА ХИПОТЕЗА

Оно што се одиграва у лабораторијама „Хоруса“ у Торину велики је корак напред у односу на експерименте од пре четрнаест година. Стив Бекстер (радио на конструкцији и

примени детектора лажи и врло брзо постао врхунски стручњак у овој области) заинтересовао се за биљке 1966. године. Пошао је од једноставне претпоставке: и биљке су жива бића па су, према томе, и оне набијене одређеним енергетским потенцијалом који би обичан полиграф или био-детектор могли да региструју.

Што се Бекстерове полазне хипотезе тиче, ништа запањујуће. До изне-

МУШКАТЛА УМЕСТО ПСА

БИЉКЕ СЕ ВИШЕ НЕ ЗАДОВОЉАВАЈУ САМО ТИМЕ ШТО СЕ РАДУЈУ, ПАТЕ И ЧИТАЈУ МИСЛИ. САДА ПАЛЕ И ГАСЕ СВЕТЛО, КОМПОНУЈУ МУЗИКУ, ВОЗЕ АУТОМОБИЛЕ. НЕКЕ ЧАК И ЧУВАЈУ КУЋУ ОД ПРОВАЛНИКА

деценије. У међувремену Иван Гунар, директор катедре за физиологију биљака при Московском пољопривредном факултету, и научник Виталиј Горчаков установили су да биљке имају меморију (није им, изгледа, доста што читају мисли): једном филодендрону давали су електрошокове и при том му сваки пут приносили металну шипку. Филодендрон би се, баш као и људи, „стресао“ што је регистровано на једном осцилографу. Када су му после недељу дана паузе принели исту шипку, јадни

филодендрон се унезверио иако уопште није добио непријатни електрошок.

РАПСОДИЈА ЗА КУКУРУЗ

У „Хорусу“ су електричне импулсе мушкатле спровели до минијатурних електричних оргуља. Пошто се мушкатла у свакодневном животу обично не бави компоновањем музике, требало јој је времена да се снађе. У почетку је ноте произвођила случајно, али од часа када је схва-

тила да одређен електрични напон даје одређен звук, биљка је почела намерно да га у себи изазива. За недељу дана мушкатла више није грешила: свирала је само оне ноте које су јој пријале.

Невероватно! А таквих, музички образованих биљака у „Хорусу“ има бар десетак и сада их уче да истовремено свирају и бاراتају светлошћу. Када се оркестар уигра, приредиће (пред публиком, наравно) спектакл звука и светла у сопственој режији.

Да су биљке осетљиве на музику показали су и експерименти у САД: тамо су цвећке, веома слободно речено, саставиле чак и топ листу. Бах их је навео да се према извору звука повију за 35, а индијска музика Рави Шанкара за читавих 60 степени. Једна генерација кукуруза у Илиноису одрасла је уз звуке Гершвинове

„Рапсодије у плавом“. Резултат: 35 посто богатија жетва.

Ко још каже како цвећке нису музикалне?

Уз одговарајућу обуку, кажу у „Хорусу“, биљке ће ускоро чинити чуда. Зашто, рецимо, да се ми замарамо и да их заливамо, бринемо се о собној температури или светлости. Оне ће лепо све то саме да обаве.

Али, ни у торинској школи за цвеће и друго биље не иде све као по лоју. Ђаци, рецимо, никако да се науче умерености: када се „дочепају“ воде, не знају за меру...

Сем што ће се бринути саме о себи, биљке ће и нама помагати. Хортензије и бршљани моћи ће, захваљујући својој изузетној осетљивости на промену тензије у људском организму, да се употребе као непогрешиви дијагностичари.

Тврди се још да ће (уз малу помоћ електронике, разуме се) цвећке да нам чувају кућу. Експерименти су показали да оне осете присуство странца и на даљини од неколико метара. Једну биљку повезали су са електронском бравом: отварала је врата само када су се иза њих налазили домаћи, а активирала аларм чак и када би посетилац само помислио на пљачку или насиље.

Људи из торинског центра се више не двоуме: биљке су предодређене да постану верније од највернијег човековог пријатеља (пса):

— Неће вам чак бити потребне ни узице. Само ћете их стављати у њихова „колица“ и оне ће вас пратити — каже Оберто Аируади.

А ваљда човек зна о чему прича.

М. И.

ЗАНИМЛИВА ИМЕНА

КУМЕ, ПРОКЛЕТ БИО!

У свакој епоси има популарних имена, а има и таквих која ниједан родитељ не жели да намене свом детету. Омиљеност и неомиљеност неког имена умногоме зависи од познатих личности које га носе, у првом реду од политичара и људи на власти.

Гијом — француски зблик германског имена Вилем — столећима је било једно од најчешћих имена у Француској. У 12. веку, када је војвода од Нормандије приредио велику гозбу за своје витезове, некеме је пало на памет да се званице поделе према крсном имену. За столом где су седели „Гијоми“ тада се нашло равно 110 људи. У нашем веку, напротив, име Гијом готово је реткост. Откуда то?

Објашњење је једноставно. Године 1870. Французи су водили рат са Пруском, којом је владао краљ Вилхелм (Вијем) I; у првом светском рату борили су се

против његовог унука, немачког цара Вилхелма II. Будући да се имена владара преводе, у Француској је и један и други Вилхелм називан Гијом. У то време, па ни много касније, ниједан родољубиви Француз није хтео да свом сину да име непријатељског владара...

У Немачкој и Аустрији је после другог светског рата готово потпуно изашло из употребе име Адолф. То је разумљиво, мада име, само по себи, није нимало „криво“ што га је носио један од највећих злочинаца свих времена — Хитлер. Још занимљивији је историјат шпанског имена Бенито, у чијем су успону у паду играле улогу две сасвим различите личности.

Педесетих и шездесетих година прошлог века у Мексику је Бенито Хуарес успешно водио борбу за независност, поразивши војску великих сила које су хтеле Мексиканцима да наметну туђег владара. Тиме је Хуарес стекао симпатије напредних људи широм света, па су поједини левичари давали својим синовима

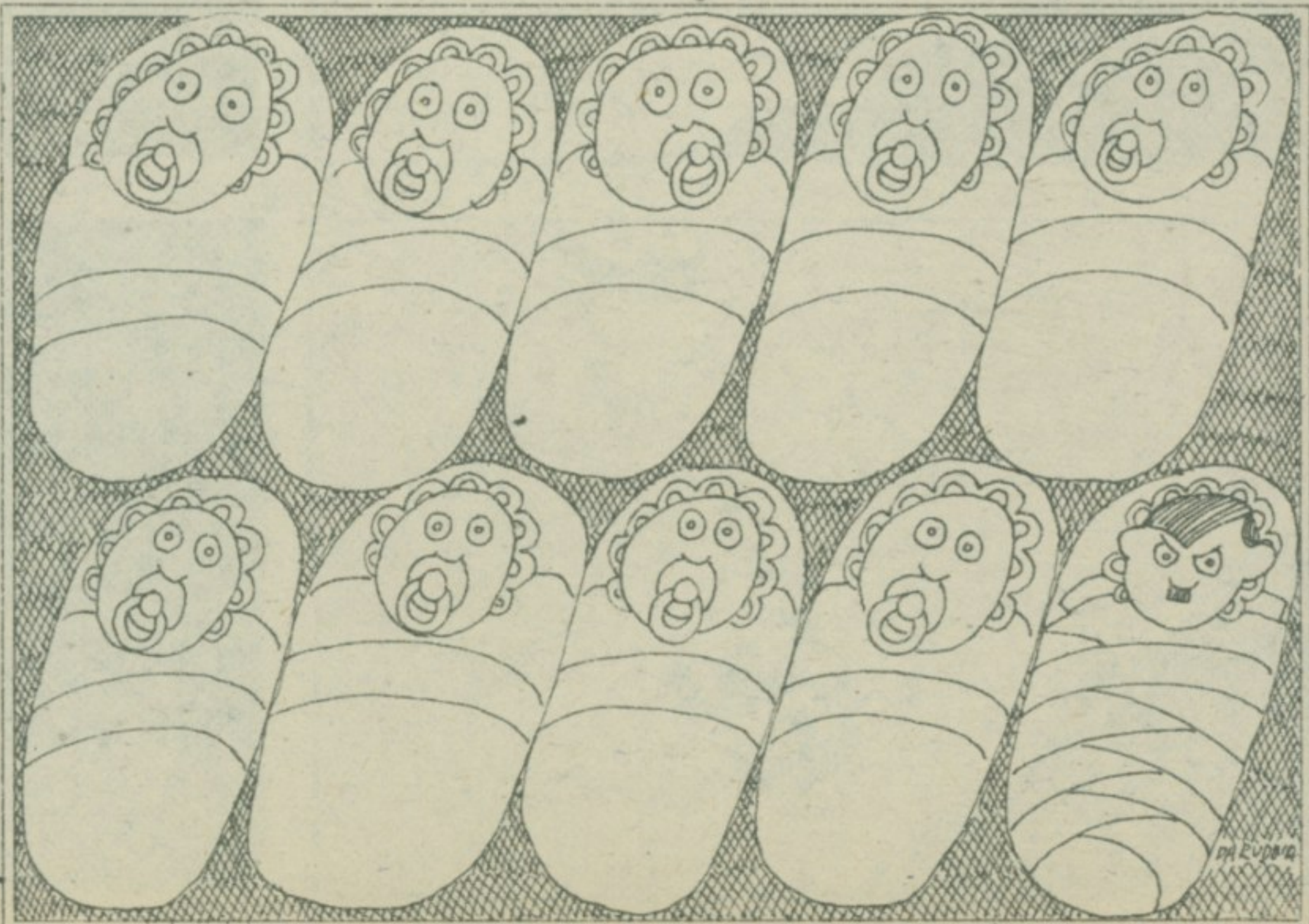
име Бенито. Тако је учињено и један ковач из италијанске варошице Предапио, по убеђењу социјалиста, чије је презиме било — Мусолини.

Млади Бенито Мусолини испрва је пошао очевим стопама, чак је био и уредник социјалистичког листа „Аванти“. После првог светског рата, ме-

ђутим, прешао је у супротни табор, а 1922. године засновао је фашистичку диктатуру. Током његове двадесетогодишње владавине многа деца у Италији добила су име Бенито — све док Мусолини није увукао своју земљу у рат и довео је до пропасти... Када су га 1945. стрељали парти-

зани, била је то заслужена казна за његова недеља.

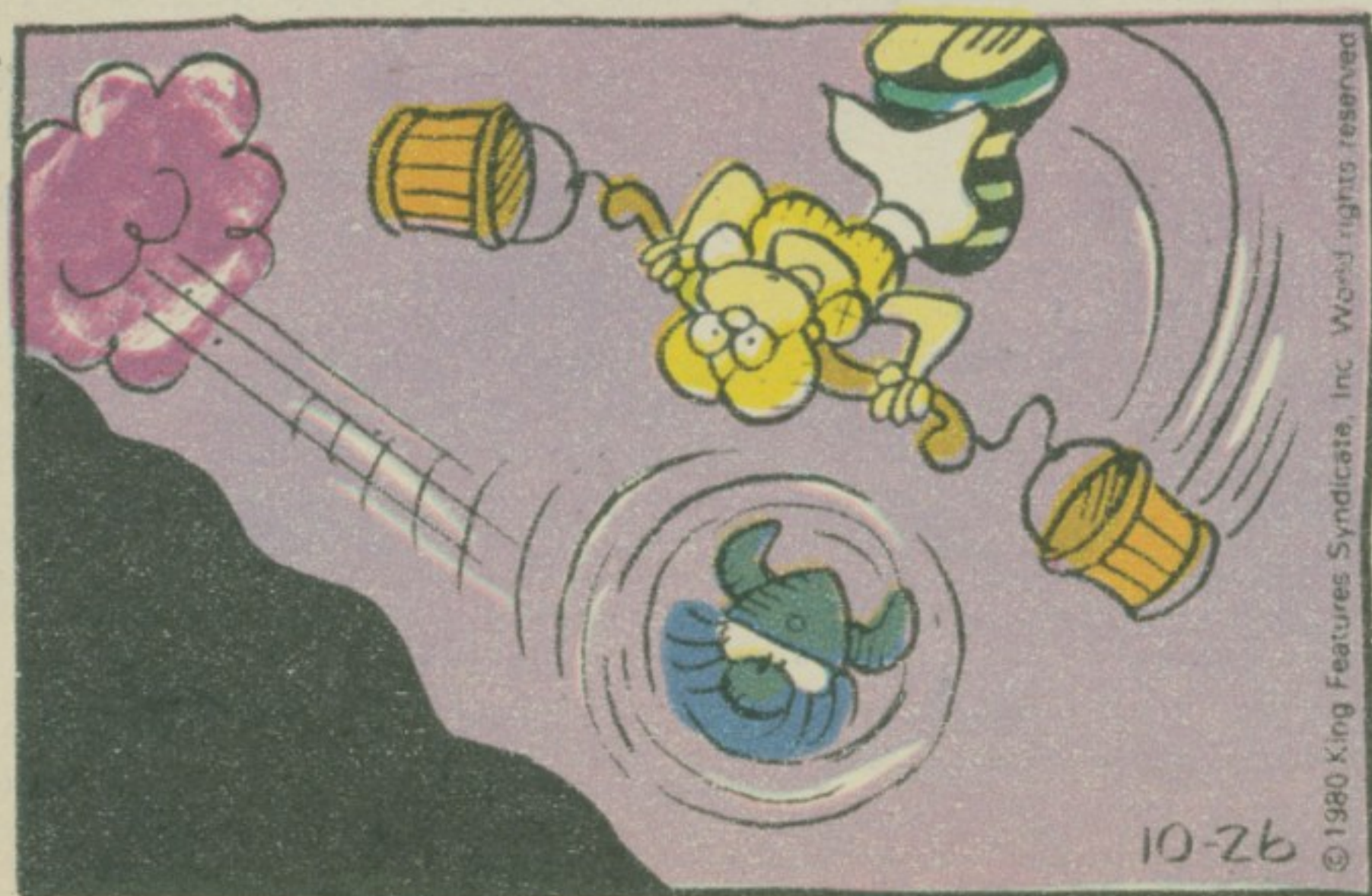
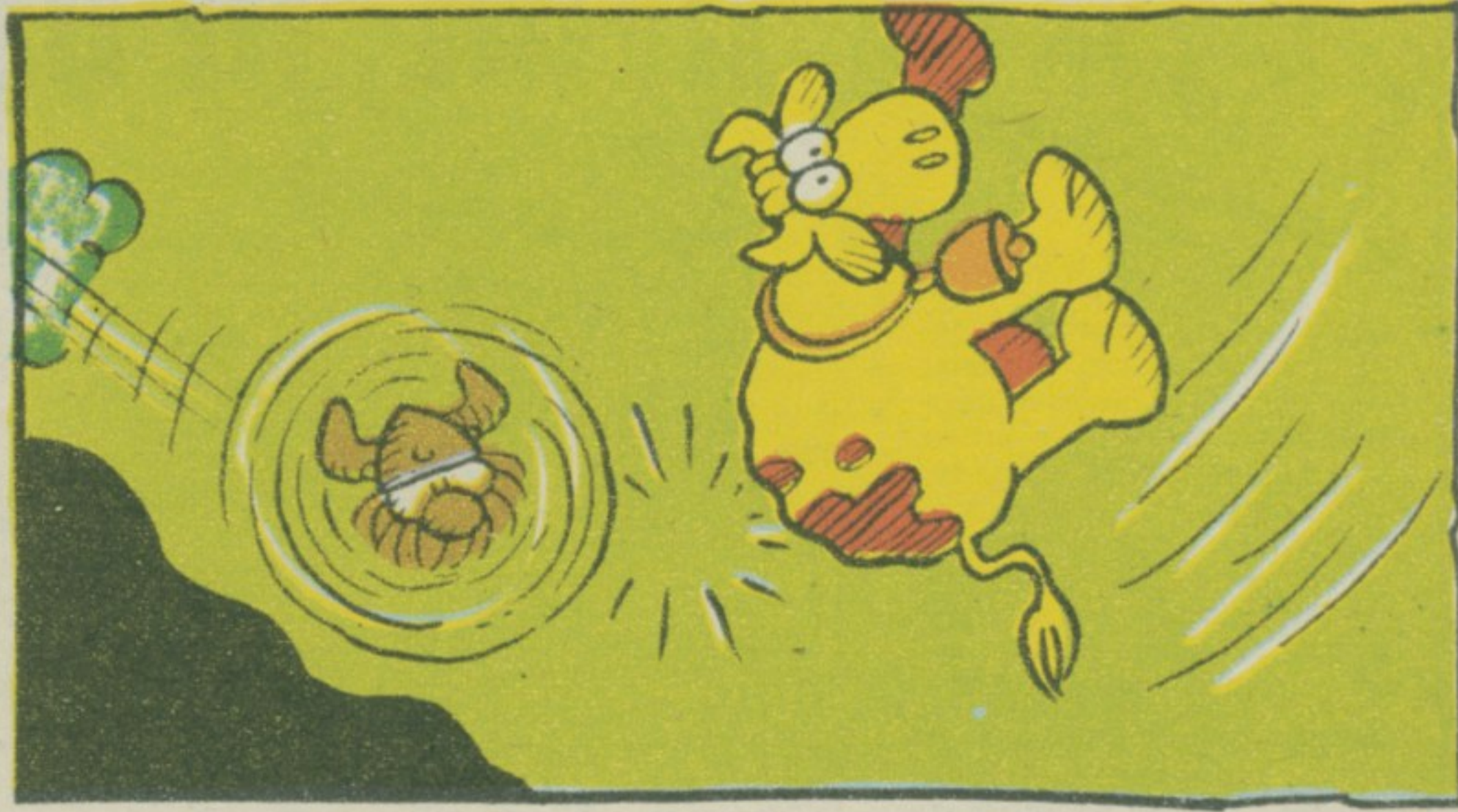
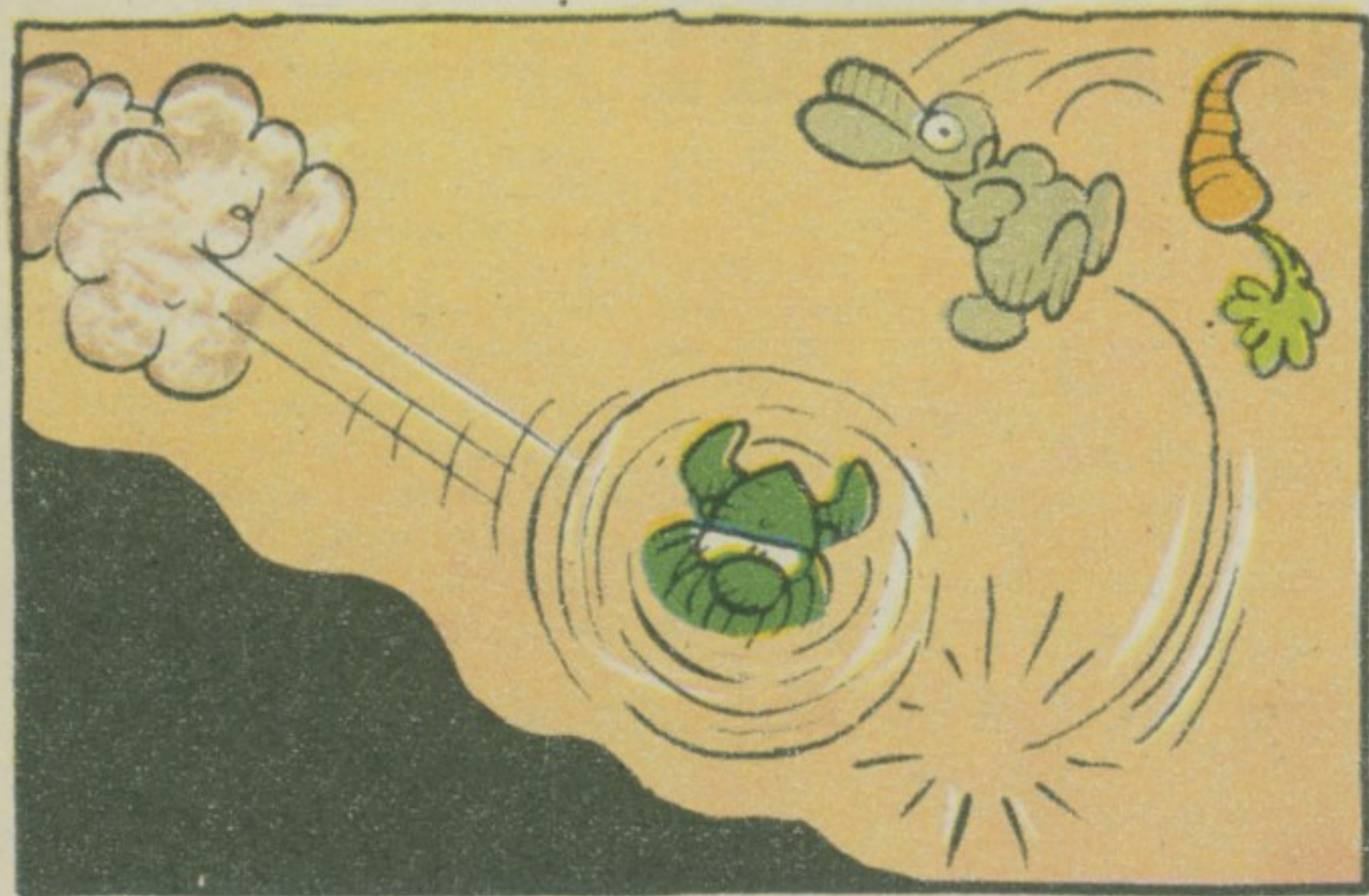
Данас у Италији живи доста средовечних „Бенита“ који проклињу своје давно покојне кумове. Волели би да кажу да су име добили по Бениту Хуаресу, али ко би им веровао? Успомена на фашистичког диктатора још је исувише свежа, и може се са сигурношћу претпоставити да више никада ниједан Италијан неће свог сина назвати Бенито...

DIK
BROWNE

ХОТАР

СТРАШНИ

ТИ СИ, МАКСИ, МАКСИМАЛАН!

Свечани је тренутак. Све је спремно за уручење једног значајног признања. Присутни су видно узбуђени, али не и „херој“. Изгледа прилично равнодушан. Ипак, поносито маше репом, велики бели лабрадор по имену Макси.

Јунак коначно прима највеће одликовање Велике Британије, резервисано за изузетно вредне подвиге представника псећег рода — медаљу за храброст.

Власница Максија, Ђулија Долке, поносита и срећна, спремно одговара на питања знатижељника.

— Дугујем му живот — понавља она са усхићењем — да није било Максија, сигурно бих се смрзла или бих подлегла повредама!

Као да схвата значење ових речи, Макси главом нежно додирује руку девојке и нетренице је гледа крупним очима пуним оданости.

Трагичан догађај који је задесио Ђулију Долке и њеног пса Максија збио се у ноћи између 31. децембра 1977. године и 1. јануара 1978. Свечаност доделе одликовања, међутим, намерно је одложена за октобар: чекали су да се девојка потпуно опорави како би се, на овај велики дан, појавила заједно са својим спаситељем.

ОБЕЋАЊЕ

Ноћ је била веома хладна. Јак олујни ветар сатима је дувао ковитлајући снег који је, у току дана, обилато нападао. Путеви су били као од стакла. Ђулија Долке обављала је свој посао конобарице у једном ресторану.

Иако се њен радни дан обично завршава око двадесет три часа, овог пута, као што то обично бива, одавило се и преко радног времена. Ђулија је била као на иглама — свом веренику Стивену Бејкеру обећала је да ће доћи да с њим и његовим родитељима дочека Нову годину. У њиховом животу 1978. била је веома значајна: одлучили су да се те године венчају.

Већ је било пола два ујутру кад је девојка коначно успела да напусти локал и аутомобилом крене ка Стивеновој кући удаљеној тридесетак километара. Била је уморна, али није хтела да погази обећање: одлучила је да се бар појави, упркос лошем времену и страховању да јој се може догодити нека непријатност.

Ђулија је ретко кад сама путовала аутомобилом. Друштво су јој најчешће правили кућни љубимац Макси и један стари плишани меда. С њима се осећала сигурношћу. Тако је и овог пута било.

СНЕЖНА СМРТ ПРЕТИ

Свесна опасности која вреба на залеђеном путу, Ђулија је возила изузетно пажљиво. Па ипак, у једном моменту, изгубила је контролу над возилом. Вероватно је додирнула кочнице, и кола су се једно

Иако и сам тешко рањен, пас је сатима чучао на пустом путу покушавајући да скрене пажњу пролазницима на девојку која је остала у смрском аутомобилу.

време окретала у месту, затим о нешто ударила и све се смрачило: девојка је изгубила свест.

Аутомобил се нашао у јарку далеко испод пута. Ђулија је била тешко повређена. Кад се повратила из несвести, укочена од бола у леђима и у немогућности да говори, крајичком ока посматрала је пса који је тужно цвилео и благо је гуркао шапама у жељи да је покрене. Онда се испружио поред ње и, у очигледној намери да је загреје, остао тако више од сата. Најзад, видећи да помоћ не стиже, сам је пошао да је потражи. Пре тога, попут правог брижњог друга, навукао је на девојку великог плишаног меда. То је био најдирљивији чин оданости и пресудан моменат у читавом догађају јер се касније поставило да је управо мекан и топао плиш спасао Ђулију од снежне смрти.

Кроз отвор на разбијеном задњем стаклу пас се некако искобљао из аутомобила. При том је на више места задобио посекотине, и за њим је, на снегу, остајао црвени траг.

ЛУТАЛИЦА?

У околини није било кућа и амбијент је Максију био потпуно непознат. Зауставио се на рубу пута,

као да је био свестан да ће тако најлакше привући пажњу неког пролазника, а и да би, с времена на време, могао да отрчи до Ђулије и својим присуством је утеши.

Око пола пет ујутру, Денис Блејк, разносач млека из околине, бициклом је кренуо на свој редовни јутарњи посао. Тек је било почело да се раздањује тако да се пут још увек само назирао. Пролазећи поред места где је Ђулија Долке доживела несрећу, приметио је силуету пса (кола су била дубоко у јарку и на њих је ветар већ био набацао снег). Помислио је да се ради о неком луталици, па се потрудио да га што даље заобиђе. У свом страху није ни могао да примети да пас чини све како би привукао његову пажњу. Неставио је својим путем, не осврћући се.

Време је одмицало. Прошло је још неколико особа, али се нико није зауставио. Најзад, око шест часова, Денис је туда поново наишао и на истом месту угледао пса који је болећиво цвилео, мешкољио се и погнутом главом вртео лево-десно. Као да је хтео да проговори. Изненађени млекар победио је страх и пришао му. Схвативши да се овај њега боји, Макси се није померио с места све док му се Денис није сасвим приближио, а онда, пузећи на неколико корака испред њега и повремено се осврћући, као да проверава да ли иде за њим, довео је Дениса до несрећне Ђулије.

Блејк је, међутим, био беспоман. Схватио је да из смрског аутомобила сам неће моћи да извуче девојку, па је одмах сео на бицикл и похитао према насељу.

ДО КРАЈА ОДАН

Ђулија је ускоро смештена у болницу. Имала је неколико тешких прелома и мало је недостајало да јој ампутирају леву ногу. Све се ипак срећно завршило. Једно је сигурно: не би остала жива да није био пса који је заштитио и остао крај ње од два до шест ујутро, иако и сам рањен, малаксао и про-

Макси је заједно са девојком допремљен у болницу. Није дозвољавао да га дотакну све док Ђулија није била на сигурном. Због велике посекотине на глави и изгубљене крви неколико дана је лебдео између живота и смрти.

Чим је јавност сазнала о херојском подвигу пса, одлучено је да се награди медаљом која се додељује само у изузетним случајевима. Више од ордена Максију је, изгледа, пријао поклон једног произвођача хране за животиње: година дана бесплатног гошћења.

Д. В.

Ђулија је месецима ленала у болници опорављајући се од тешких озледа. Ни њен љубимац Макси није боље прошао: данима је лебдео између живота и смрти. Овде су сви на окуп — без меда и Стивена прича не би била комплетна.

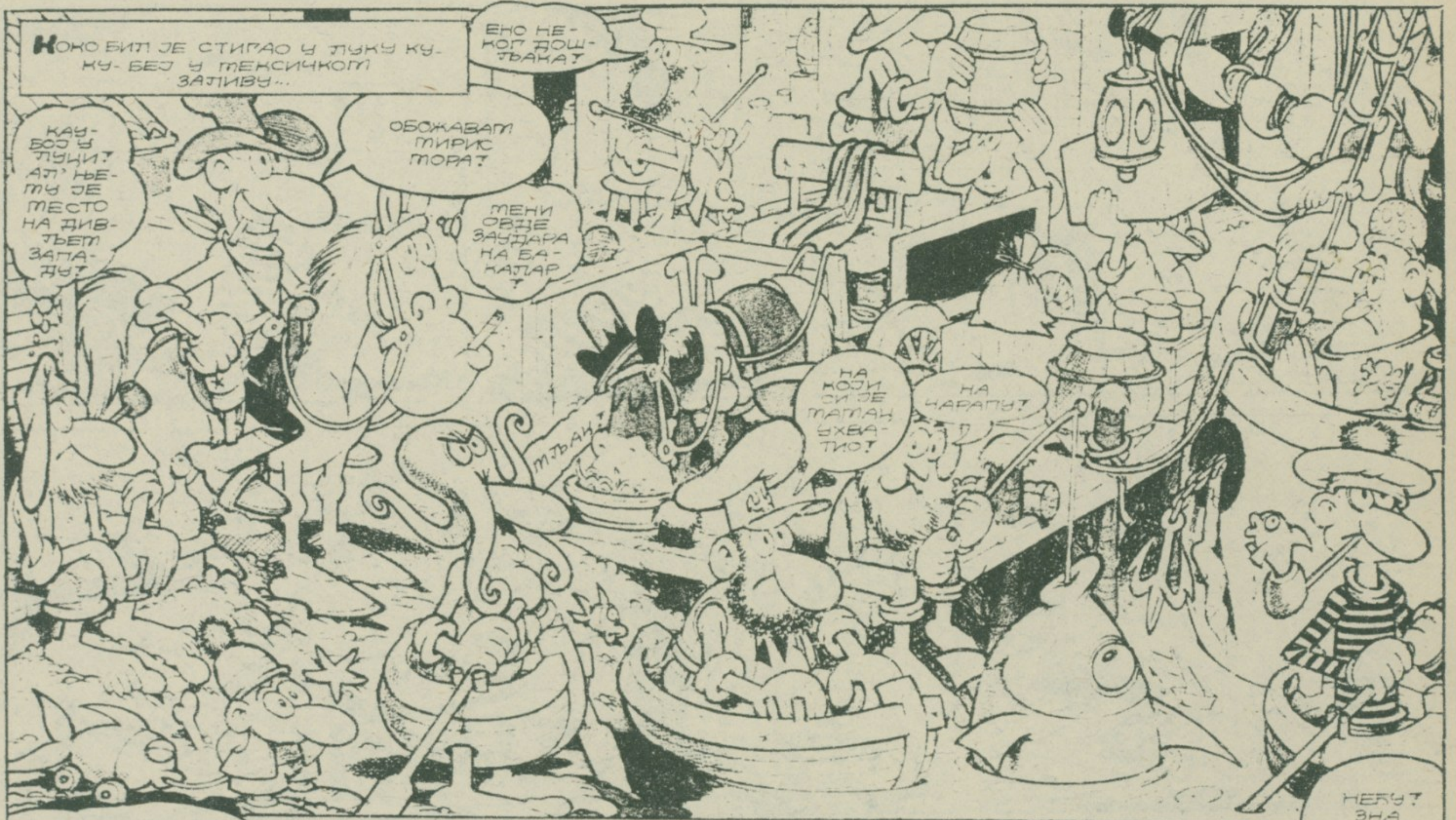
БИМ И БУМ

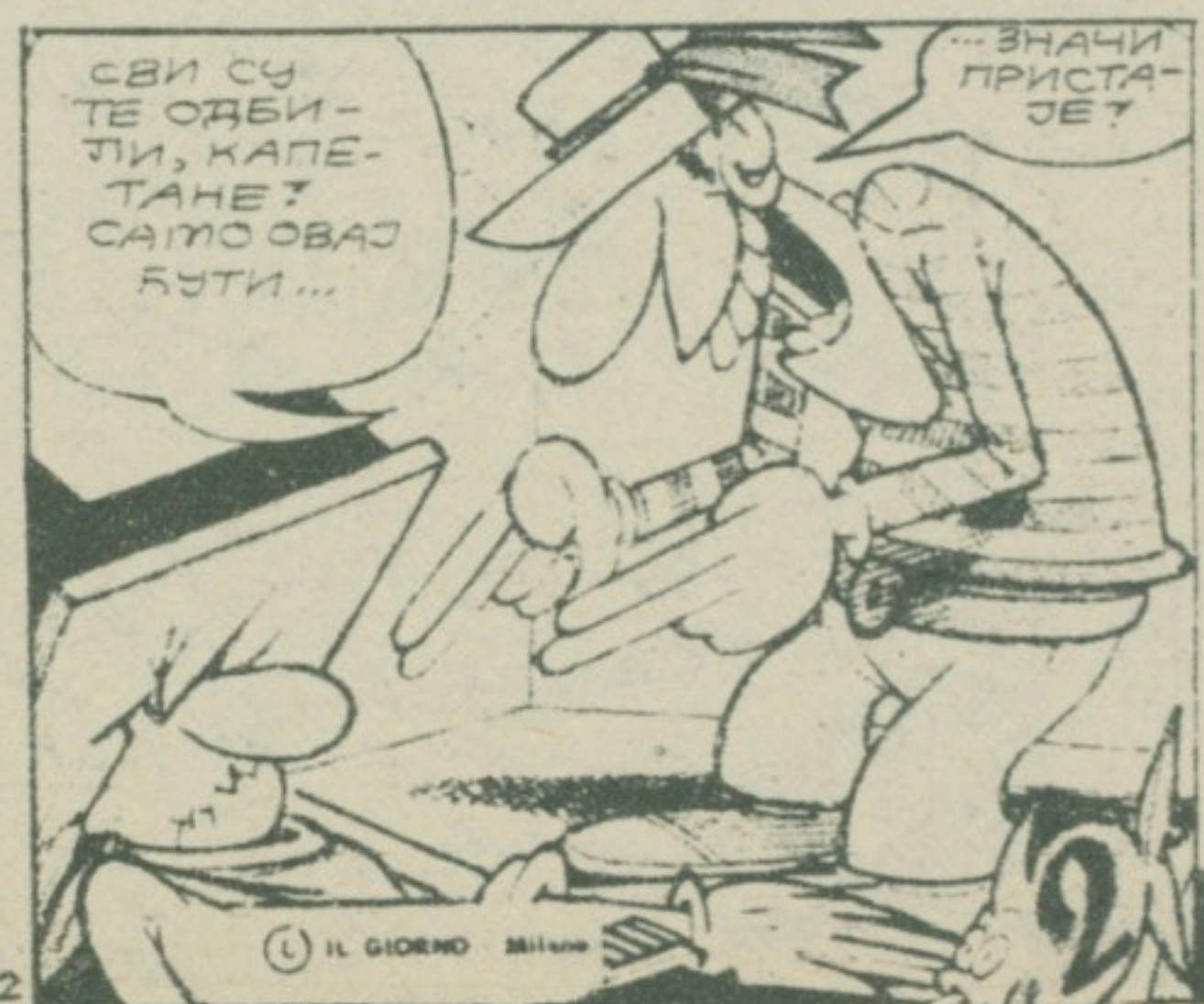
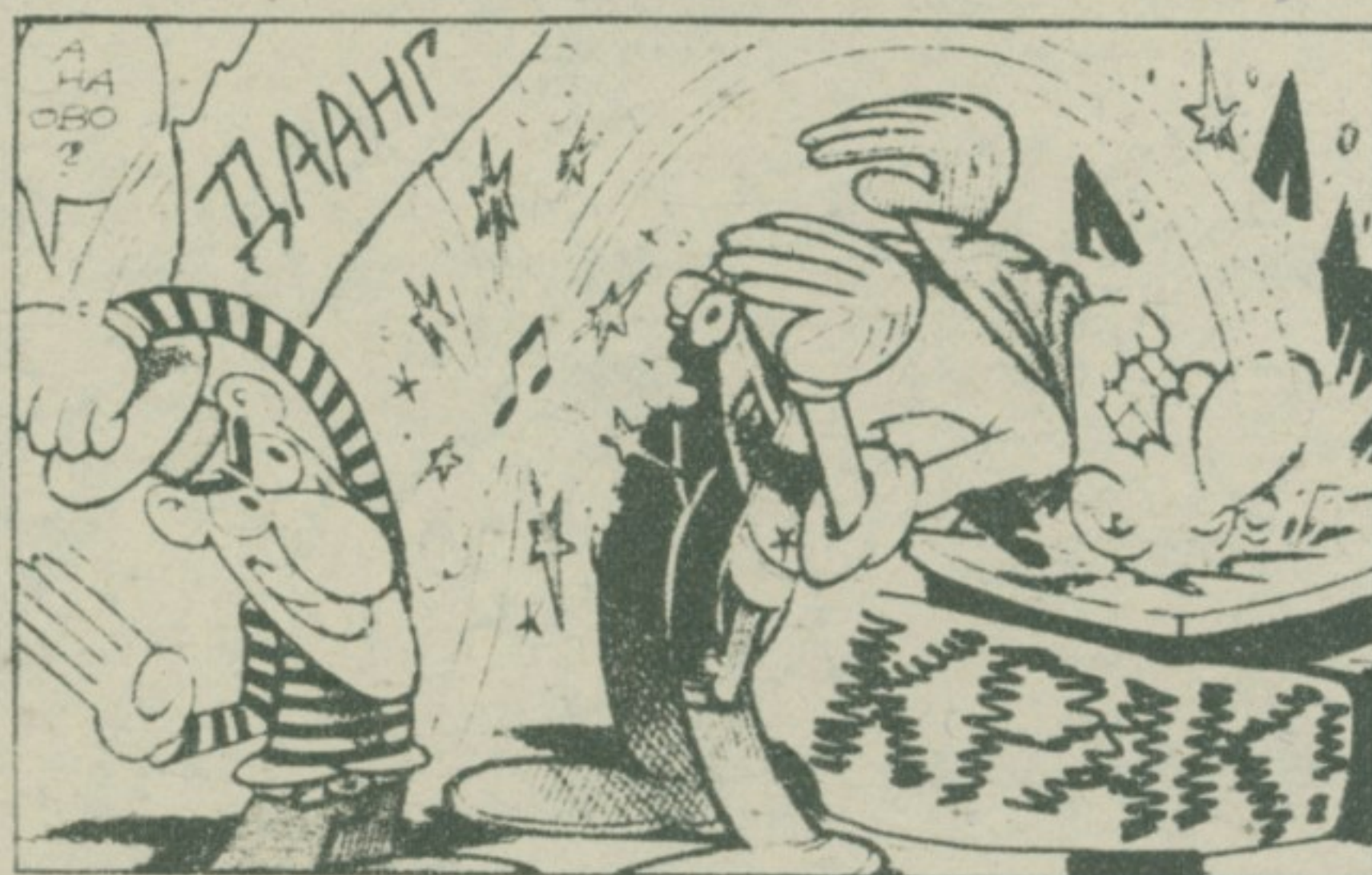
ПЕРИНАРИ

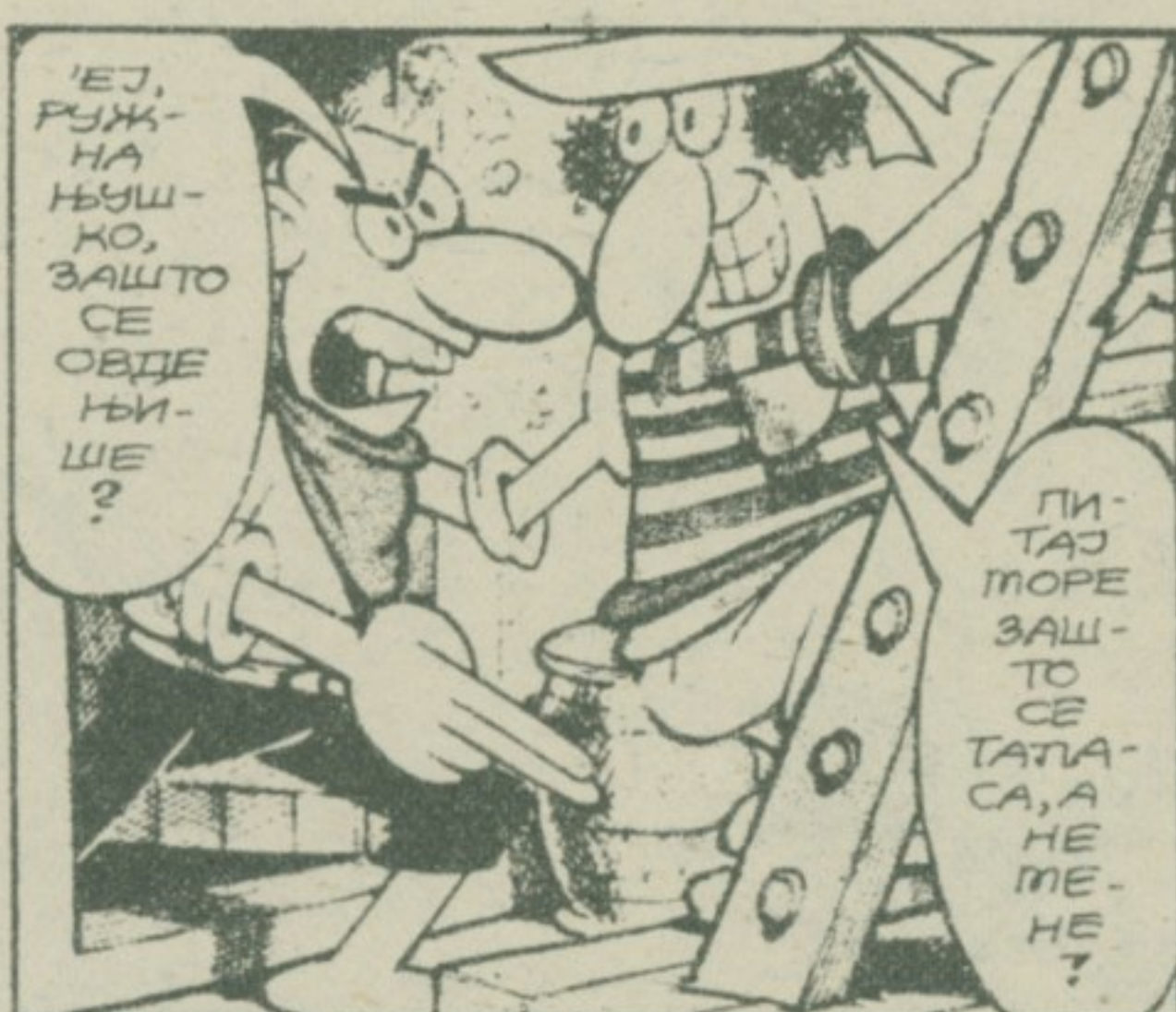
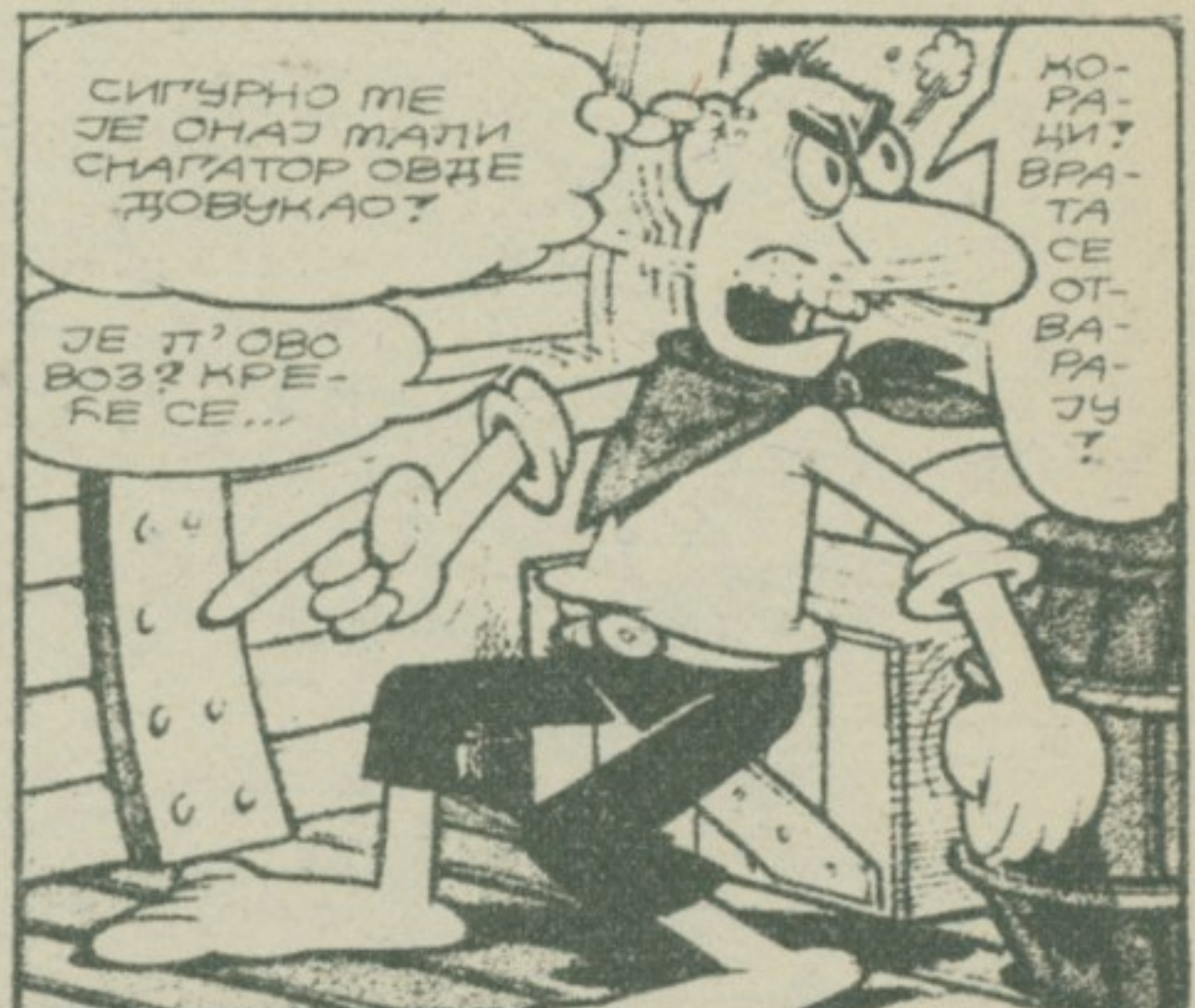
КОКО БИЛ: НА ПИРАТСКОМ ОСТРВУ

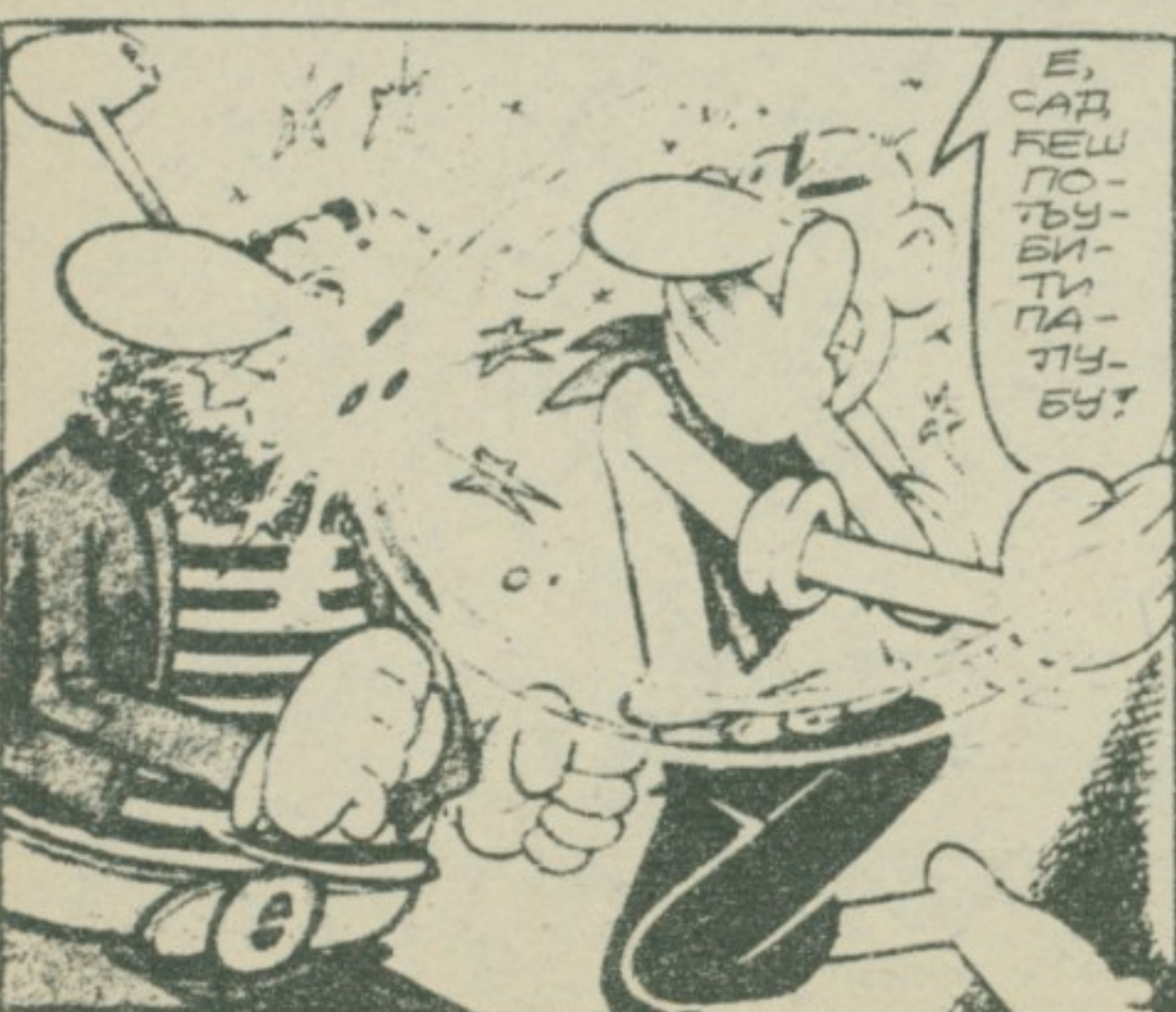
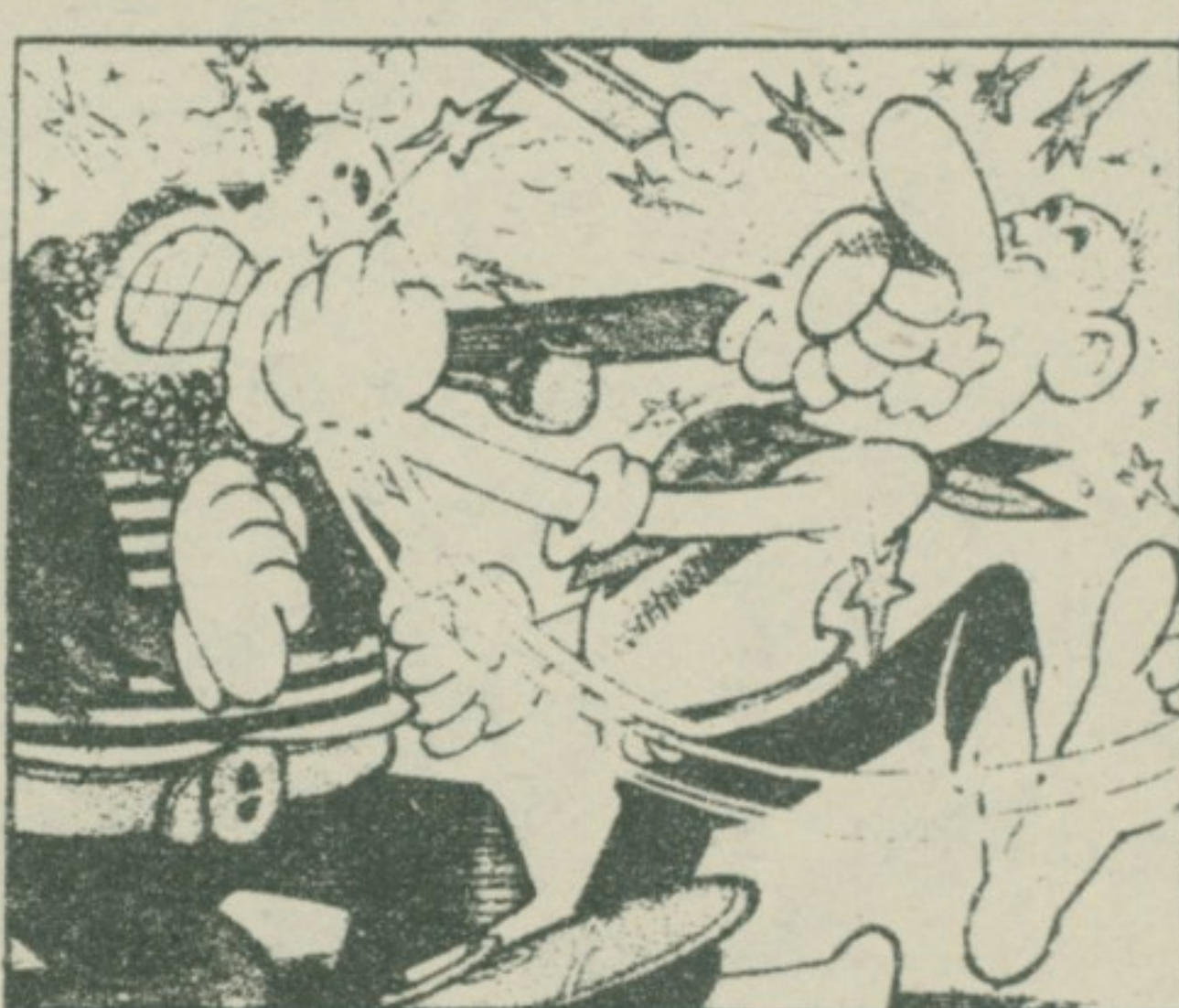
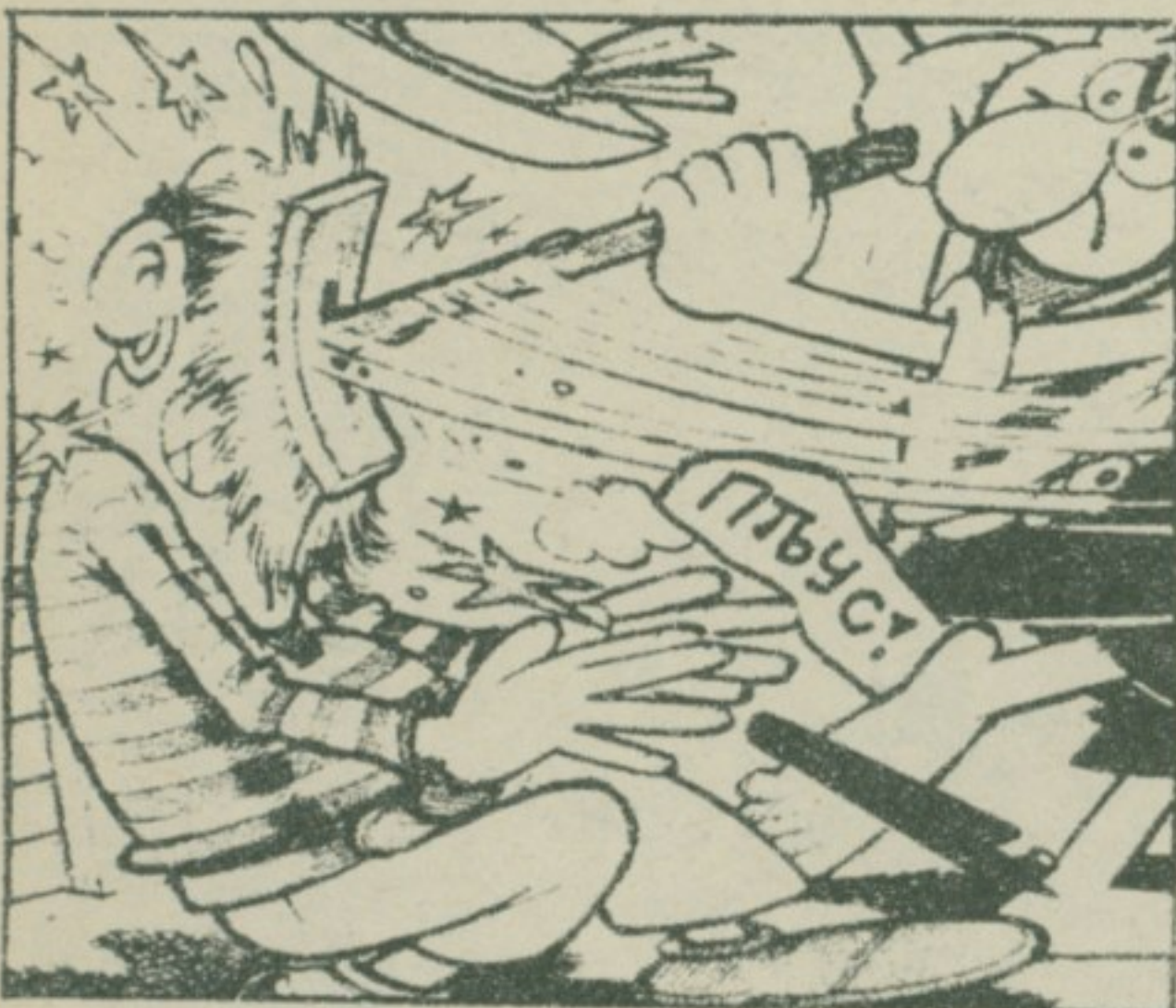
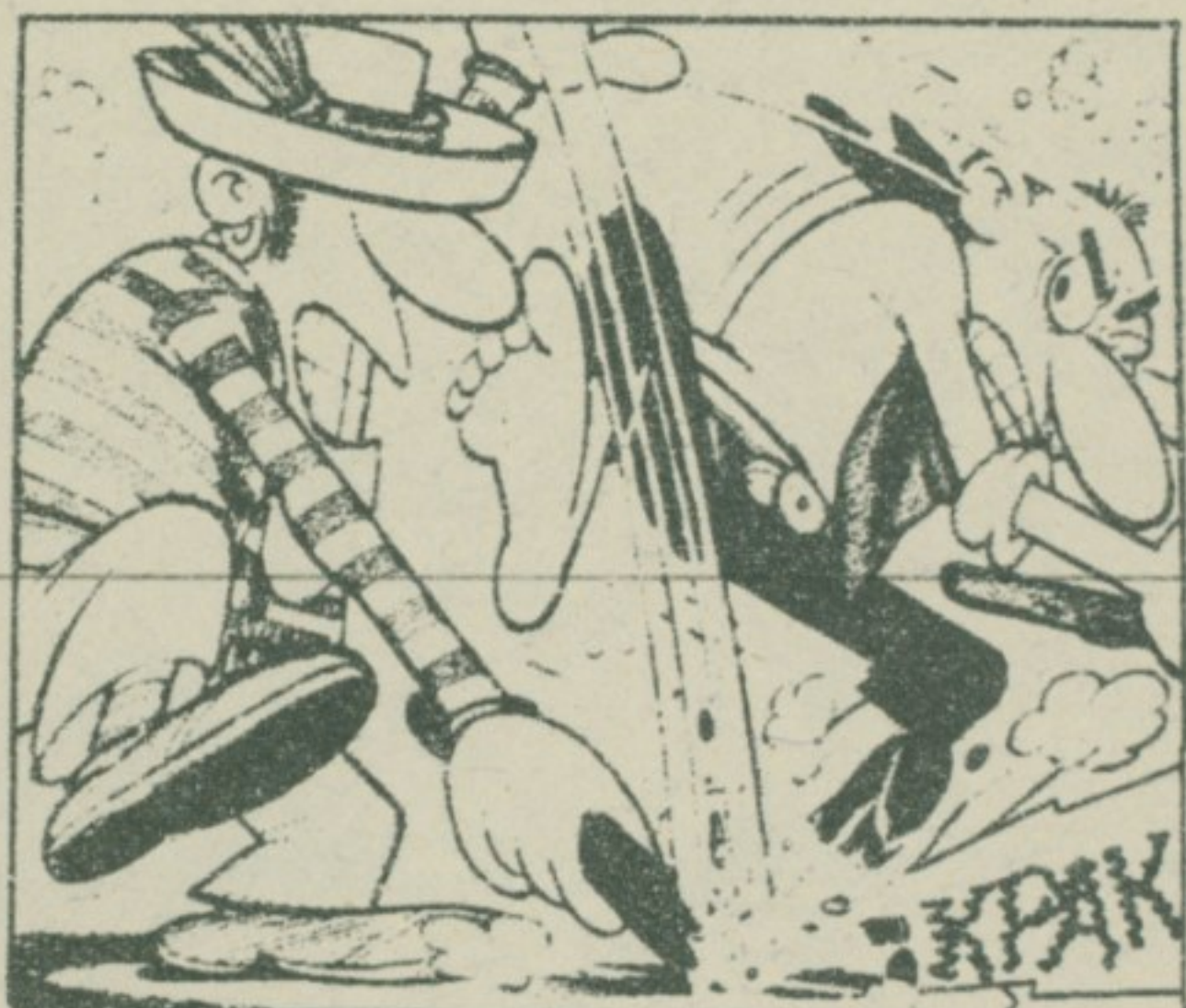
КОКО БИЛ: НА ПИРАТСКОМ ОСТРВУ

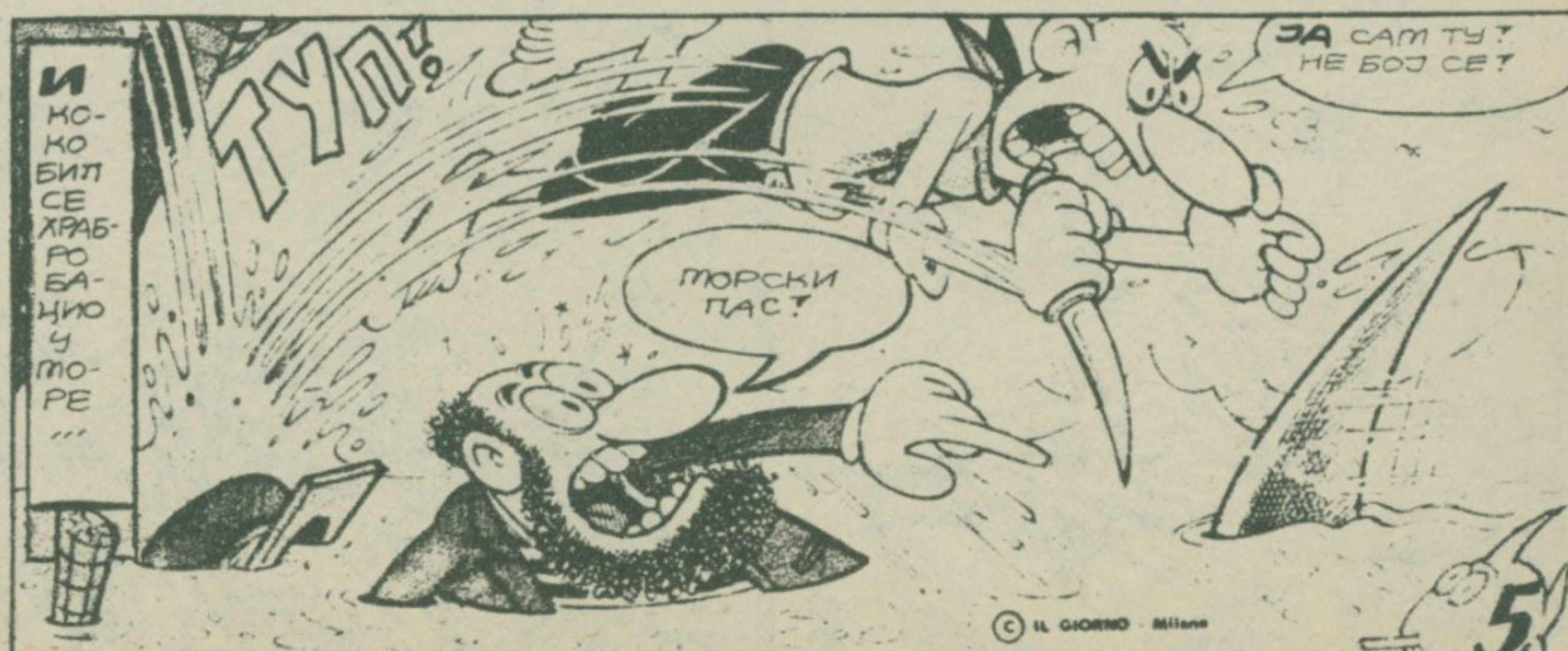
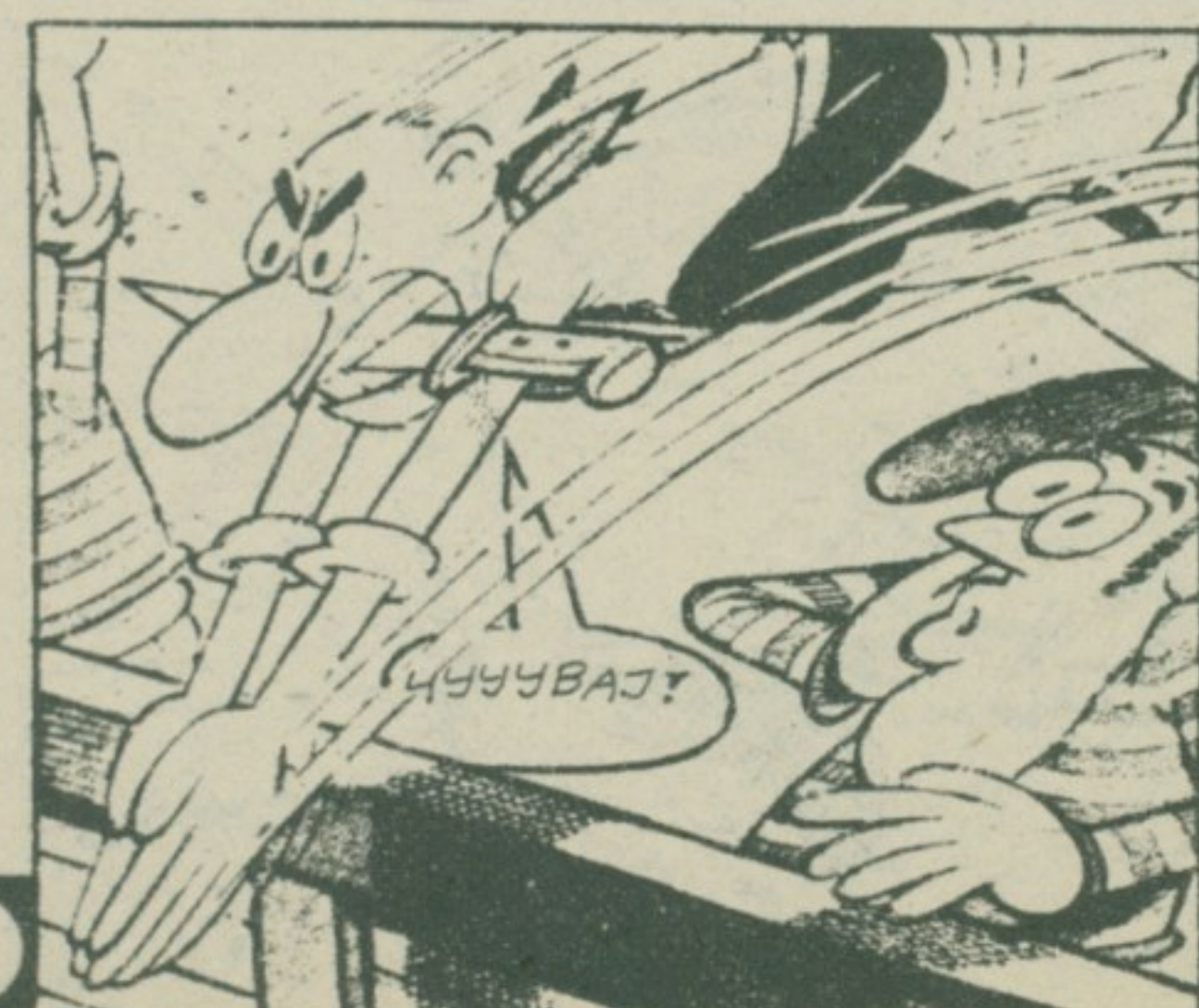
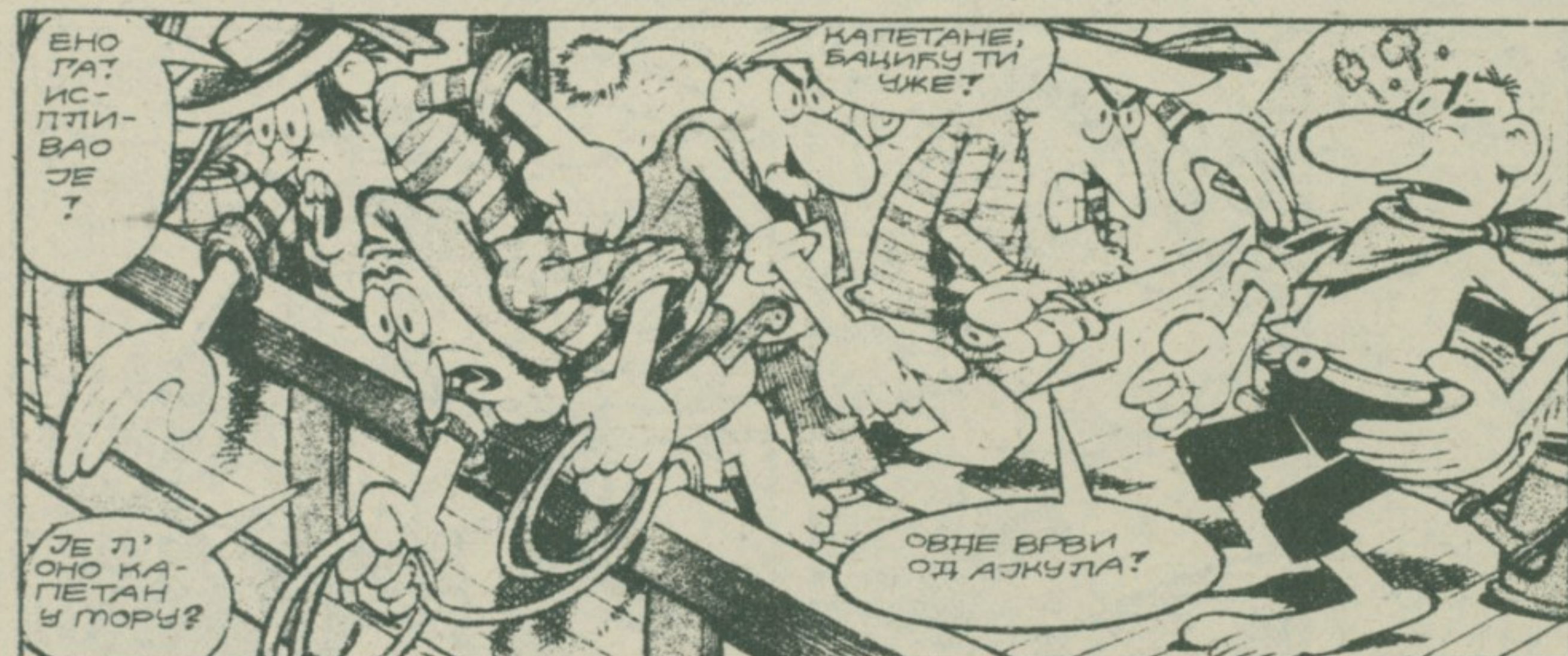
НА ПИРАТСКОМ ОСТРОВУ

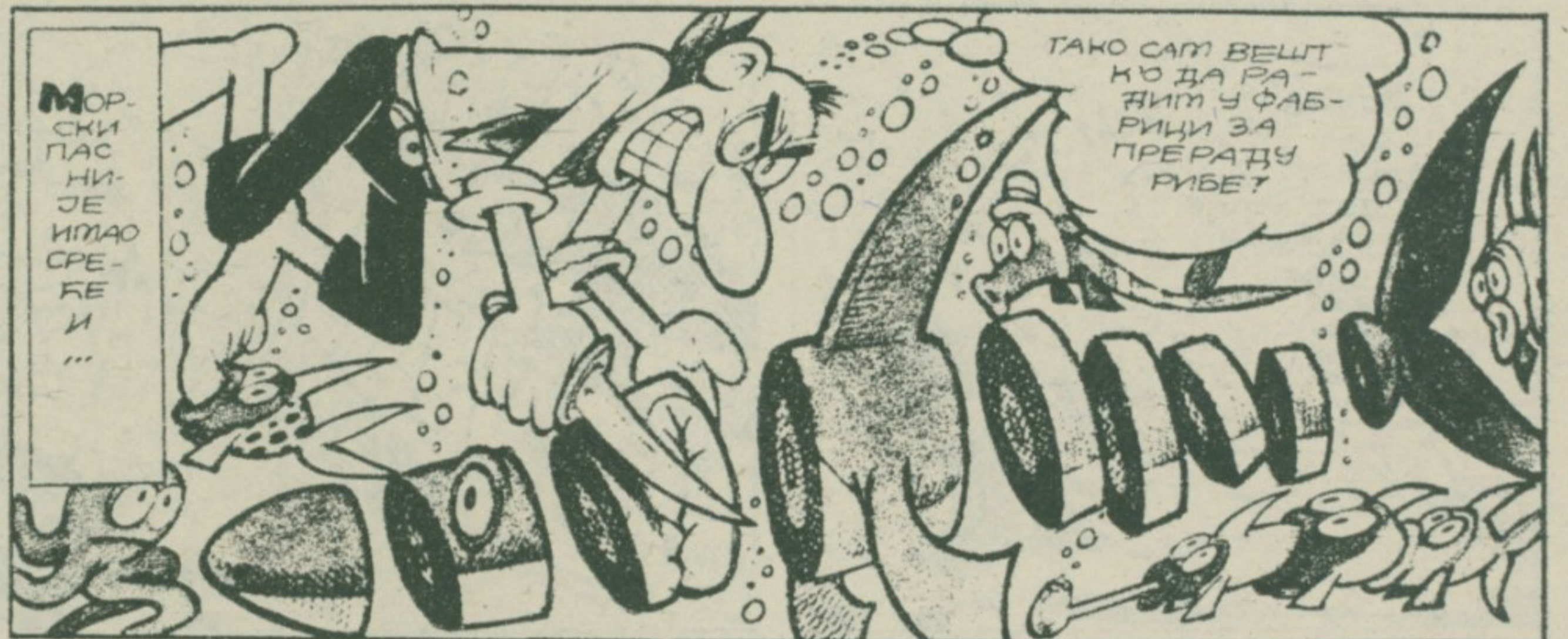
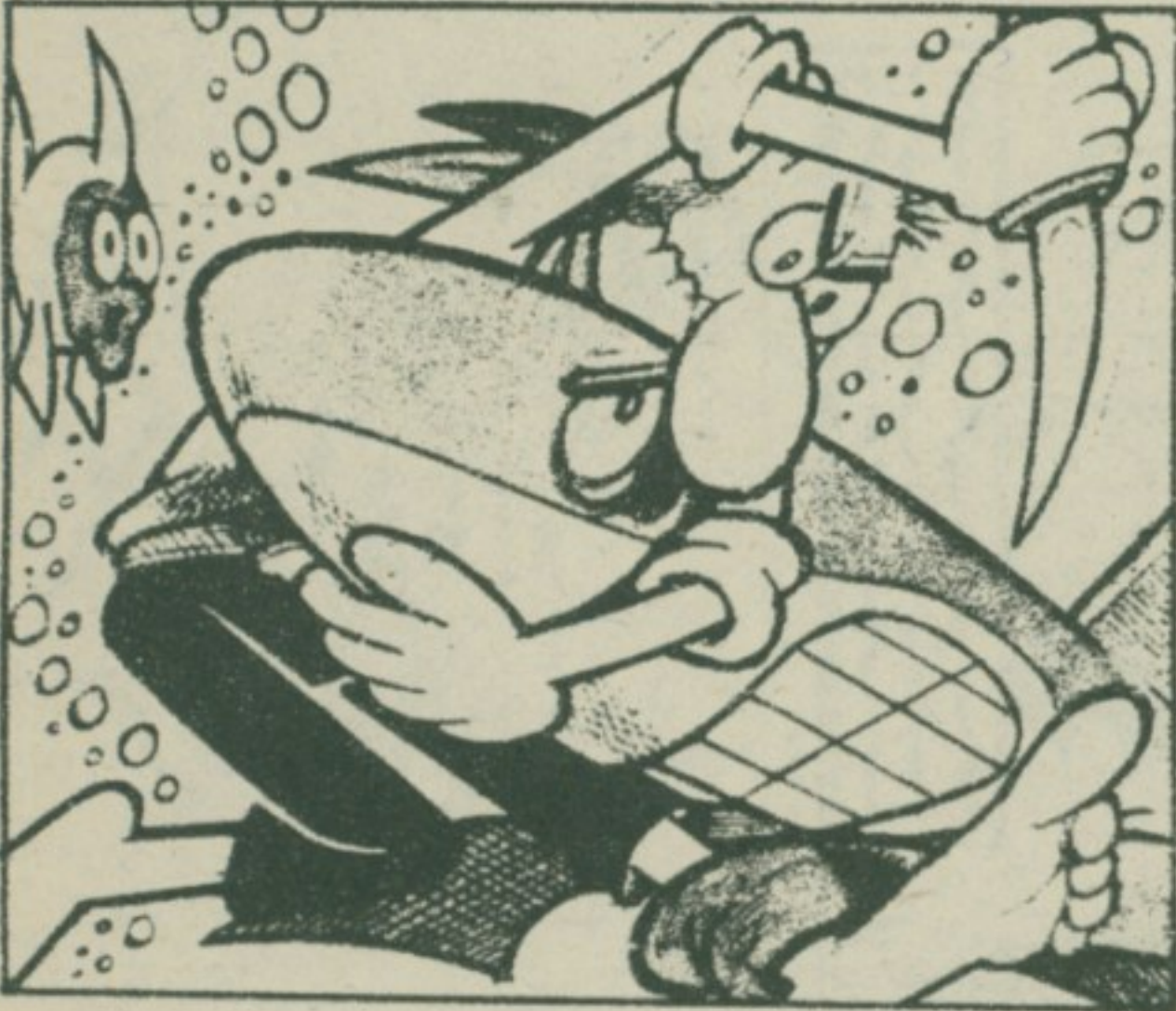
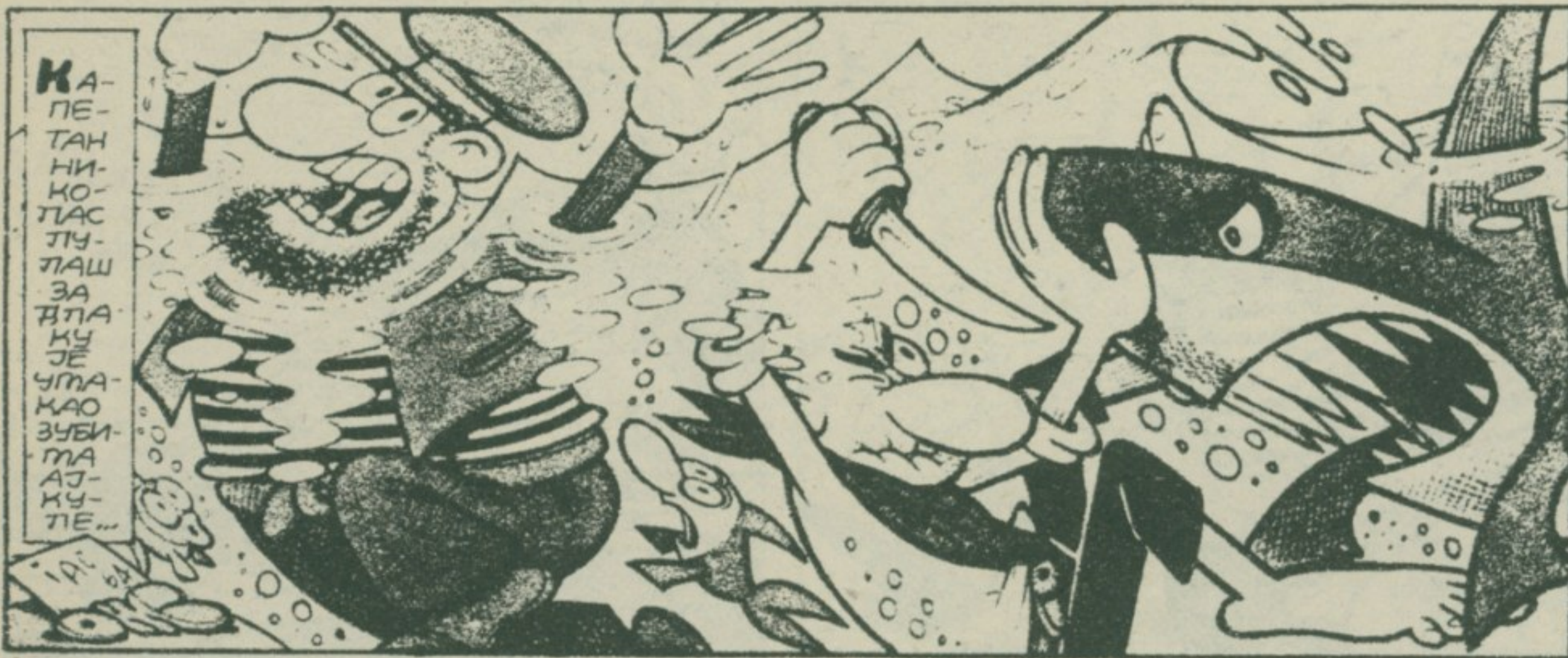
КОКО БИЛ: НА ПИРАТСКОМ ОСТРВУ

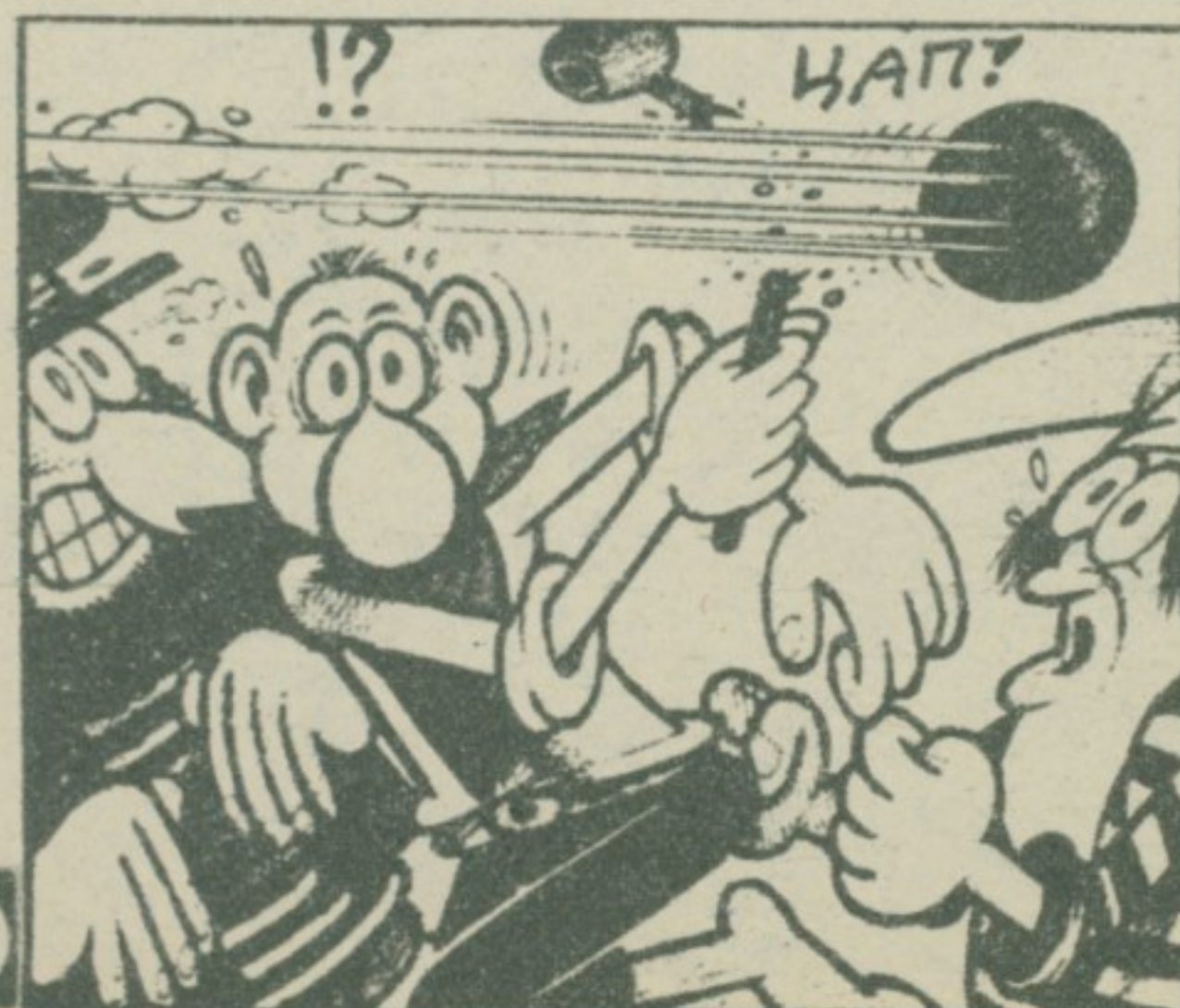
КОКО БИЛ: НА ПИРАТСКОМ ОСТРВУ

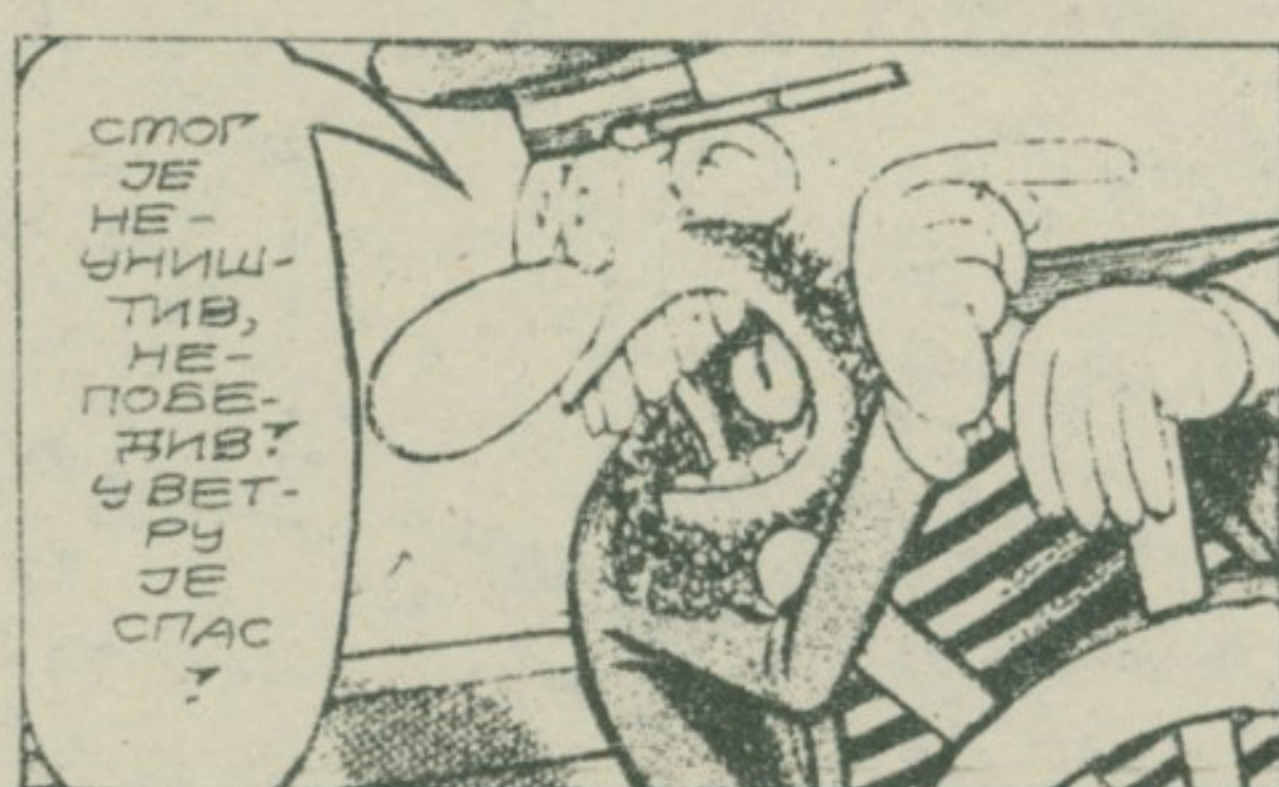
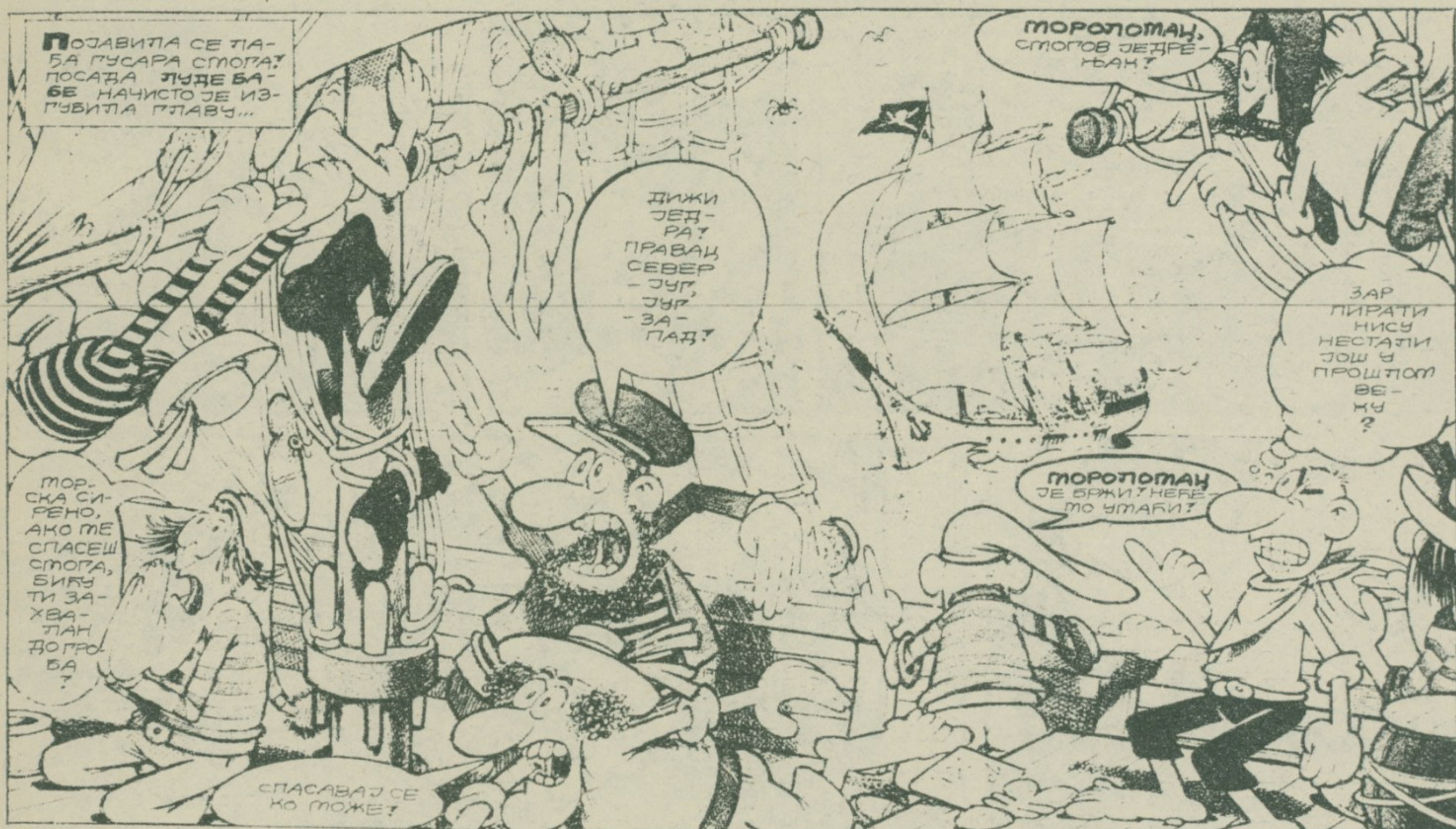
КОКО БИЛ: НА ПИРАТСКОМ ОСТРВУ

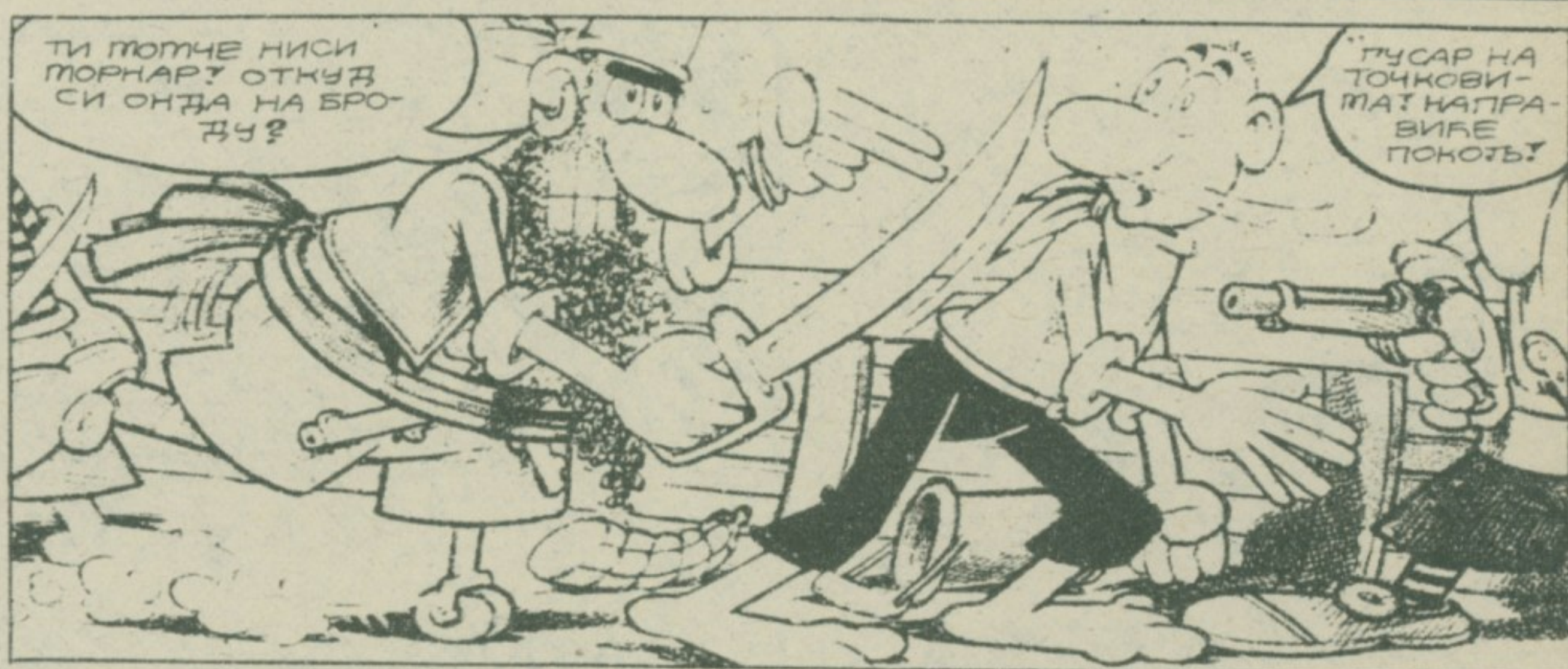
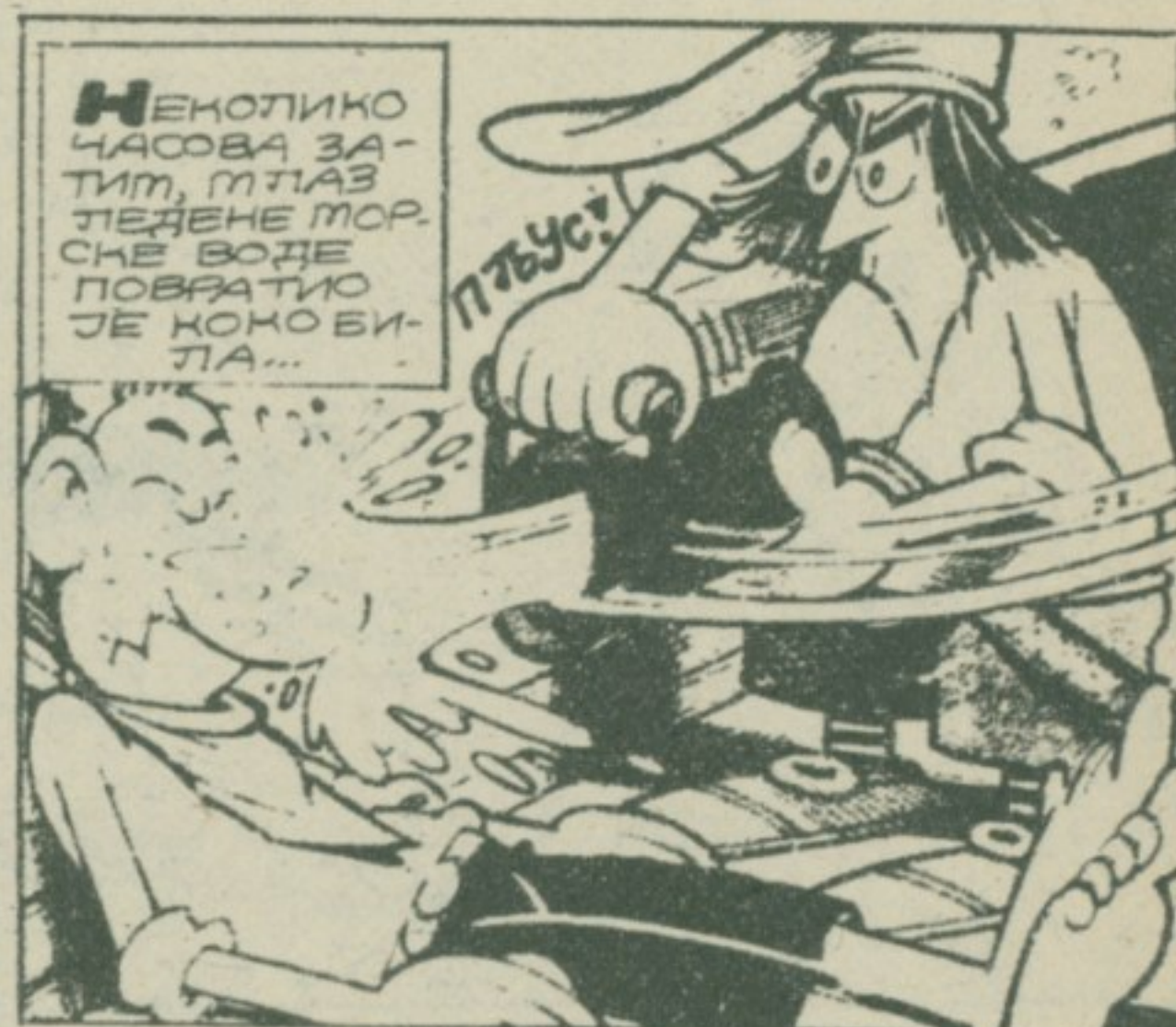
КОКО БИЛ: НА ПИРАТСКОМ ОСТРВУ

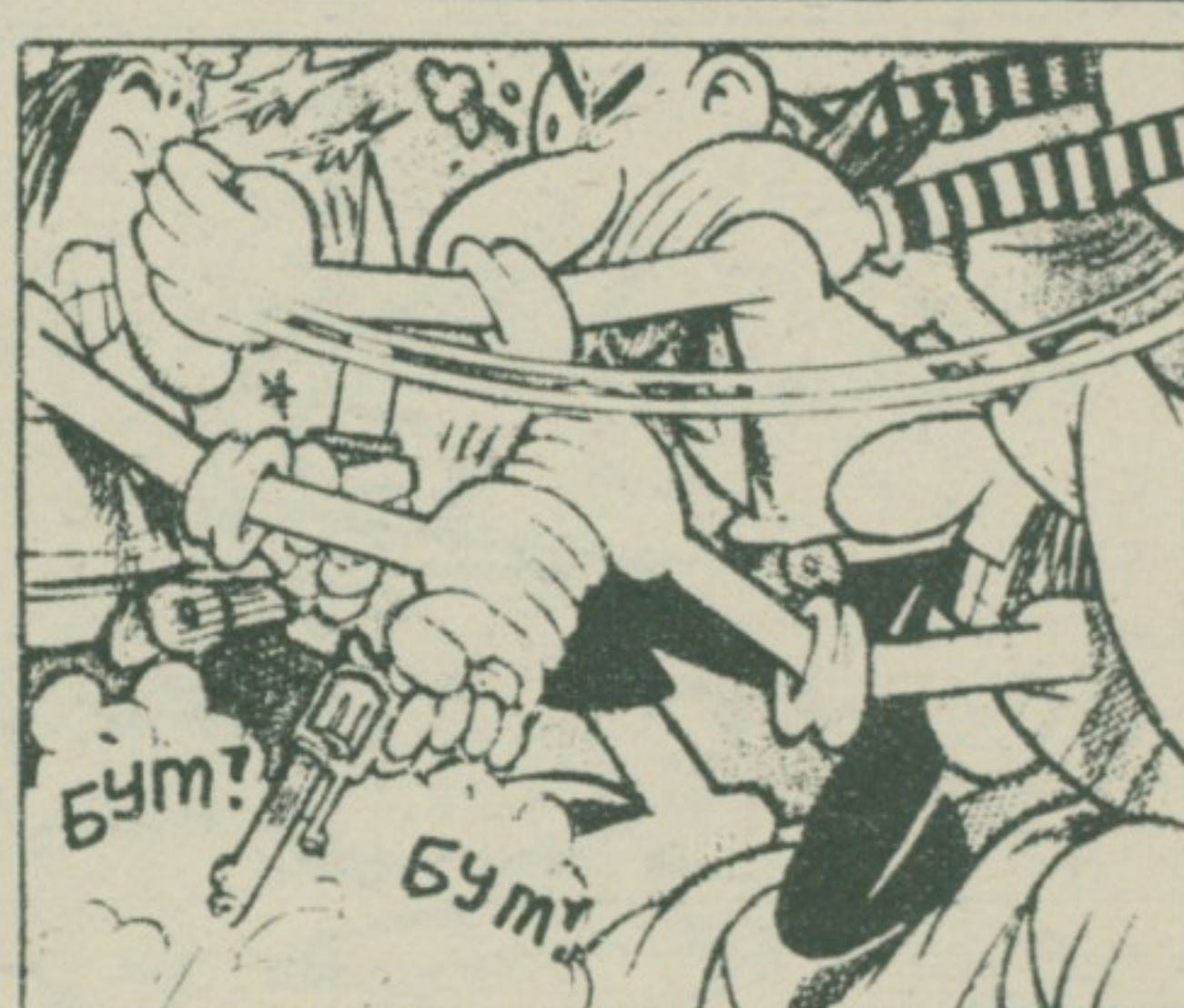
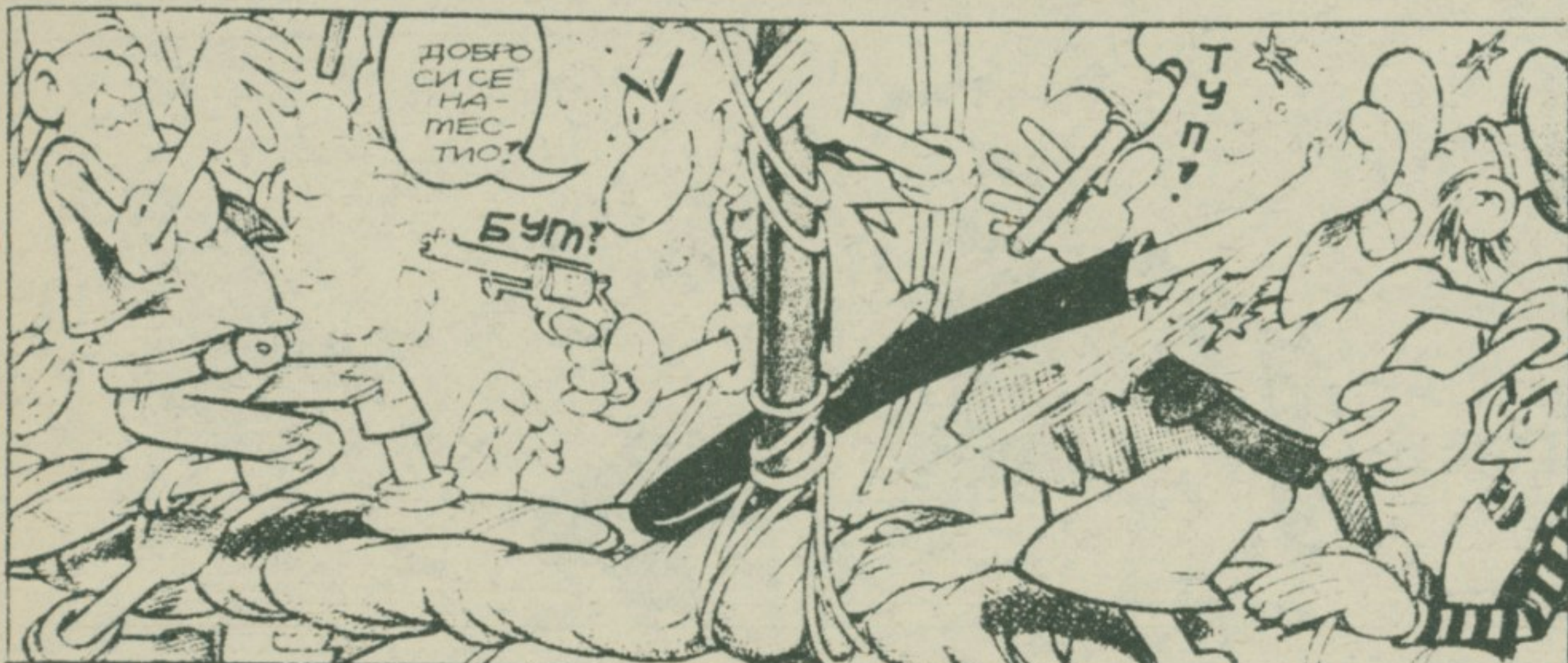
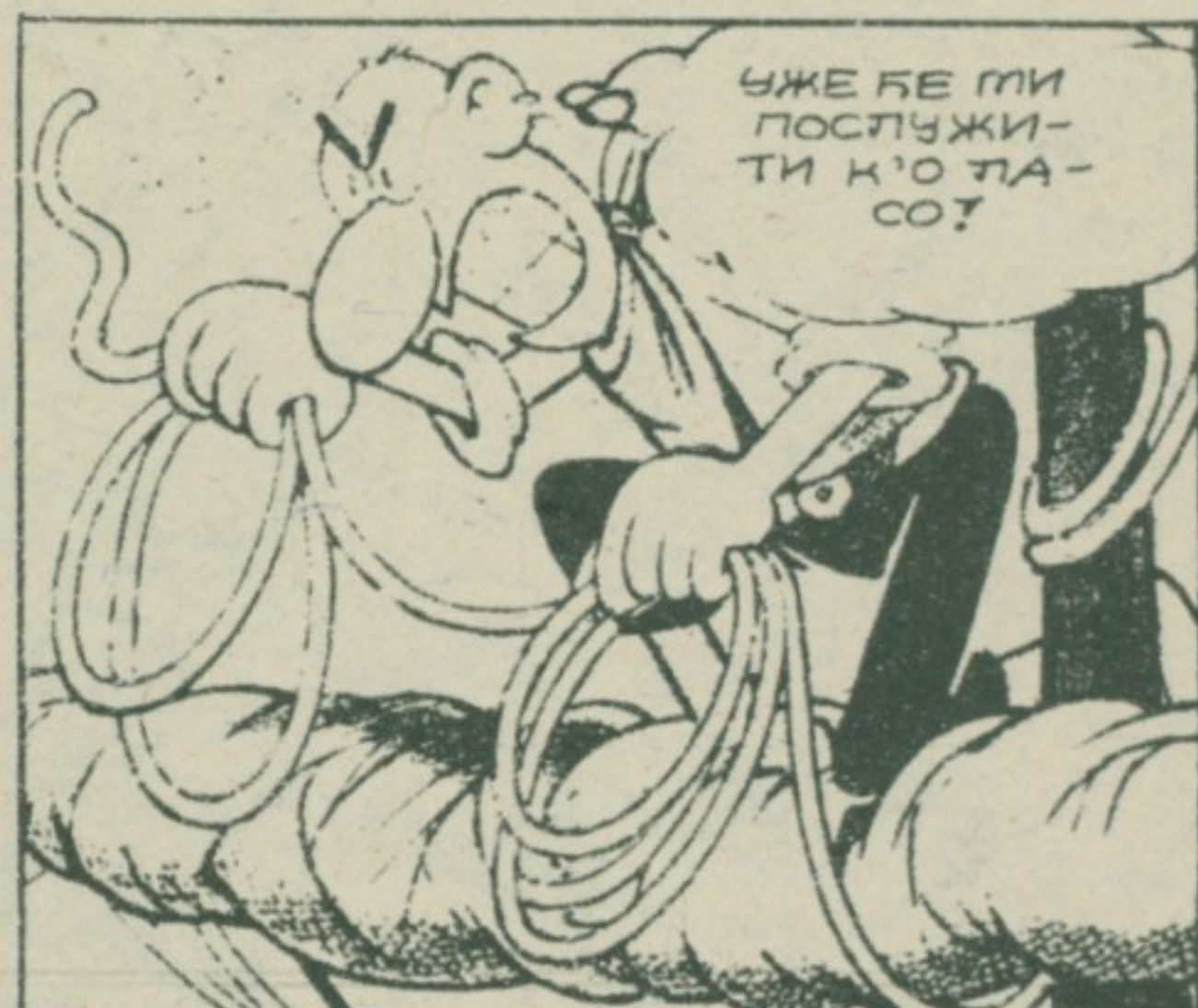
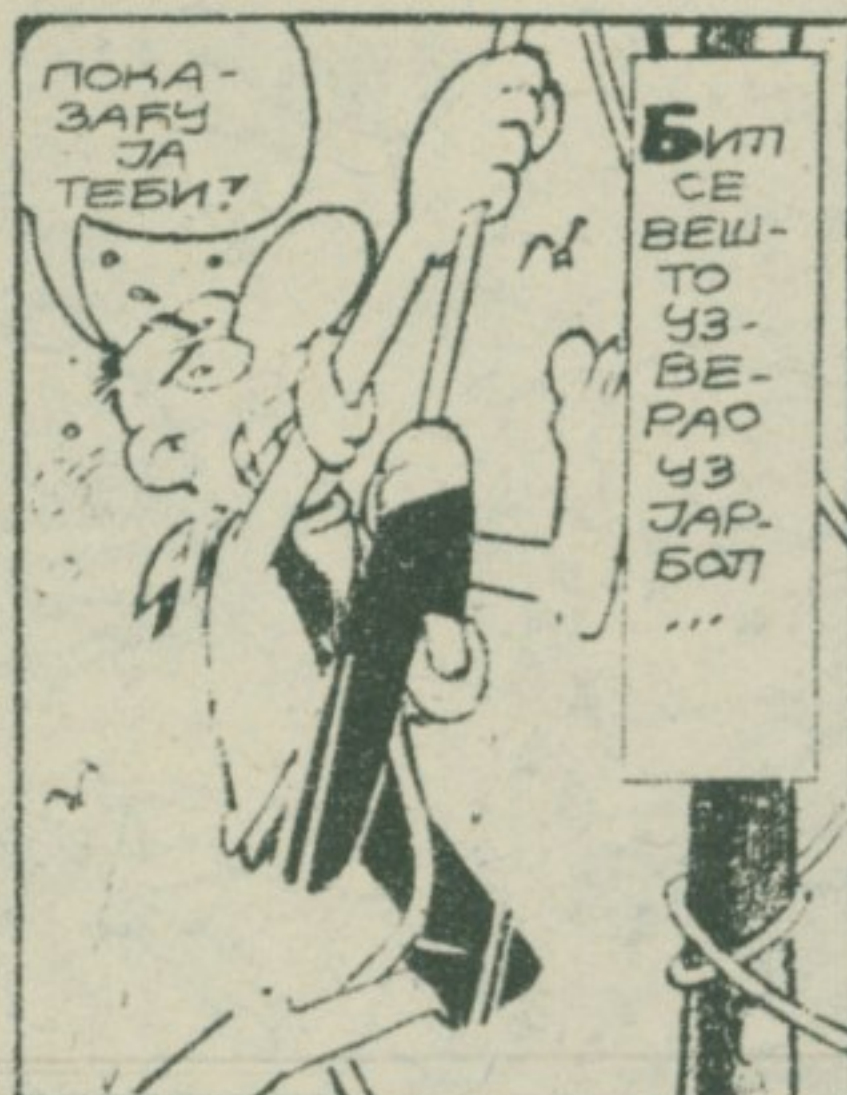
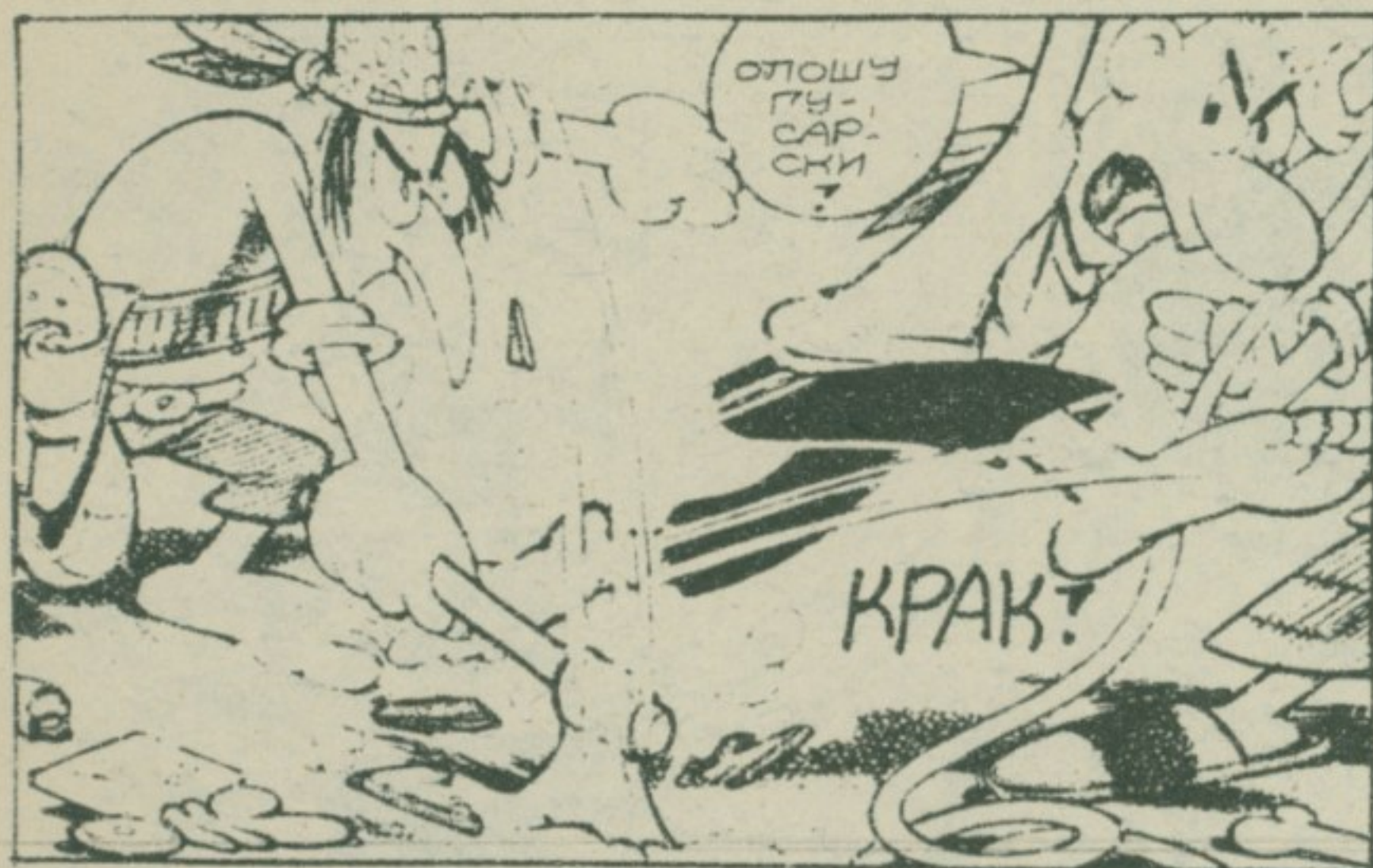
КОКО БИЛ: НА ПИРАТСКОМ ОСТРВУ

КОКО БИ: НА ПИРАТСКОМ ОСТРВУ

КОКО БИЛ: НА ПИРАТСКОМ ОСТРВУ

КОКО БИЛ: НА ПИРАТСКОМ ОСТРВУ

А ЛУПТАШ И ЊЕГО ВА ПОСАДА?

НЕ СТЕМ ДА СЕ ОДАМ?

ИЗБОРНИ ЈЕ ВЕЛИКИ? ТВОЈ САМ, КАПЕТАНЕ?

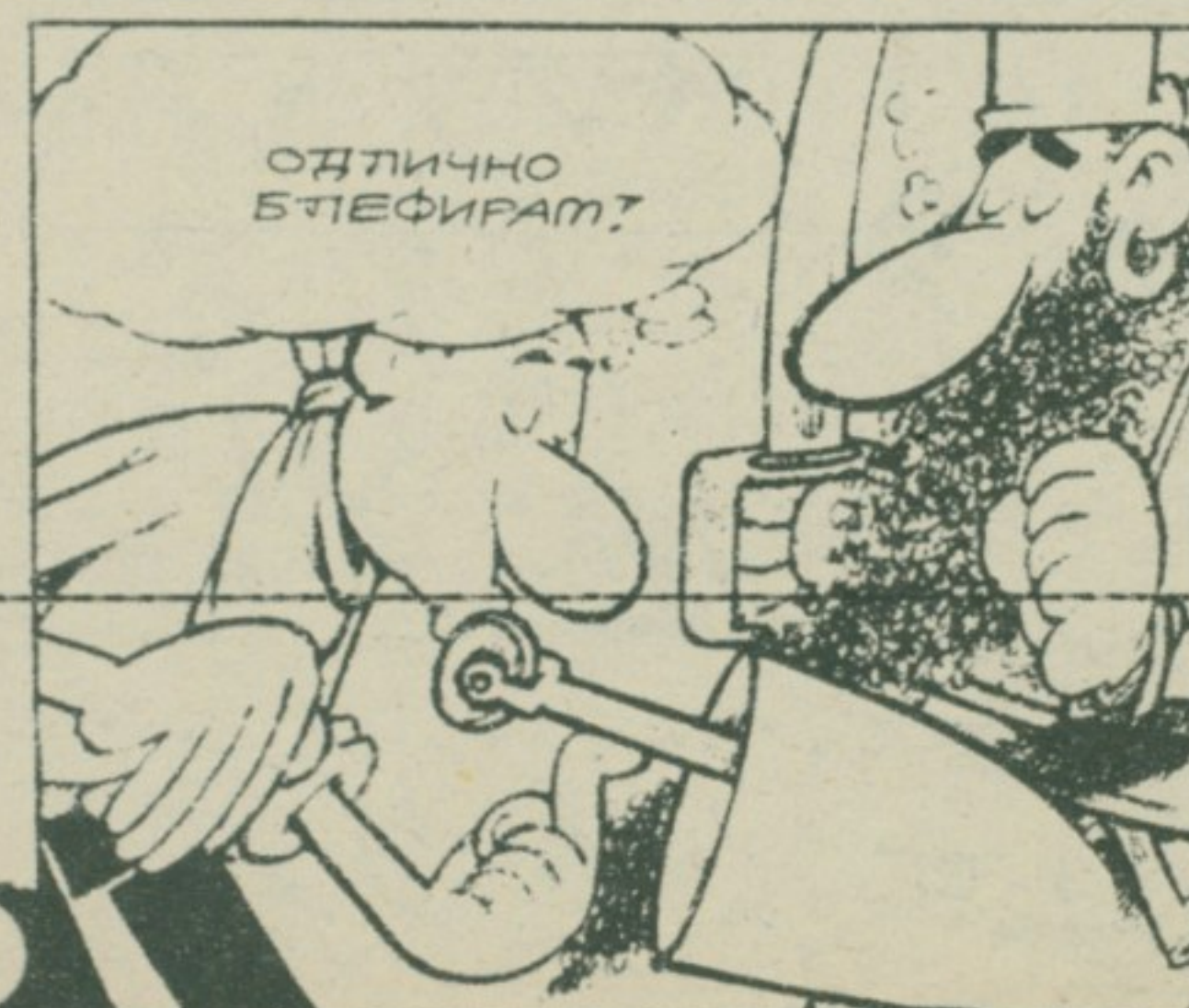
ЗНАЧИ, ПОЧИЊЕМ ОД НАЈНИЖЕГ ЧИНА?

НЕ!

ЗАР ДА МЕ УНАПРЕДИШ БЕЗ ИКАКВЕ НЕРЕМОНИЈЕ?

ОД ТА, КАПЕТАНЕ?

КОКО БИЛ: НА ПИРАТСКОМ ОСТРВУ

ГУ-САРИ СУ ПО-ХА-РА-ЛИ ПУ-ДУ-БА-БУ ОД КЕМЕ ДО ПРАМ-НА...

ПРОЗНЕ ГУСАРЦИНЕ! АЛИ, БИЛЕ, МОРАШ СЕ СТРЕ-ТИ ДОК НЕ СТИГ-НЕШ НА ОСТР-ВО!

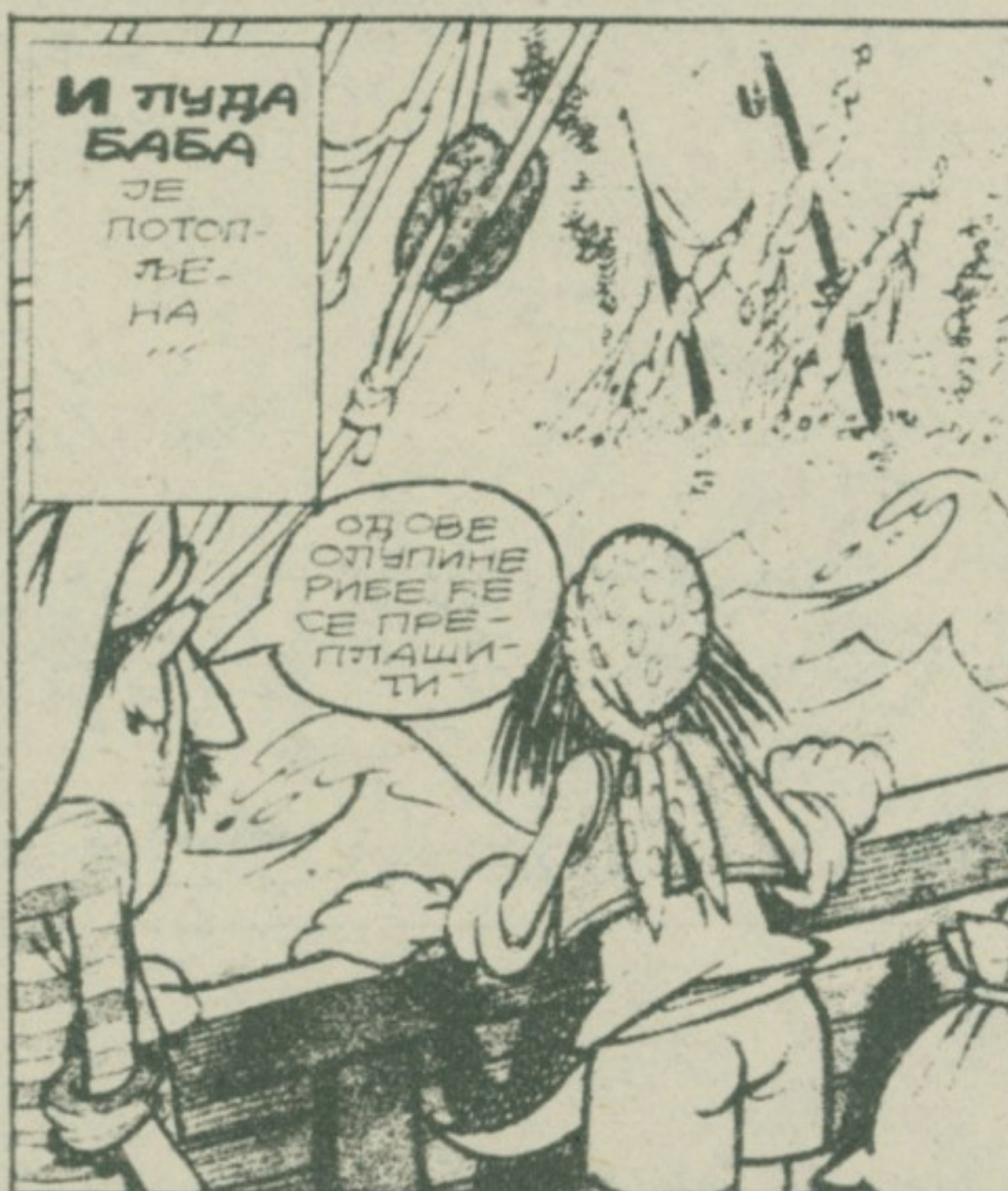

ЕРМЕ, КА-НАВИДЕ?

КАДЕ ЗАБА-ВЕ РАДИ ДА ПРЕИПЛАТИ-МО ЗАРОБ-ЉЕНИКЕ?

ВЕРА БЕ НАМ ЗАБАВА БИТИ ДА ИХ ПЛЕЏАМО КАКО РИНТА-ЧЕ У МОСИЛ РУДНИЦИМА?

И ПУДА БАБА ЈЕ ПОТОП-ЉЕ-НА...

ОД ОВЕ ОТПЛИНЕ РИБЕ БЕ СЕ ПРЕ-ПЛАШИ-ТИ

ОВО НАМ ЈЕ ЧЕТР-ДЕСЕТИ БРОД ПО РЕДУ

ТВОЈА ДЕСНА РУКА БЕ СЕ ПОТРУ-ДИТИ ДА БУДЕ И ПОСЛЕДЊИ!

САМО ДА ЖИ-ВЕШ ПУДЛАШ ДЕДНА ШТА-РА?

ПРАВИ СИ ГРУ-БИЧАК, АЛИ НЕ САД, СИНКО! СТРИ СЕ?

АХА! ОН МИС-ЛИ ДА САМ ВЕБА ХУЉА ОД НЕ-РА?

ДАД МИ ОН-ДА БАР НЕКИ РЕВМ-БЕР-ЧИК?

ДОБИ-ВЕШ РАТ! МОЈА ДЕСНА РУКА-ТРЕБА ДА БУ-ДЕ СТРАХ И ТРЕ-ПЕТ?

БРА-ТОПЛОТ-НОТ БРЗИ-НОТ ОД ЧЕТРИ ЧВОРА, НА-ПРЕД! ПРА-ВАЧ ЈУГО-ИСТОК-СЕБЕ-РОЗА-ПАД!

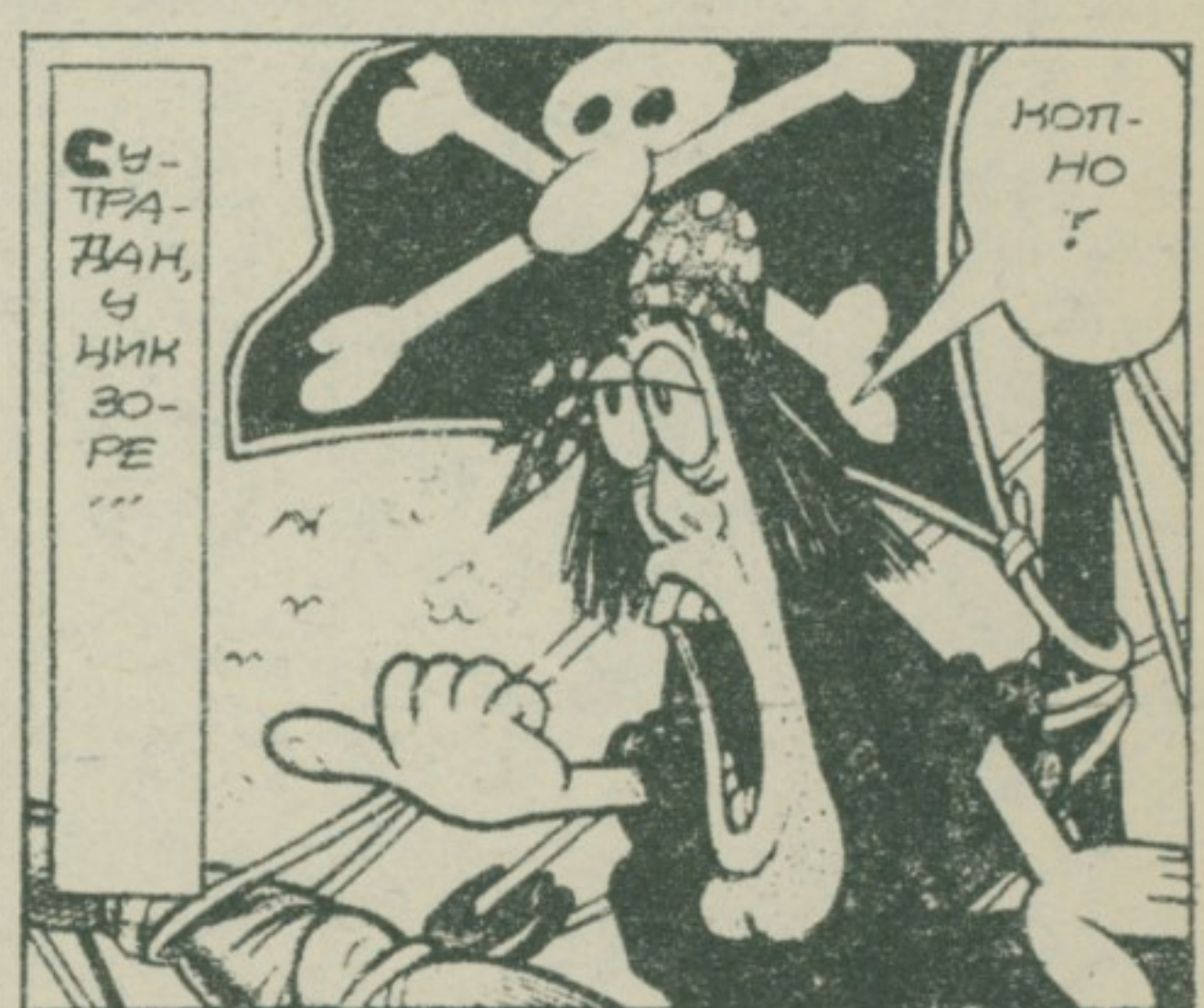
И НАШ НОВС-ПЕ-ЧЕ-НИ ПИ-РАТ СЕ УПРИ-СТО-ДИО...

ОВАКО СЕ ОСЕЉАМ ИО ПОСЛА КАЧ-ВОРАТ ДА СУ МИ БАР МОДЕ ПУЧЕ ПРИ-РА-НИ...

МОРОЛОТАН ЈЕ ПУНИЛ ДЕВРИГЛА ПЛО-ВИС НА ОСТРВУ НАРЕ-ТАНА СПОРА...

КОКО БИЛ: НА ПИРАТСКОМ ОСТРВУ

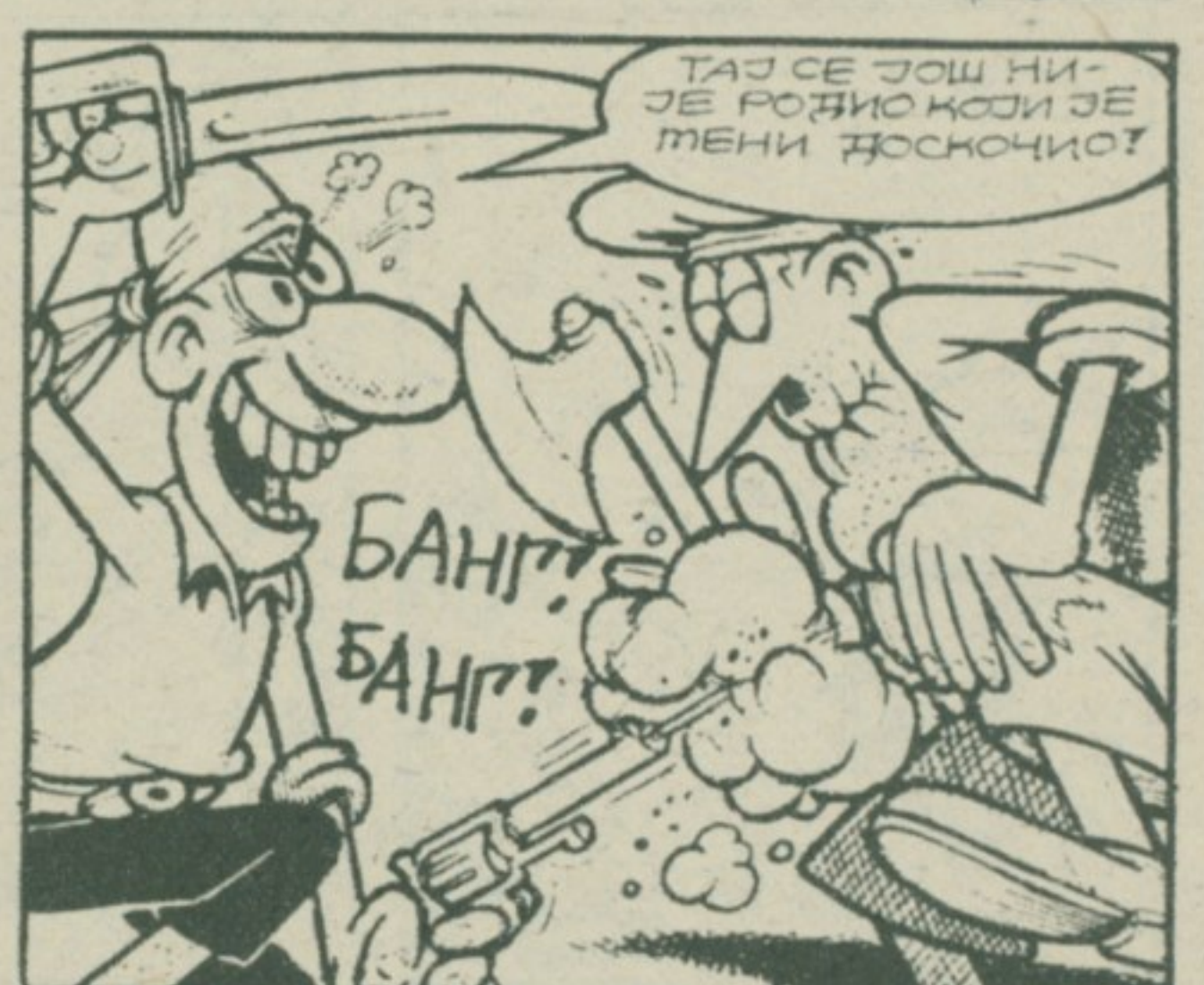
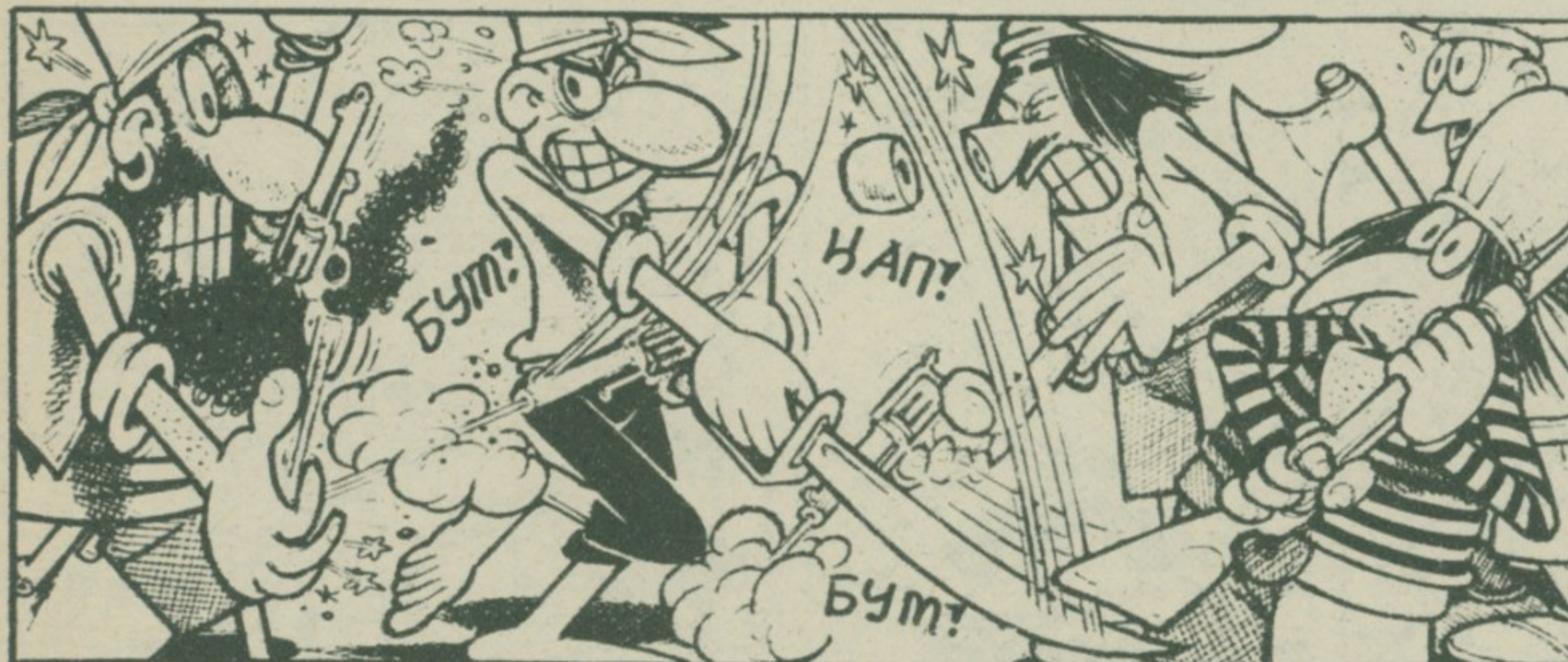
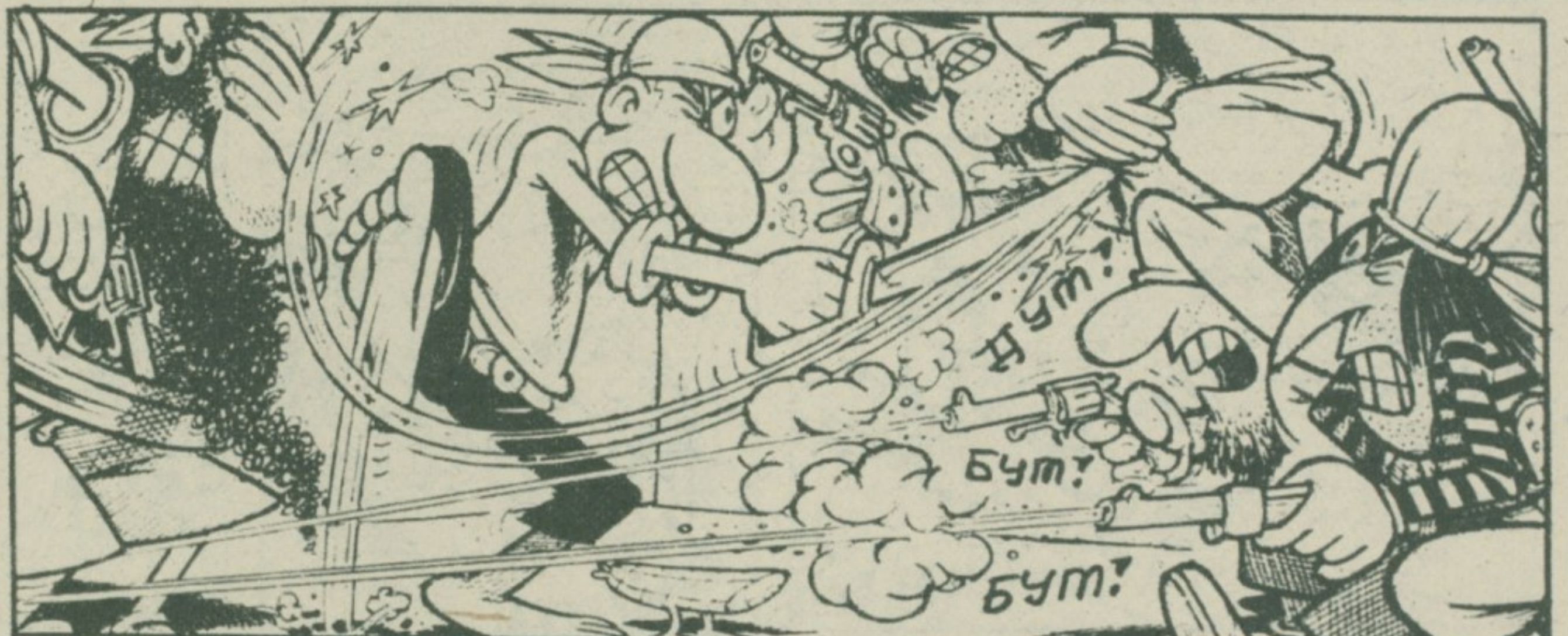
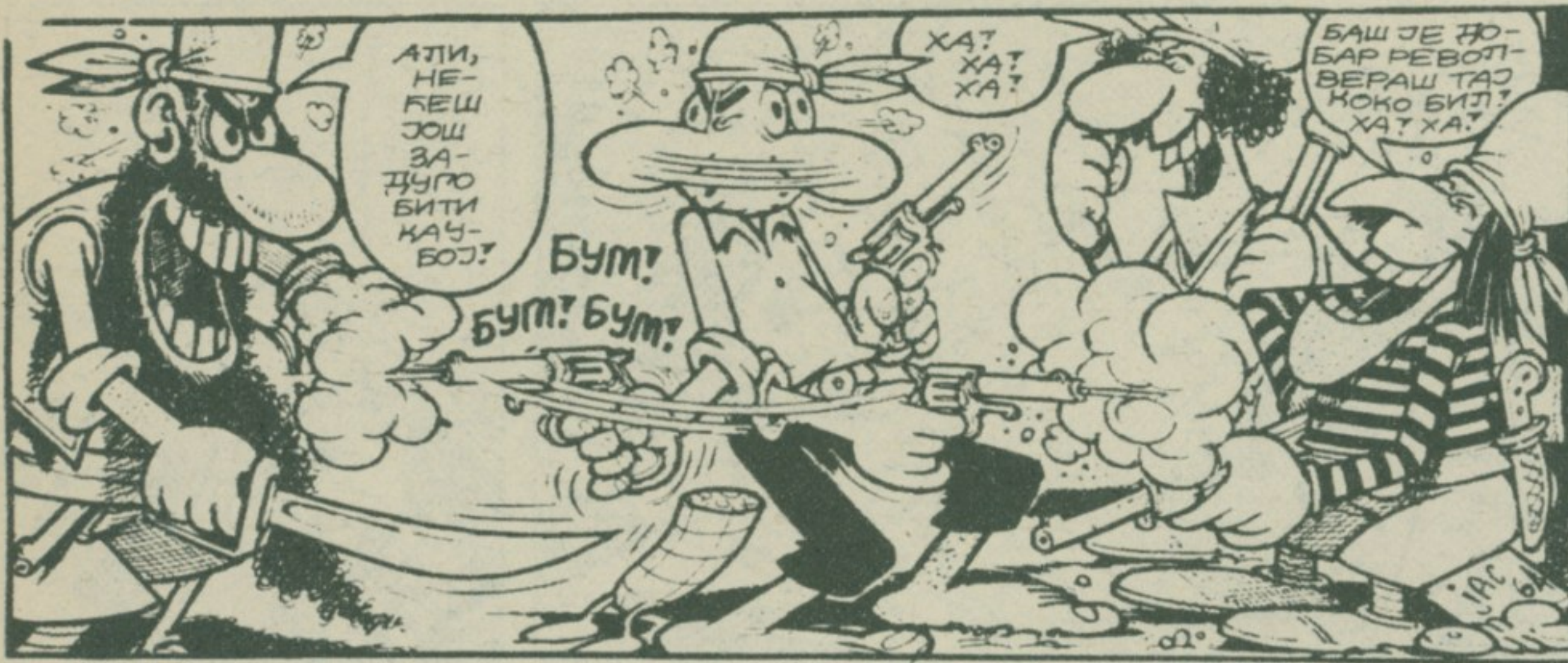
КОКО БИЛ: НА ПИРАТСКОМ ОСТРВУ

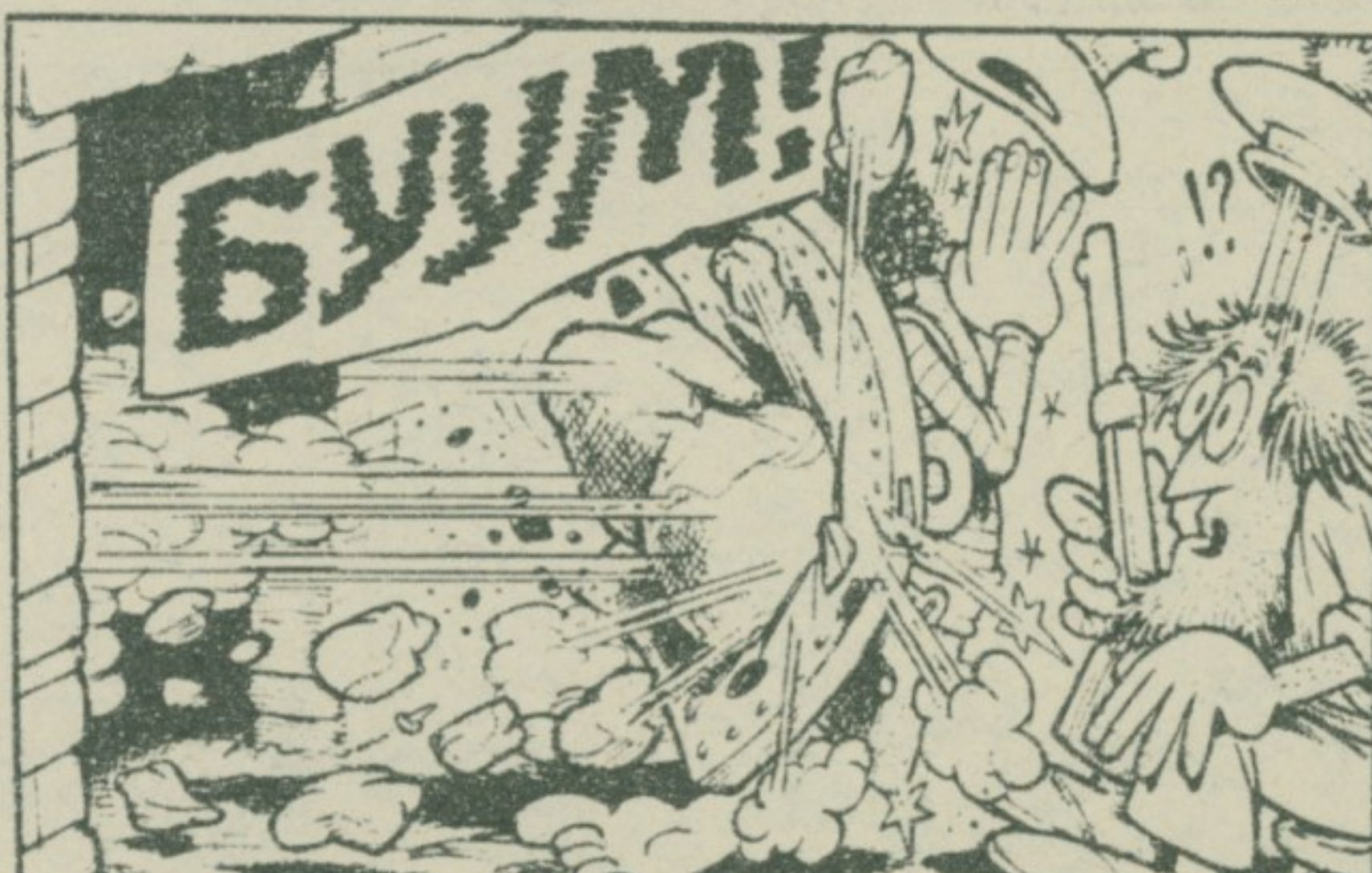
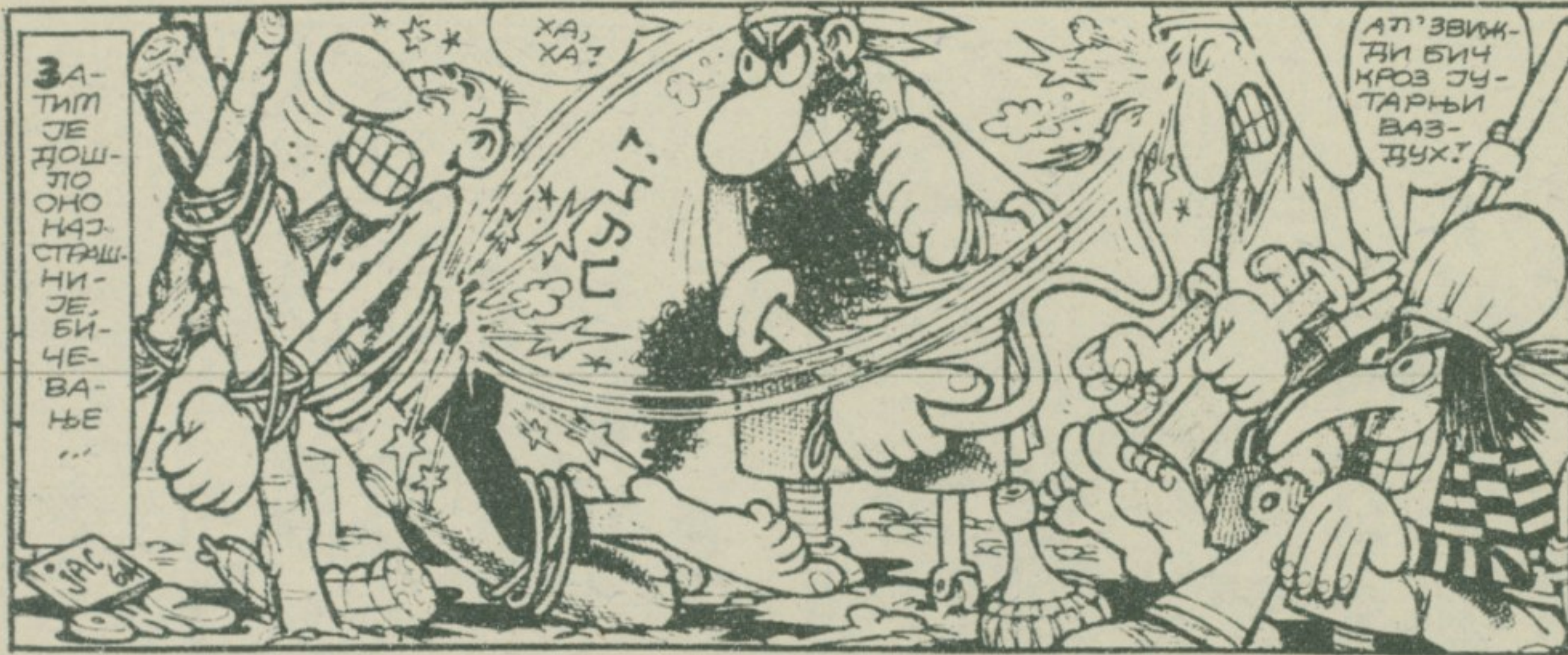
КОКО БИЛ: НА ПИРАТСКОМ ОСТРВУ

КОКО БИЛ: НА ПИРАТСКОМ ОСТРВУ

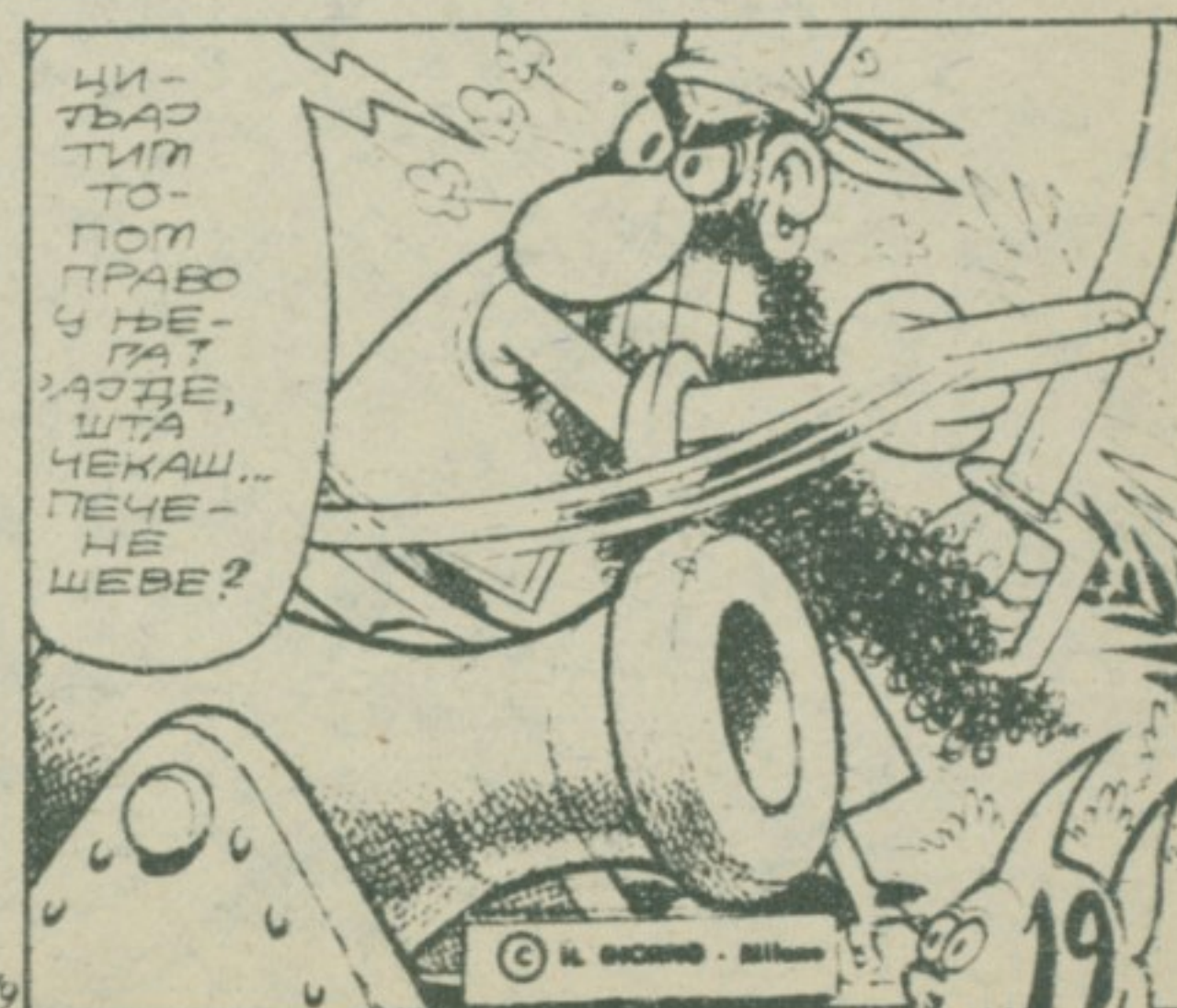
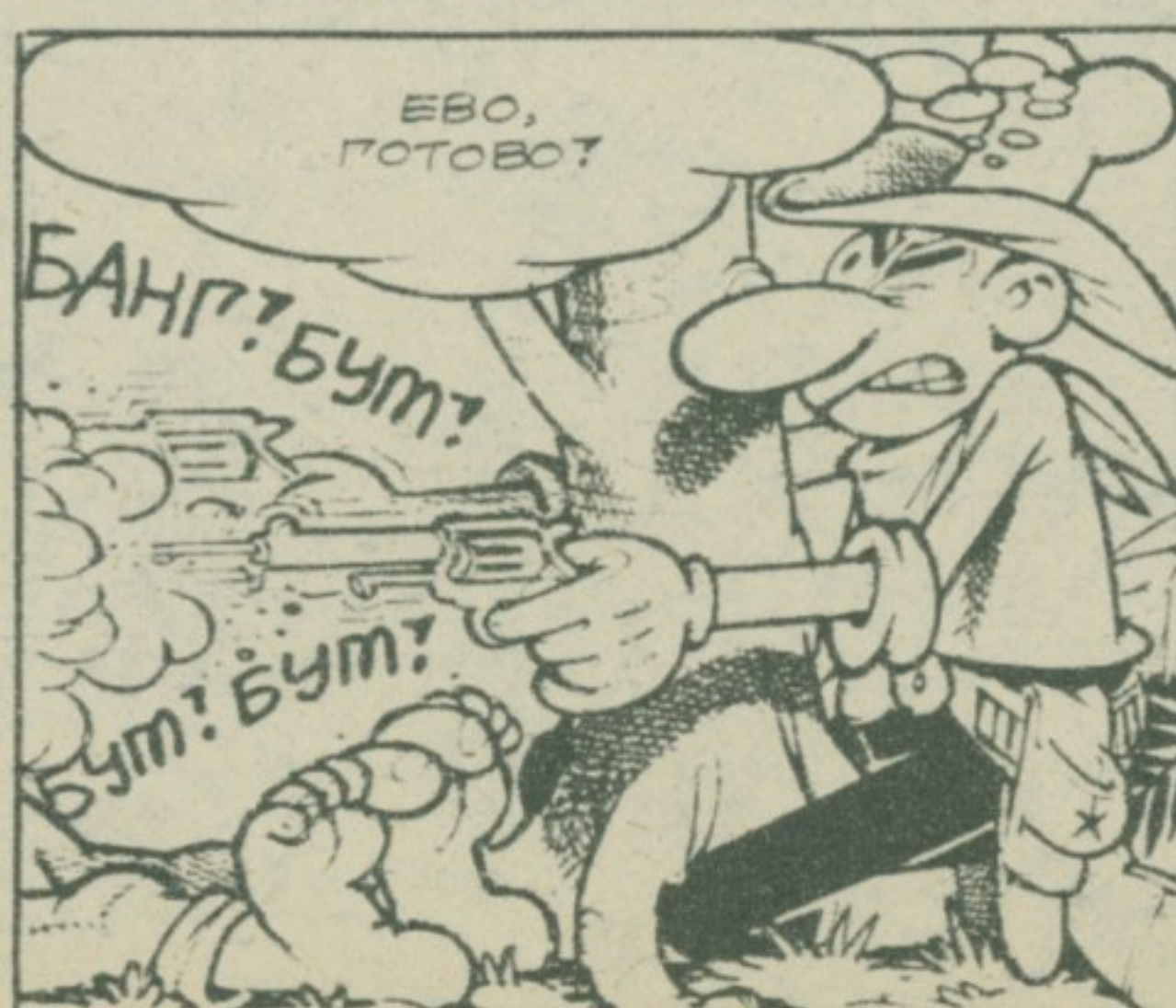
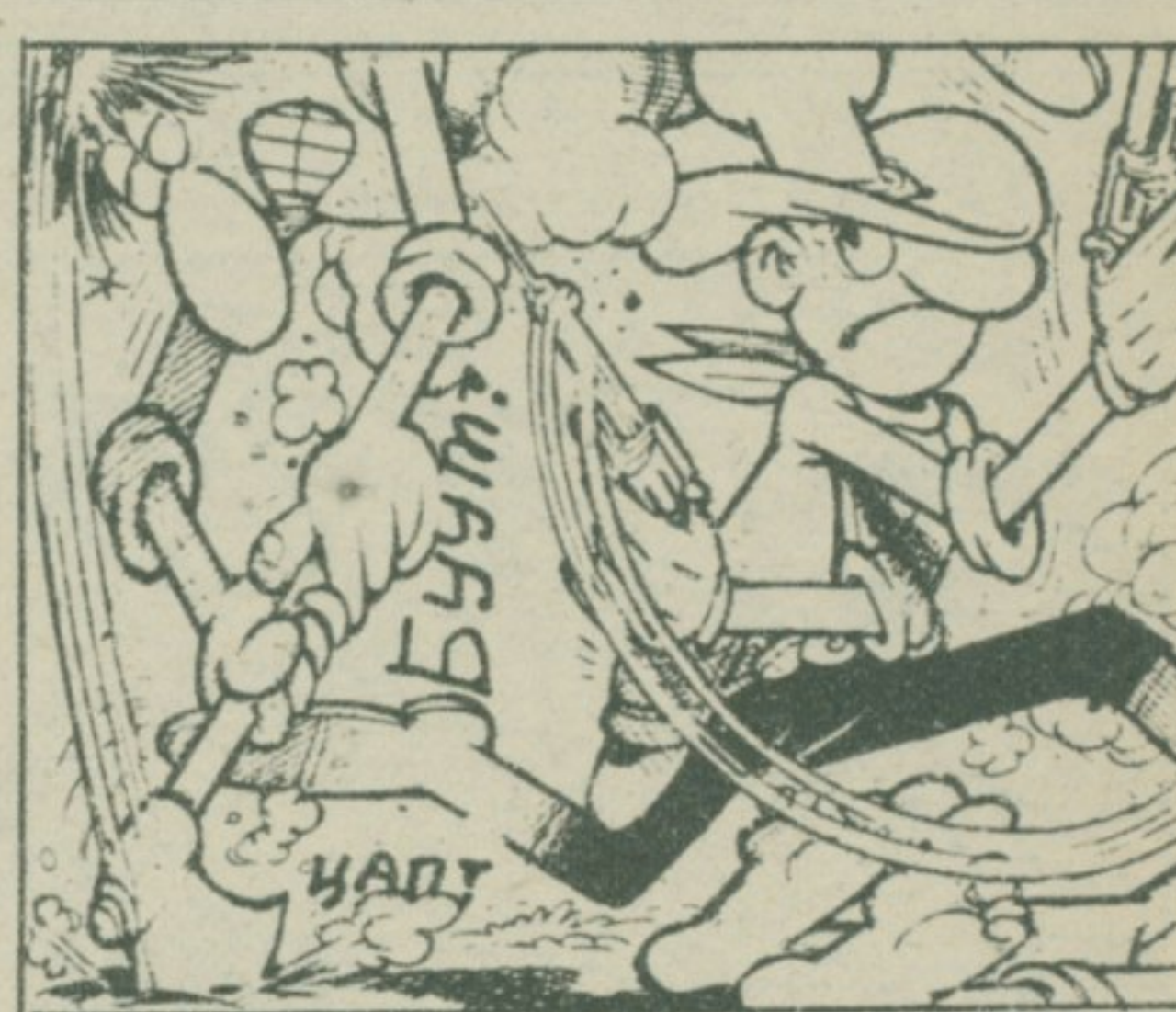
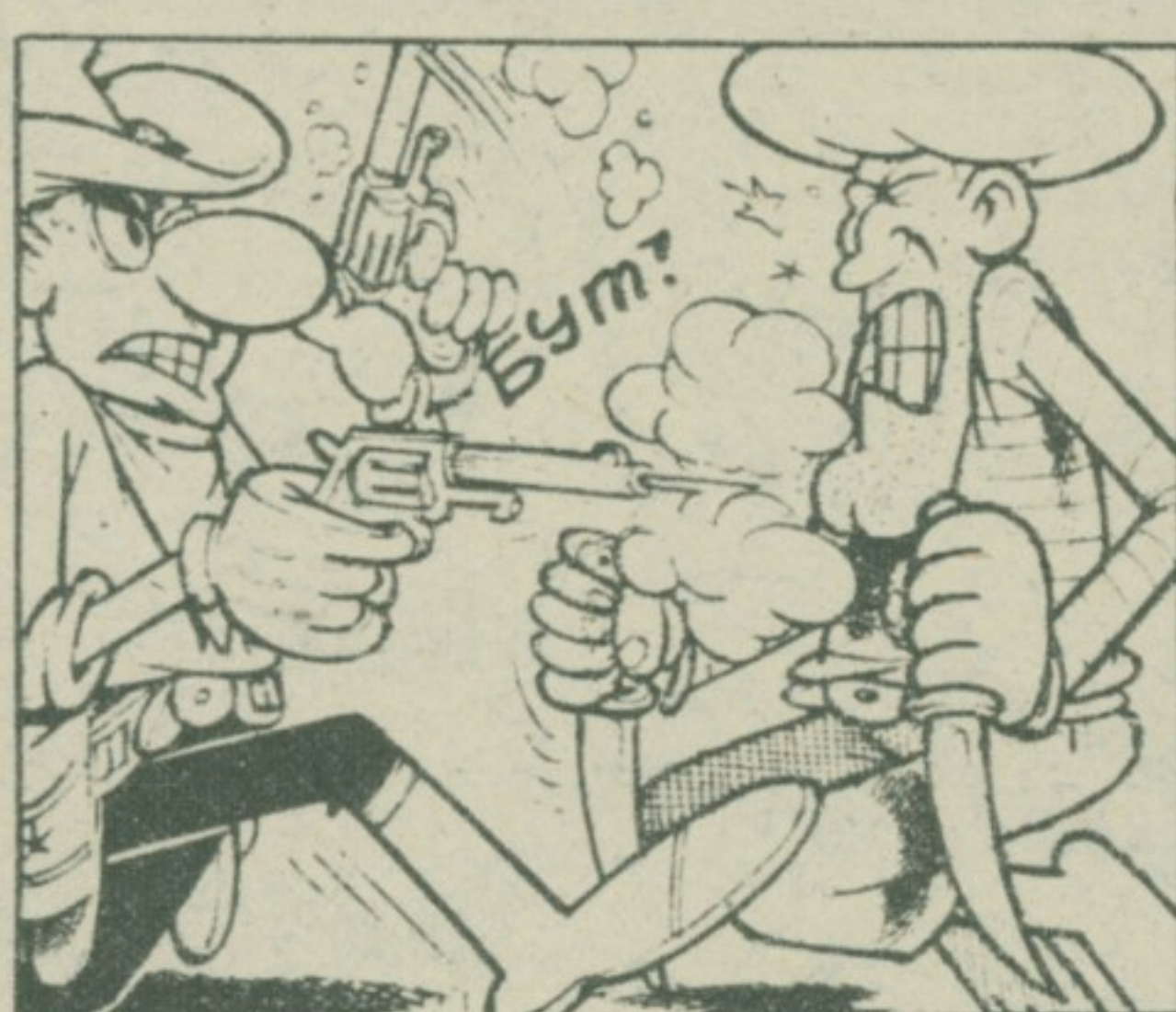
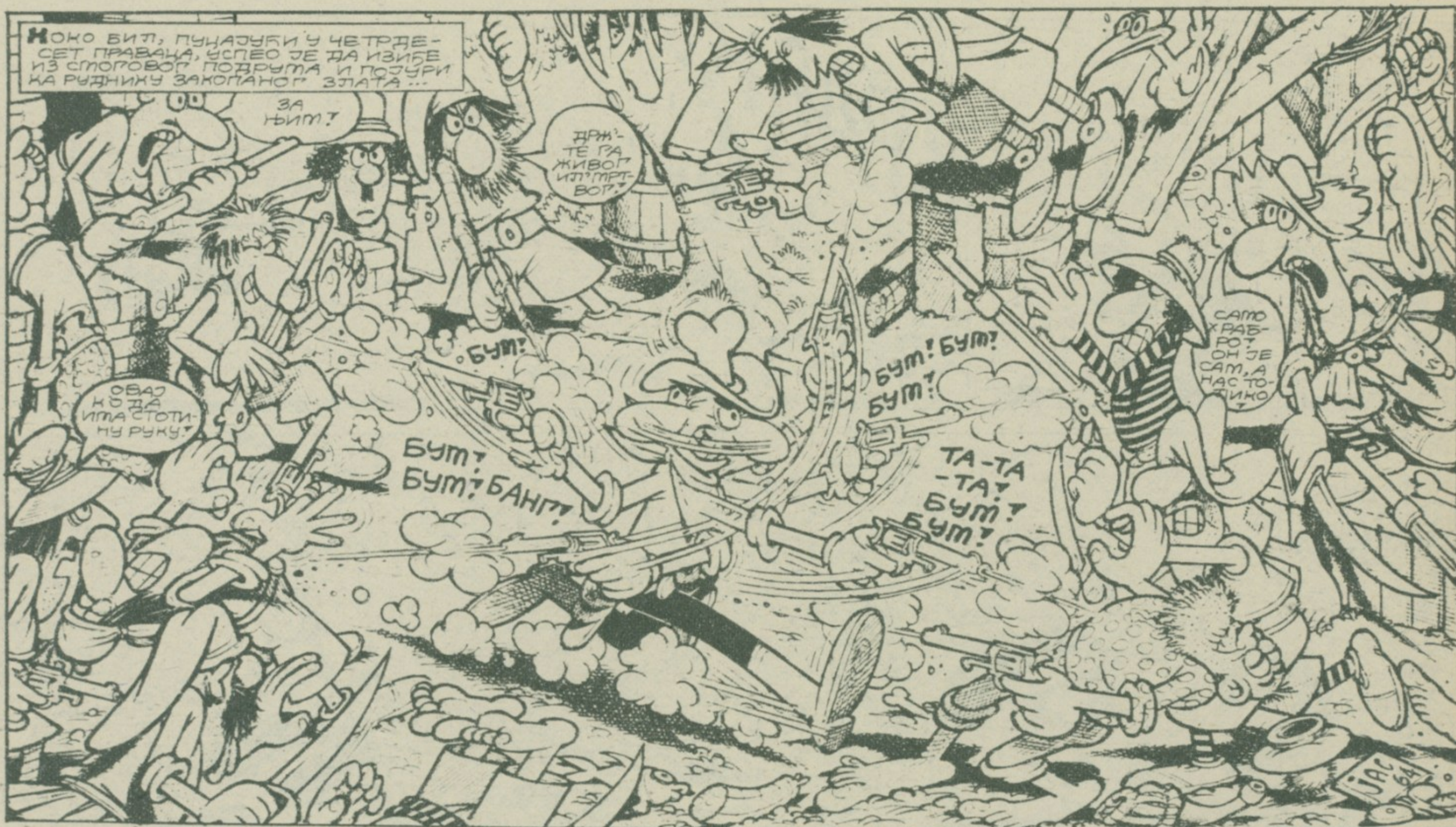
КОКО БИЛ: НА ПИРАТСКОМ ОСТРВУ

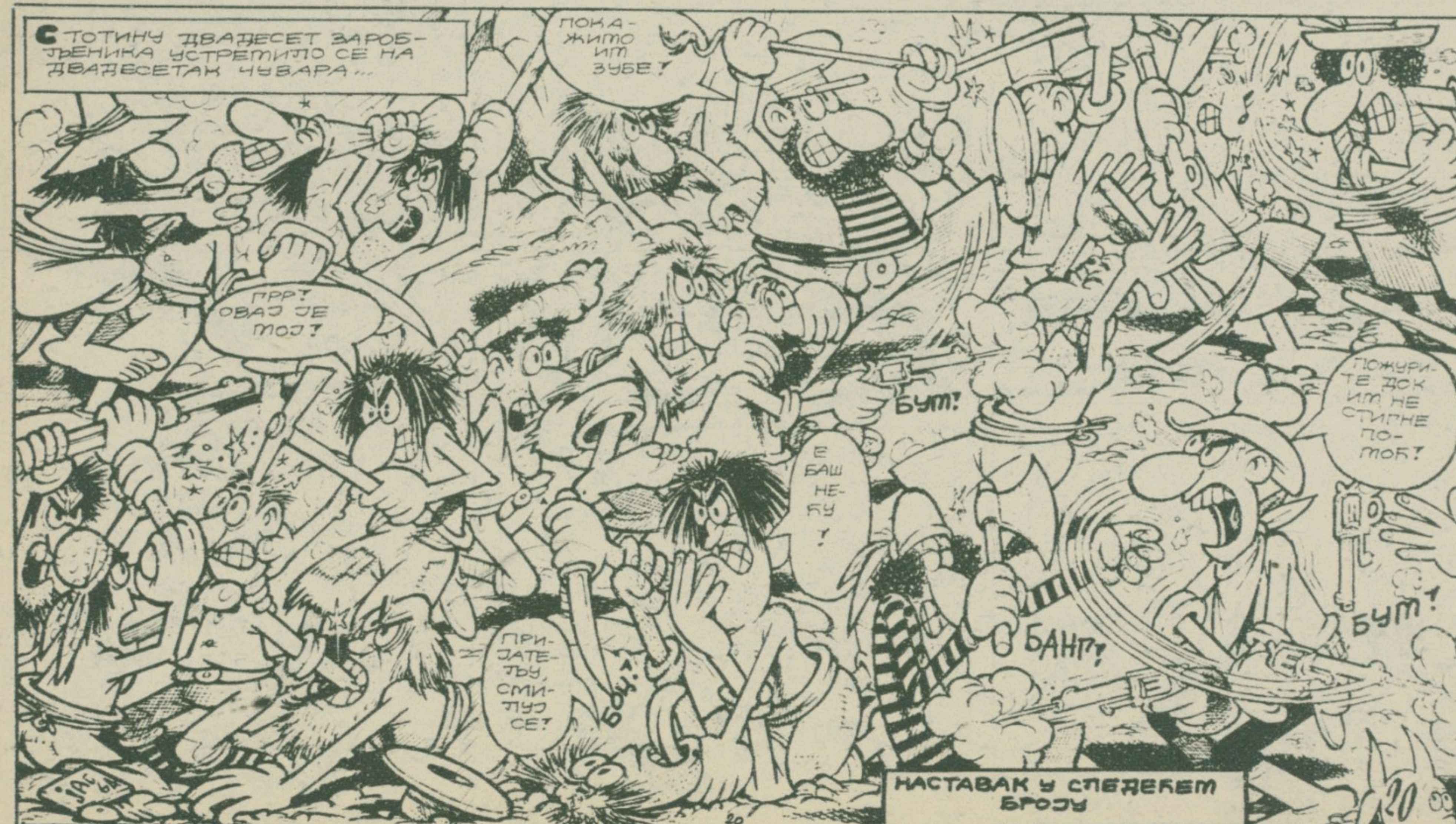
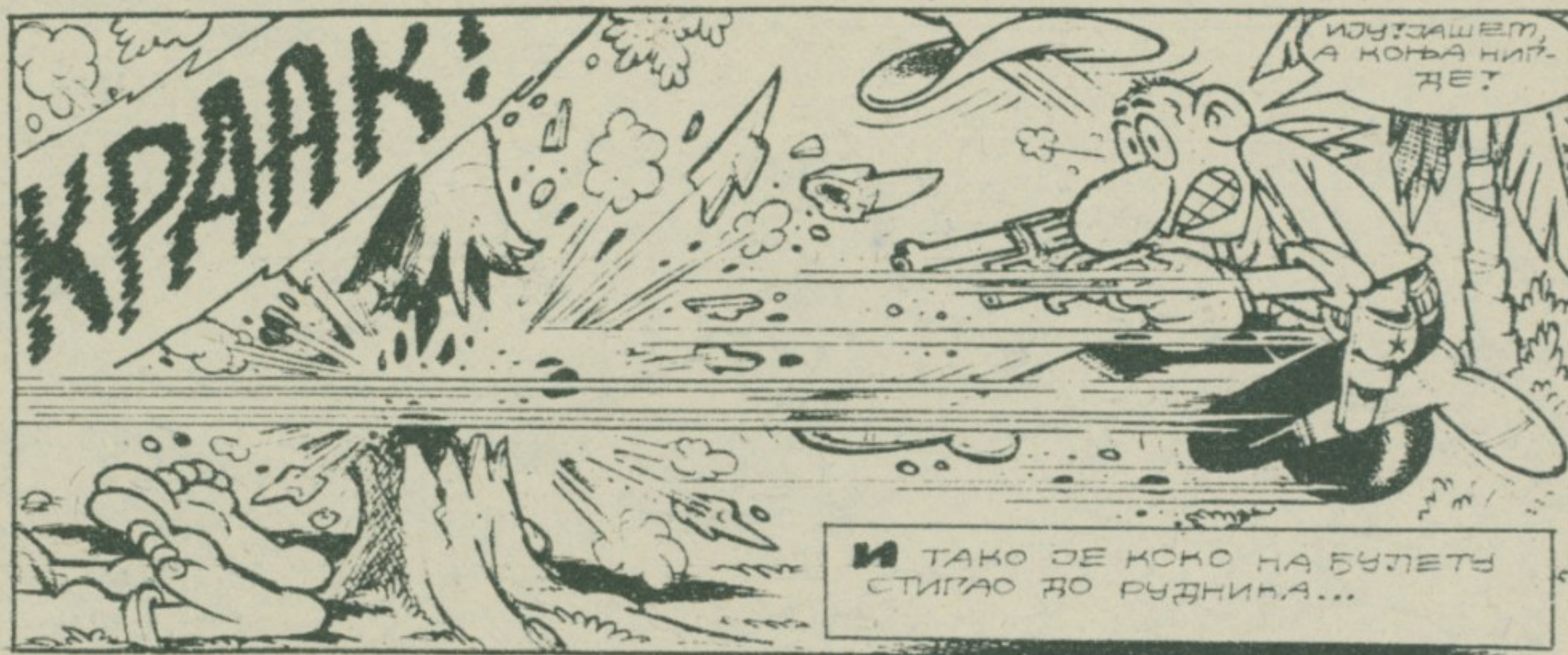
КОКО БИЛ: НА ПИРАТСКОМ ОСТРВУ

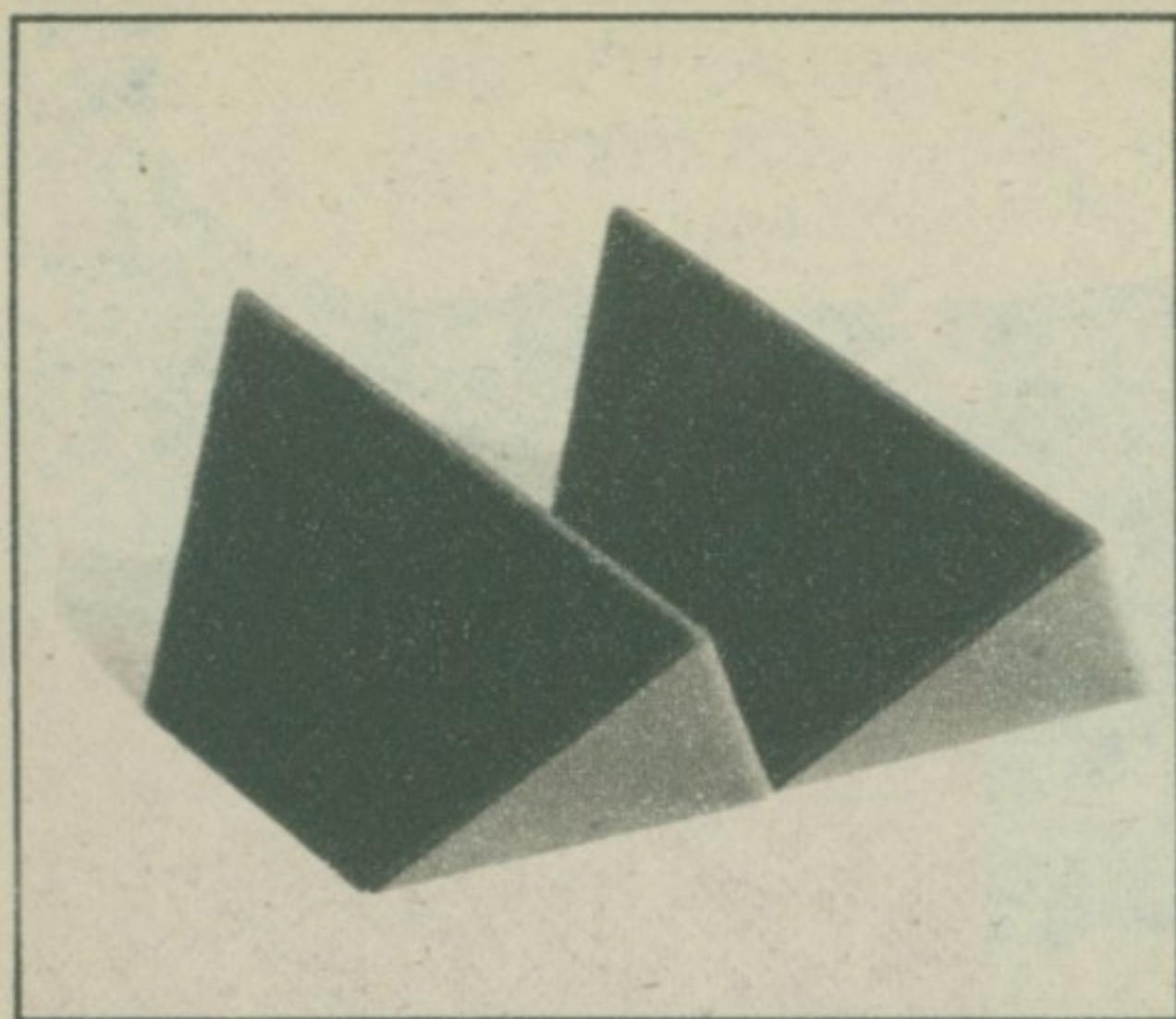
КОКО БИЛ: НА ПИРАТСКОМ ОСТРВУ

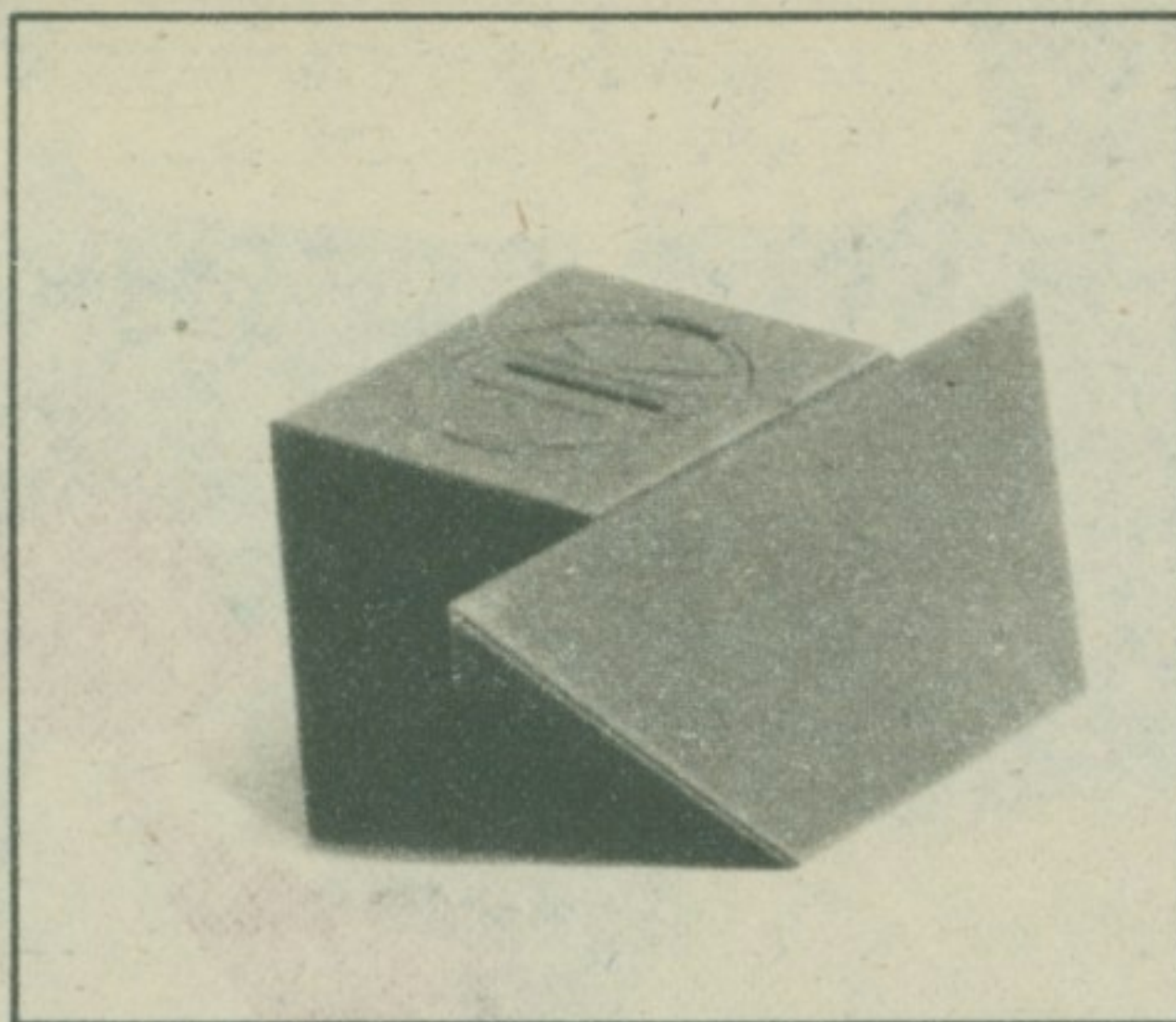
КОКО БИЛ: НА ПИРАТСКОМ ОСТРВУ

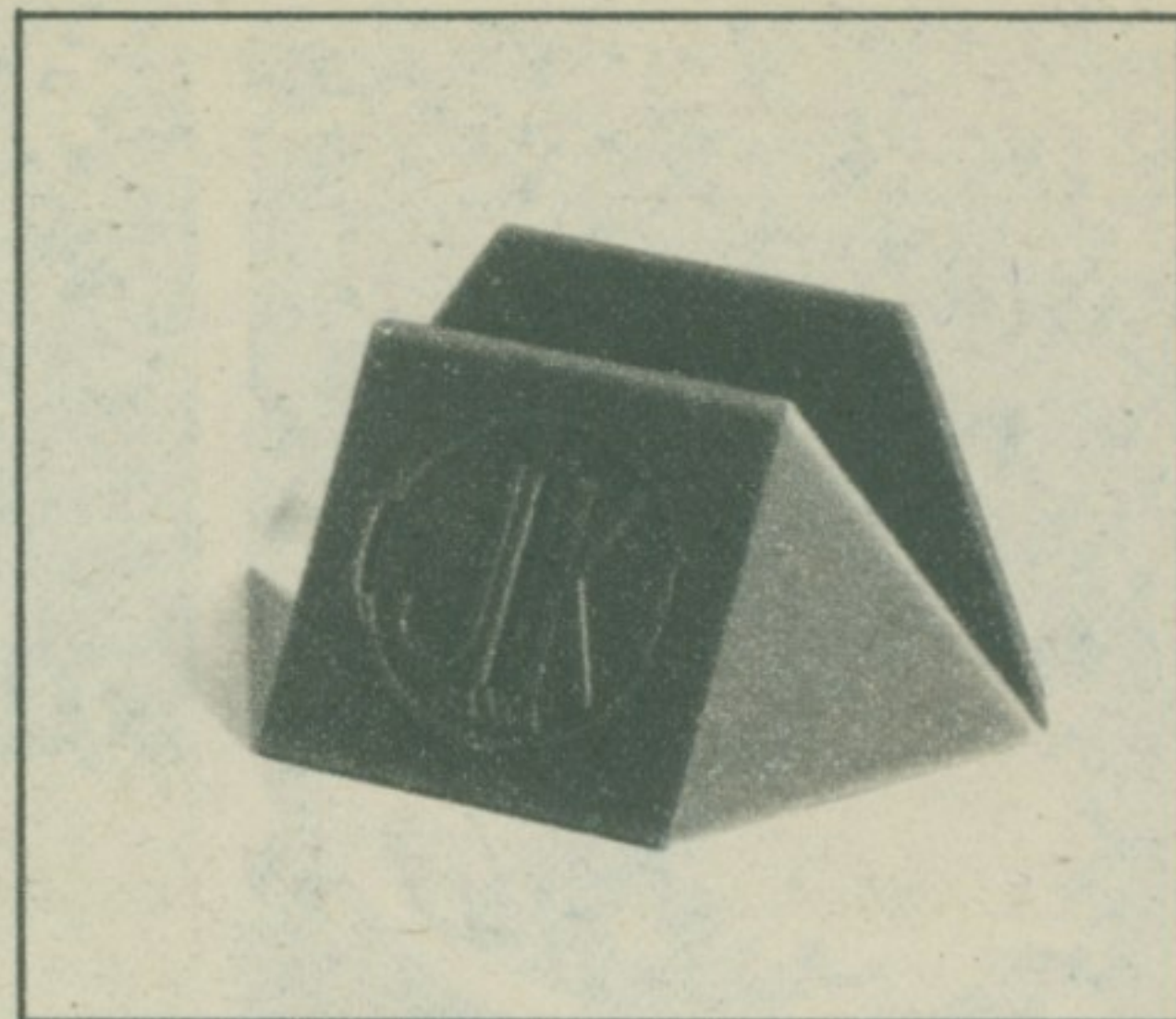

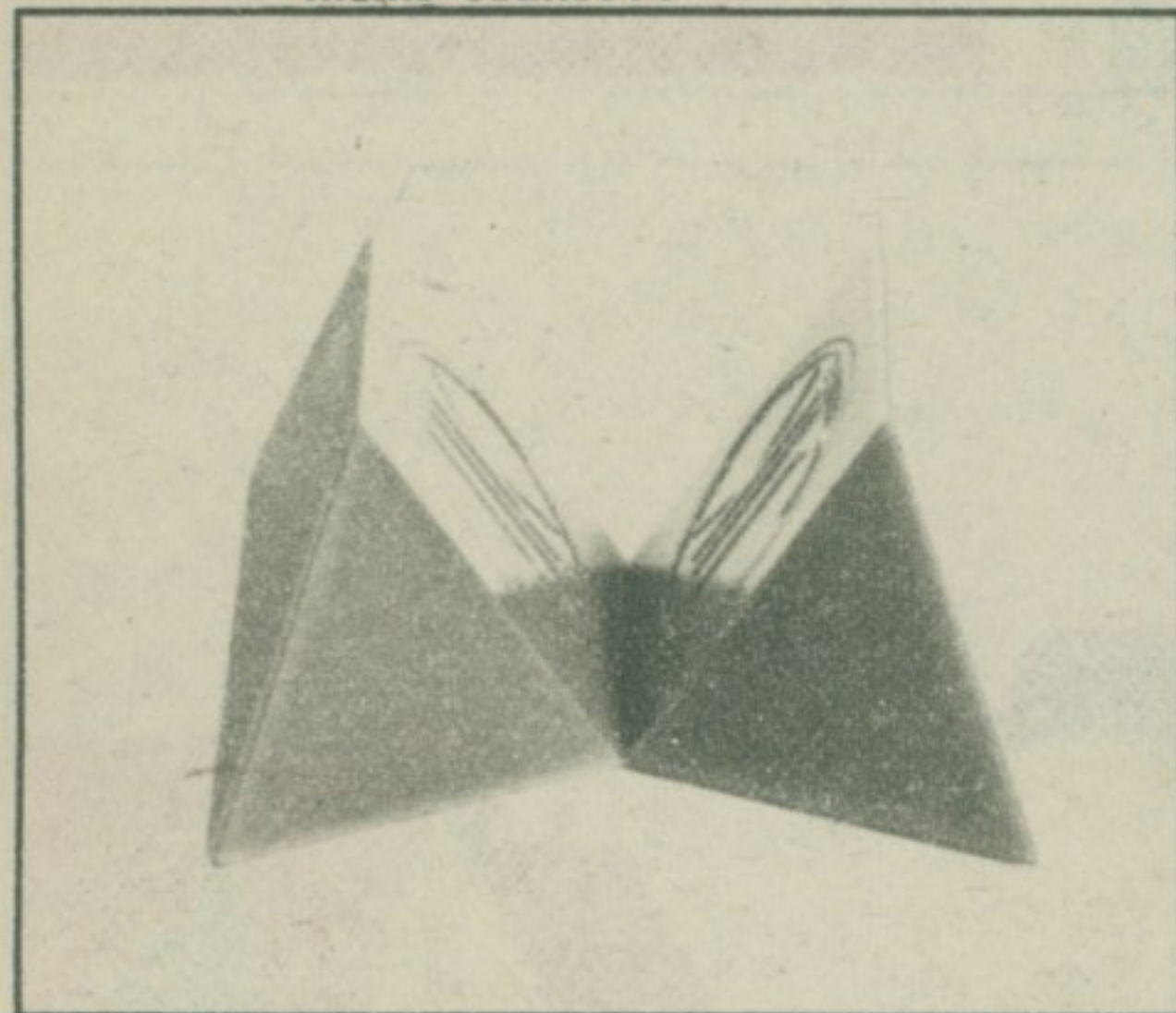
Може овако...

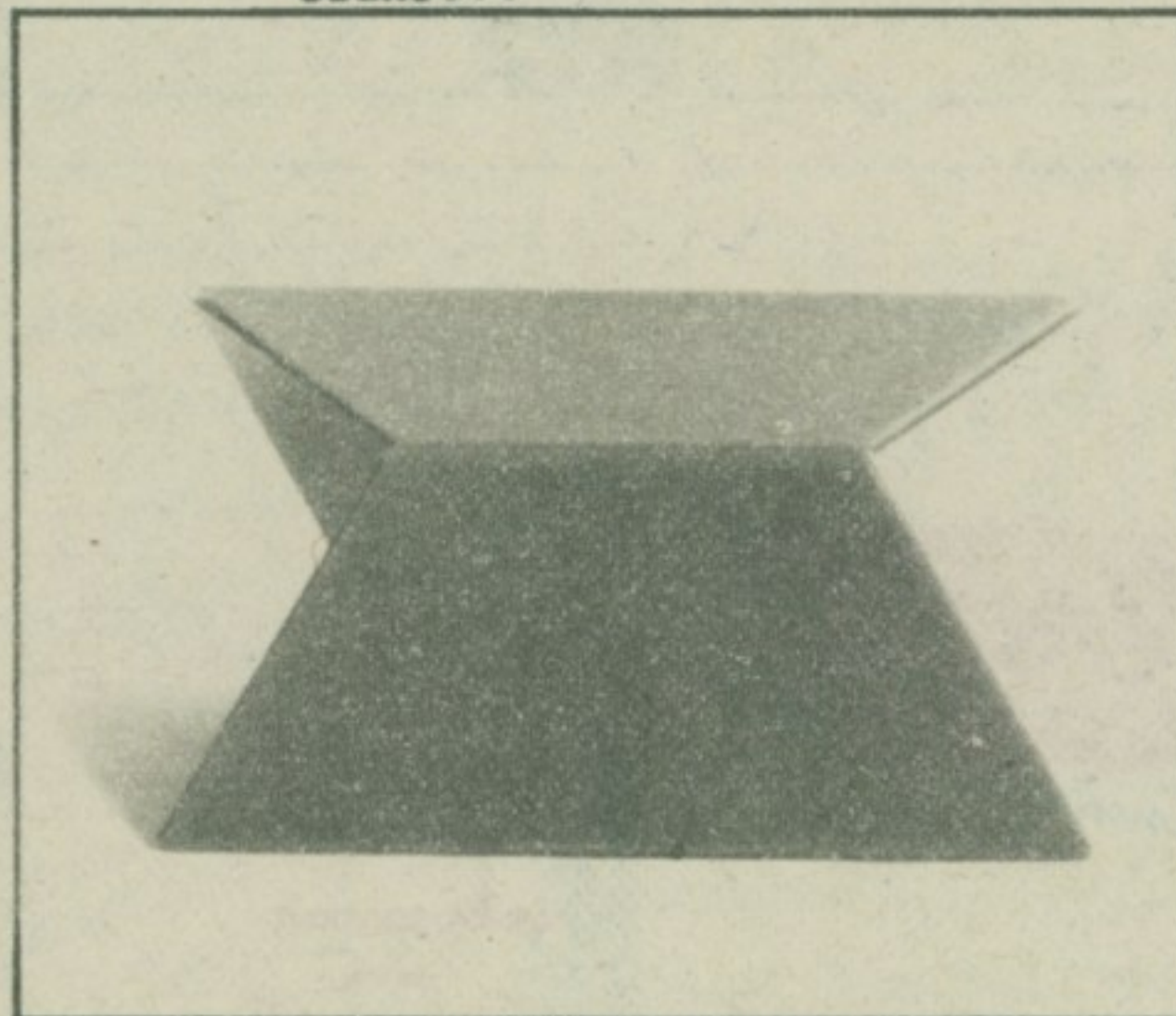
овако...

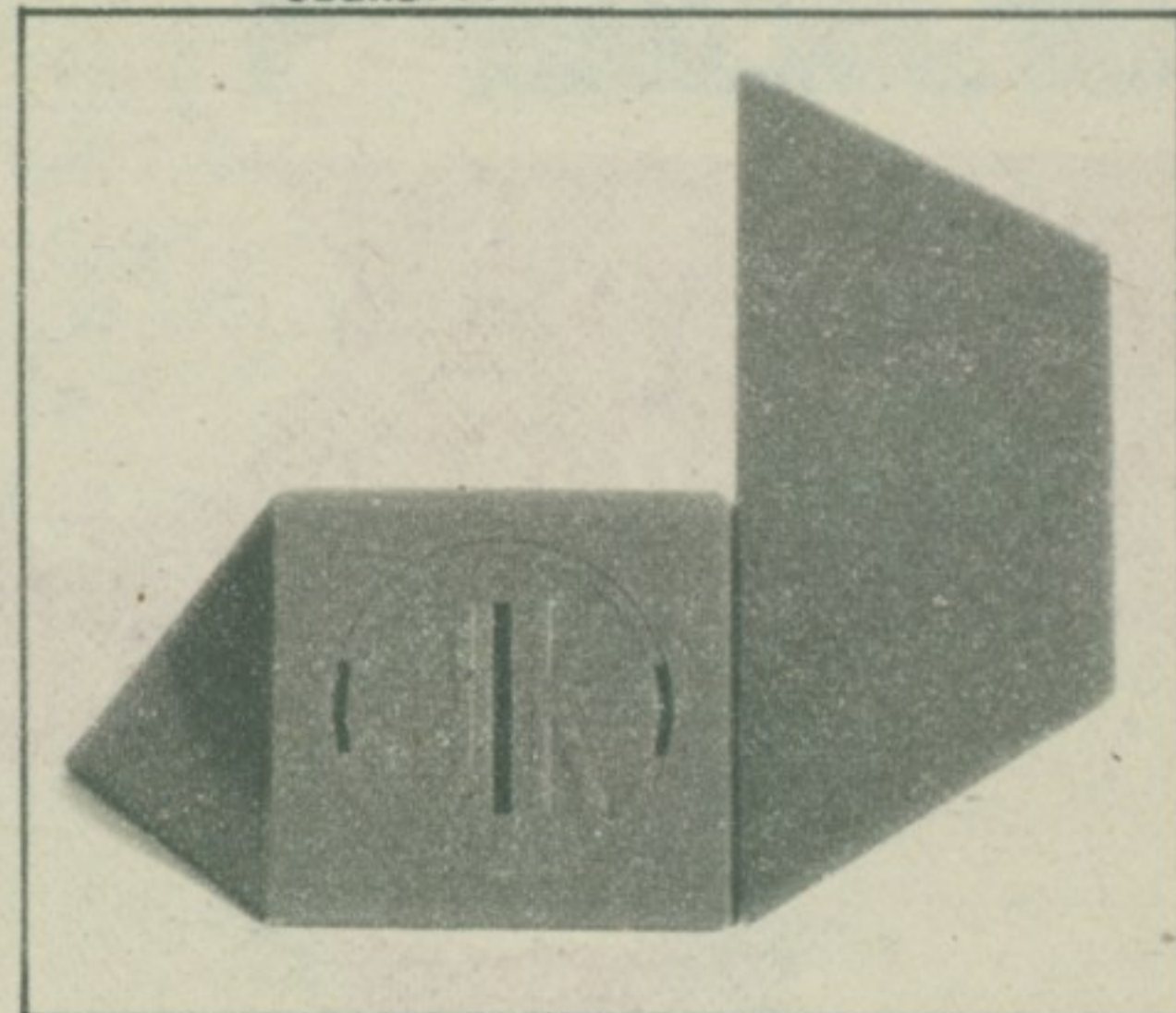
овако...

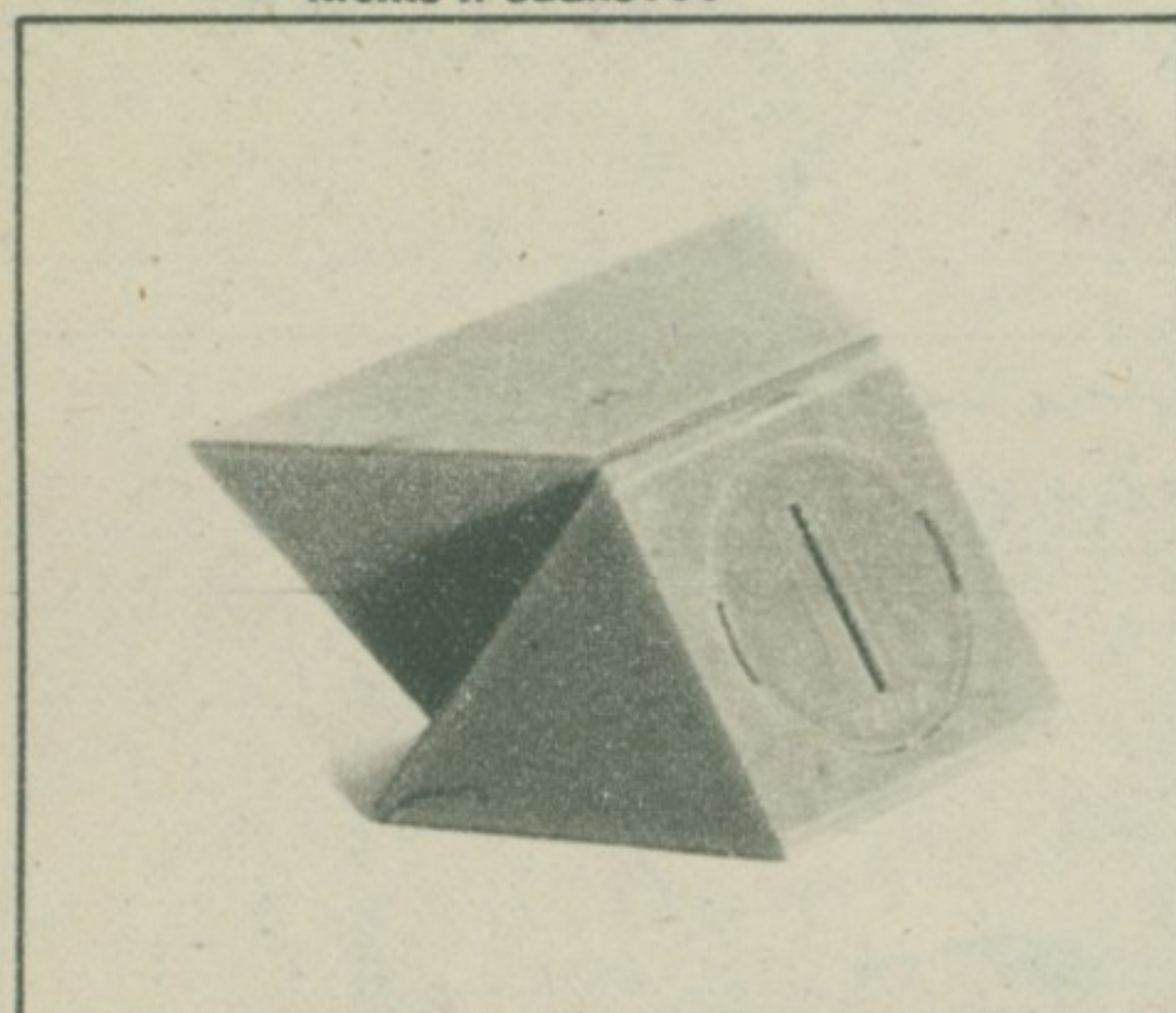
Може и овако...

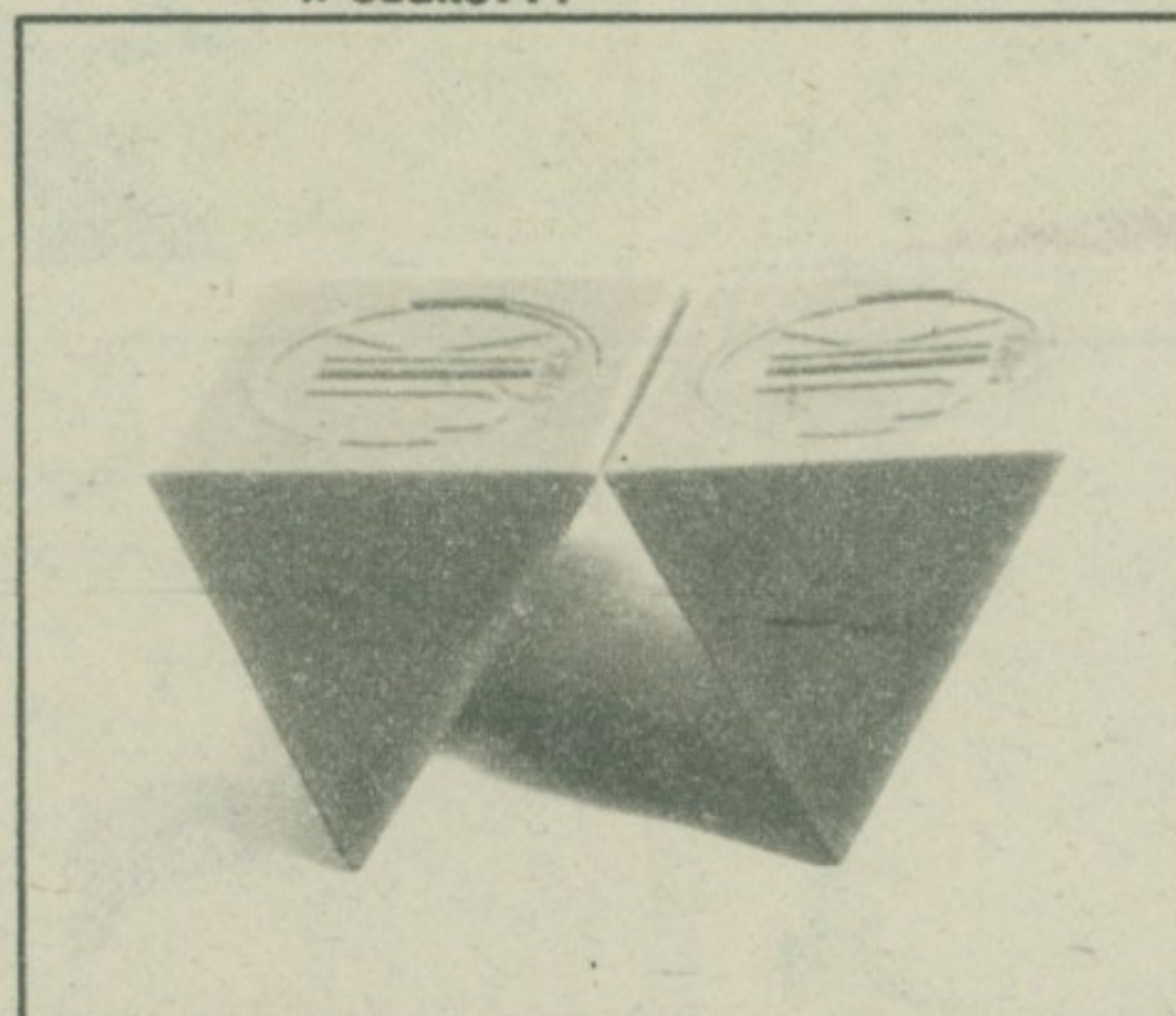
и овако...

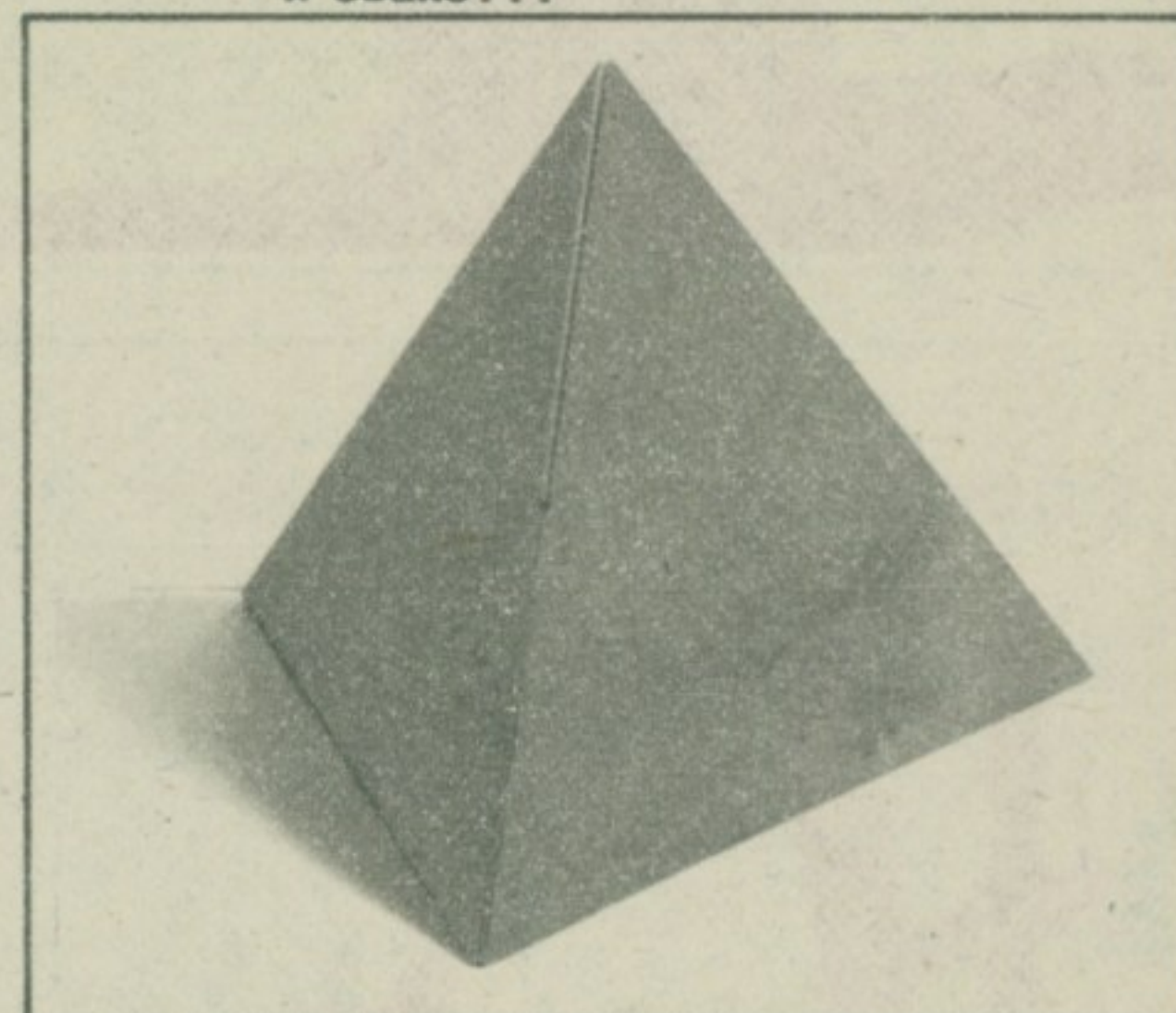
и овако...

Па овако...

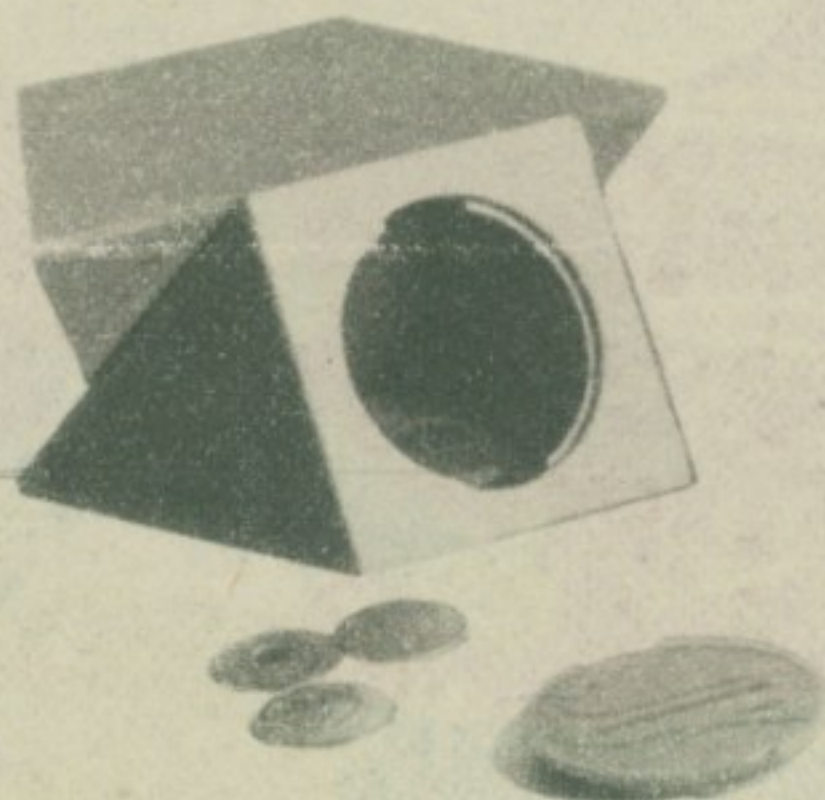
и овако...

Али треба — овако !

Хајде да се мењамо !

Ви нама — новац који сте уштедели,
да га чувамо све док вам не затреба.

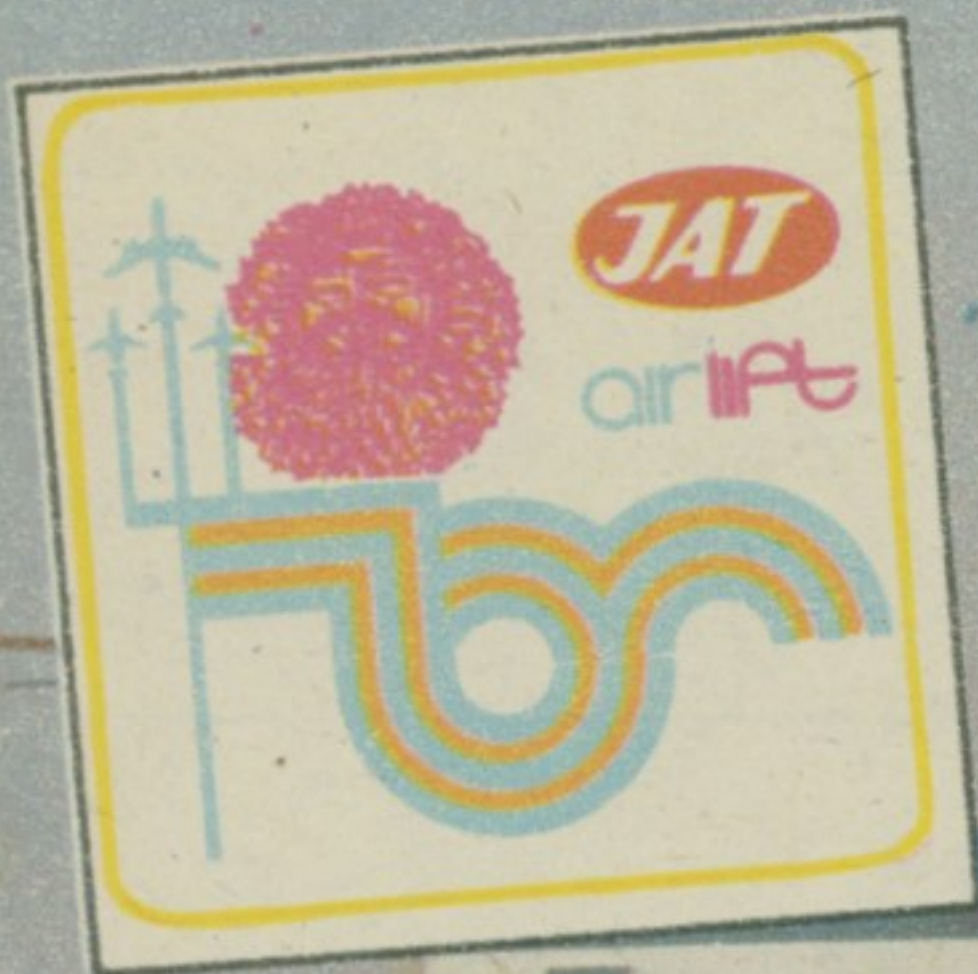

Ми вама — штедну књижицу и
ЧАРОВНУ ПИРАМИДУ? да се забавите
и да у њу стављате ситан новац.
Ситниш уопште не смета ако се штеди!

Касица као касица. Е, није!
Ни касице нису оно што су биле.
Ово је ЧАРОВНА ПИРАМИДА.

Кад од једног правиш два — то је лако,
ал' од два да направиш једно...
Како? Пише у књижици па ће и то
бити лако. А да л' може свако?
Дај неком да проба. Ту почиње забава.
Окрени, обрни... ЧАРОВНА ПИРАМИДА.

**ЈУГОСЛОВЕНСКА
ИЗВОЗНА И КРЕДИТНА
БАНКА**

ВЕЛИКА НАГРАДНА ИГРА

ПОЛИТИКИН
ЗАБАВНИК

ВАС ВОДЕ У СВЕТ

Прво коло ВЕЛИКЕ НАГРАДНЕ ИГРЕ «ЗАБАВНИК И JAT ВАС ВОДЕ У СВЕТ» донело је седамдесет четворици наших читалаца лепе награде. Оне су већ уручене срећним добитницима, али организаторе игре мисле и на оне будуће. После кратке паузе почиње друго коло које објављујемо у новогодишњем броју. Овога пута првонаграђени лете у ВАРШАВУ и ЛОНДОН. То су два JAT-ова Air lift аранжмана (по четири дана) који ће добитницима омогућити да упознају најважније знаменитости ових градова.

Поред две главне, учеснике игре очекују још 72 награде.

Не заборавите! ДРУГО КОЛО у следећем броју «Политикиног забавника» који излази 2. јануара 1981. године, када ћемо вам више рећи о наградама које вас очекују.

Учесницима игре «Забавник» и JAT желе много среће у Новој 1981. години!

4 питања - 444 награде!

АРАПИН ПЕТ

Међу младим људима које је Петар Велики послао у стране земље да стекну знања, преко потребног преображеној држави, беше и његово кумче Арапин Ибрахим. Он је учио у Париској војној школи, изишао из ње као артиљеријски капетан, истакао се у шпанском рату и, тешко рањен, вратио се у Париз.

И поред толиких својих послова, цар се увек распитивао о своме љубимцу и свагда је добијао гласове пуне хвале о његовом успеху и владању. Петар је њиме био веома задовољан и неколико пута га је позивао у Русију, али се Ибрахиму није журило.

Он се свакојако изговарао: час раном, час жељом да усаврши своје знање, час оскудицом новца а Петар, слаб према његовим молбама, молио га је да води рачуна о своме здрављу, захваљивао му што тако вредно учи и, мада претерано штедљив у својим личним издацима, није жалио за њега своју ризницу, шаљући му са златницима очинске савете и поуке да се чува...

... Кад се Ибрахим појавио, његова спољашност, образовање и природна бистрина изазваше у Паризу пажњу целог света. Све даме су желеле да у свом дому виде le negre du tszar (царевог црнца) и о-

тимале се о њега... Ибрахим није пропуштао ниједан бал, светковину или премијеру и предавао се општем хуку са свом ватреношћу својих година и своје крви.

Али Ибрахима није мучила само мисао што ће ове тако занимљиве и блиставе забаве заменити грубом простотом петроградског двора. Друге, много јаче везе везивале су њега за Париз...

Тако пише највећи руски песник Александар Сергејевич Пушкин (1779—1837) о свом прадеди по мајци у незавршеном историјском роману „Арапин Петра Великог“.

ЗАЛЕГЛИ СЕ ДЕМОНИ

Пушкинов отац Сергеје Љвович био је пореклом из старе племићке породице која је постојала шест стотина година. Сергеје Љвович је био богат спахија кога је занимало само уживање. Песник није волео оца, али се поносио својим „шестовековним глемством“.

Песникова мајка Надежда Осиповна потпуно је одговарала супругу. Била је срдита жена, неуредна домаћица једне запуштене куће, тиранин сопствене деце.

Пушнин као дечак на гравури Е. Хејтмана. На овој слици више него на наснијим портретима очигледно је песниново афричко порекло.

Карта Етиопије на којој је означено место Лагон. Историјска истраживања потврдила су да Лагон, место рођења Абрама Ханибала, заиста постоји.

Деце је било троје: Олга, две године старија од Пушкина, Пушкин, односно Александар, и Лав, шест година млађи од њега. Лав је мајка необично волела док се према старијој деци, нарочито према Александру, држала хладно. Материнску нежност Пушкин никада није осетио.

Баш та хладна и неосетљива мајка, унука Петровог Арапина, у себи је на тако каприциозан начин смешала афричку и руску крв да су се у малом и невољеном Александру залегли демони, уковрчали му косу по црначки, укосили му очи, извукли му вилице како није ред, изводили са њим сто враголија.

Пушкин је као дечак сам о себи написао стихове:

По ђаволству, прави демон,
Прави мајмун му је мина,
И одвише лакомислен,
Познајете сад Пушкина.

Колико се поносио својим старим племством, Пушкин се још више личио својим афричким коренима. Једном приликом је пријатељ Пушкинових песник Иван Иванович Дмитријев, министар у пензији, рекао:

— Погледајте га: право Арапче — Негар!

— Бар нећу бити к'o лештарка пегав! — одговорио је Пушкин као из топа подсмешљиво гледајући у рошава лице Дмитријева.

Александар Сергејевич Пушкин, који у првој гла-

ви величанствене поеме „Евгеније Огњенин“ Африку назива својим завичајем, није о Африци знао готово ништа, као уосталом, ни остали Руси његовог доба. О песниковом пореклу кружиле су најфантастичније приче.

Један од његових непријатеља по имену Булгарин ширио је гласине како је песниковог прадеду роба купио капетан руског брода за боцу коњака!

Шта је истина и ко је тај Пушкинов афрички предак?

ЦАРУ НА ДАР

Абрам Петровић Ханибал, познати руски војни инжењер, уживао је велики

ПЕТАР ВЕЛИКОГ

Ниједан од многобројних потомака чувеног црнца Ханибала није толико, по изгледу и темпераменту, личио на њега као његов праунук, највећи руски песник

углед. Тачан датум његовог рођења није познат и ставља се широко између 1689. и 1698. године.

Зна се, оно што је Пушкин забележио у напомени уз прву главу првог издања „Евгенија Онегина“, да је у осмој години био отет и са афричке обале одведен у Истанбул. Тамошњи руски посланик га је откупио и послао на дар цару Петру Великом.

Руски цар заволео је тамнопуту дете и био му кум на крштењу по православној одреду у Вилни 1707. године. По цару Петру Абрам је добио „очево“ име Петрович. Кума је била пољска краљица Кристина.

Абрам је руски облик имена Абрахам. Пушкин га у свом роману назива Ибрахим, арапском верзијом тог имена. Презиме Ханибал Абрам је узео вероватно по чувеном војсковођи из Картагине у северној Африци.

Абрамов живот код Петра Великог није никаква мистерија. Тачно је оно што Пушкин пише у свом историјском роману: цар га је послао на школовање у Париз са још тројицом руских младића.

У Русију се царев Арапин вратио 1723. са малом веома вредном библиотеком француских књига. Послат је у манастир Александра Невског да се подсети руског језика, а потом је постао члан Петровог двора, професор математике и конструктор војних утврђења.

Године 1742. унапређен је у чин генерал-мајора и добио имање Михайловско у Псковској губернији, оно исто које је наследила Пушкинова мајка и где је песник проживео многе тешке дане.

Абрам Петрович Ханибал женио се двапут. Из другог брака, са Христином Регином Шеборг, родио се и Пушкинов деда по мајци Осип Абрамович Ханибал.

Далеко мање познат је живот Абрама Петровича пре доласка у Русију. Постоје само три документа,

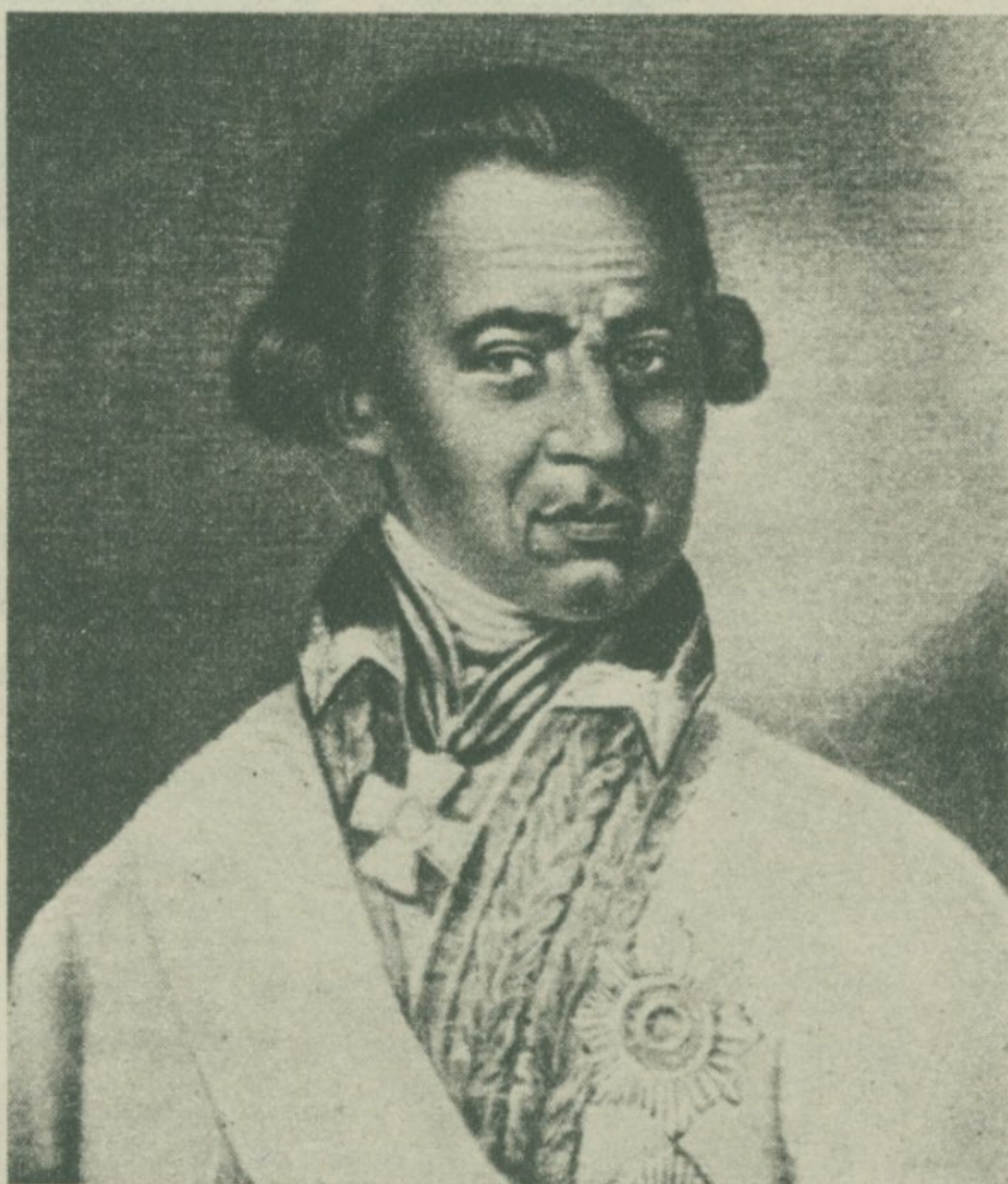
сва три европског порекла, на основу којих је употребљена „реконструкција“ његовог живота у Африци.

ШТА ЈЕ БИЛО РАНИЈЕ?

Један је његова молба из 1742. у којој од руског Сената тражи званичну потврду племићке титуле и грб. У молби генерал-мајор Ханибал као место рођења наводи град Лагон. За оца каже да је био високог рода и владар.

Други је анонимна веома „дописана“ биографија на немачком, састављена на основу сећања самог Абрама Ханибала, издата 1781. убрзо након његове смрти.

Биографија каже да је земља његовог рођења Абисинија (садашња Етиопија), да му је отац био племенски владар и вазал турског цара и да се, заједно са неким другим абисинским принчевима, побунио против султана. Ту

Заслужни генерал-мајор и војни инжењер Абрам Петрович Ханибал, Пушкинов прадеда по мајци.

пише да је његов отац имао неколико жена и много деце.

Трећи извор информација је кратка књижица коју је пред смрт 1825. издиктирао Петар Абрамович Ханибал, један од Ханибалових синова. Он каже да је отац био „негро“ (црнац) и

да је уграбљен на афричкој обали.

Историјска је чињеница да су Турци упадали у Абисинију и с променљивом срећом владали провинцијом Хамасен чији је центар био град Дебарва. Око тридесет километара од Дебарве налази се место Лого, на географским картама Африке означено као Лахен.

Из тог податка модерни историчари су извели закључак да је то Абрамово место рођења Лагон.

И у биографији и у сведочанству Петра Абрамовича пише да је Абрам, након очеве побуне против Турака, као осмогодишњак ухваћен на превару и са више абисинских дечака из владајућих породица лаћом одведен у Истанбул.

Абрам се, стоји у биографији, до смрти са сузама у очима сећао своје мале једине сестре Лахон која је трачала за њим до брода попела се на палубу и чврсто га загрлила. Када су их раздвојили, девојчица се бацила у море и удавила.

Ниједан од извора, међутим, не потврђује распространену причу да је један од Абрамове браће долазио, прво у Истанбул па потом и у Петроград, нудећи богат откуп. Цар

Петар Велики, наводно, није хтео да се одвоји од вољеног кумчета.

„До дубоке старости, пише Пушкин, Ханибал се сећао Африке, раскошног очевог живота, деветнаесторице браће од којих је он био најмлађи. Сећао се како су их изводили преломом са рукама везаним на леђима док је само он био слободан и купао се под фонтанама родитељске куће...“

ИСТА КРВ, РАЗЛИЧИТЕ СУДБИНЕ

Арапин Петра Великог умро је тихо, од старости, у Русији 1781. године. Сви су му потомци били црнпурасти, али су његови тећи „прескочили“ и синове и унуке и дошли до израза на праунуку песнику.

Александар Сергејевич Пушкин био је ружан. Његова спољашност је на већини слика јако улепшана и он се и сам томе подсмевао. Имао је веома коврцаву косу, снежно беле зубе, „афрички“ израз лица и живахне покрете необичне за Европљане.

Био је малог раста, јаке складне грађе, волео је да пешачи, сјајно се мачевао, добро гађао у мету. Коса му је била кестењаста, очи плаве, брзе и бистре.

Када би се одушевио, сав би се преобразио. Лице, озарено унутарњом лепотом, постајало је дивно, очи сјајале као звезде. Тада се показивала изванредна духовна лепота Пушкиновог лица.

И темперамент је био „афрички“: „Моја природа је неповерљива, неједнака, љубоморна, осетљива на увреде, јако раздражљива и истовремено слаба“, писао је о себи.

Оваква природа била је предодређена да заврши трагично. За разлику од свог афричког претка који је доживео дубоку старост, Пушкин је у тридесет осмој години погинуо у двобоју.

Д. Божић

* француски mine = израз лица, лице

Портрет Александра Сергејевича Пушкина из 1827. године, рад О. Нипренског.

ЈОШ
ЖИВЕ
НА ЛЕДУ

АКСЕЛ, САЛХОФ, ЛУЦ

ИЗА СВАКОГ ОД ОВИХ НАЗИВА ФИГУРА КРИЈЕ СЕ ПО ЈЕДАН ВЕЛИКИ КЛИЗАЧ КОЈИ ЈЕ ДАО НЕШТО НОВО И ТРАЈНО ПО ЧЕМУ ЈЕ И ДАНАС ПРИСУТАН НА ЛЕДЕНИМ ПОЗОРНИЦАМА ЧИТАВОГ СВЕТА

Вештина кретања по леду на клизаљкама позната је човеку још од давних дана. Наши далеки преци, поготову они с крајњег севера, кретали су се и ловили на клизаљкама направљеним од животињских костију. Био је то једини начин кретања по залеђеним рекама и језерима. Ако би се, дакле, данас тражили почеци онога што се назива уметничким клизањем, онда би нас пут одвео — праисторију.

Кад је клизање постало забава а не потреба? По цртежима и писаним споменицима, могло би се рећи у 13. веку када су животињске кости замењене дрвеним клизаљкама којима је, по средини, била убачена гвоздена жица. Ипак, поузданије податке налазимо тек у 16. и 17. веку када је клизање на леду забава многих људи у зимским месецима. Из тог периода остали су бројни записи и цртежи.

Први клуб за клизање на леду основан је у Единбургу (Шкотска) 1784, а код нас у Љубљани 1870. и Загребу 1874. Ипак, Југословенски савез за клизање на леду формиран је тек 1935, а први председник био је познати спортиста, спортски радник и ентузијаста доктор Фрањо Бучар из Загреба.

Прво првенство Европе одржано је 1891. године, света 1896, жене су укључене у такмичења 1906, парови две године касније а плесачи на леду много касније, тек 1950.

ПРВИ СКАКАЧИ ИЗ ЕВРОПЕ

Данас се такмичења у уметничком клизању одржавају сваке године, и за европско и за светско првенство. Уметничко клизање је и на програму зимских олимпијских игара. Посредством малих екрана, уметничко клизање ушло је у готово све домове света и постало један од најомиљенијих и најатрактивнијих спортова.

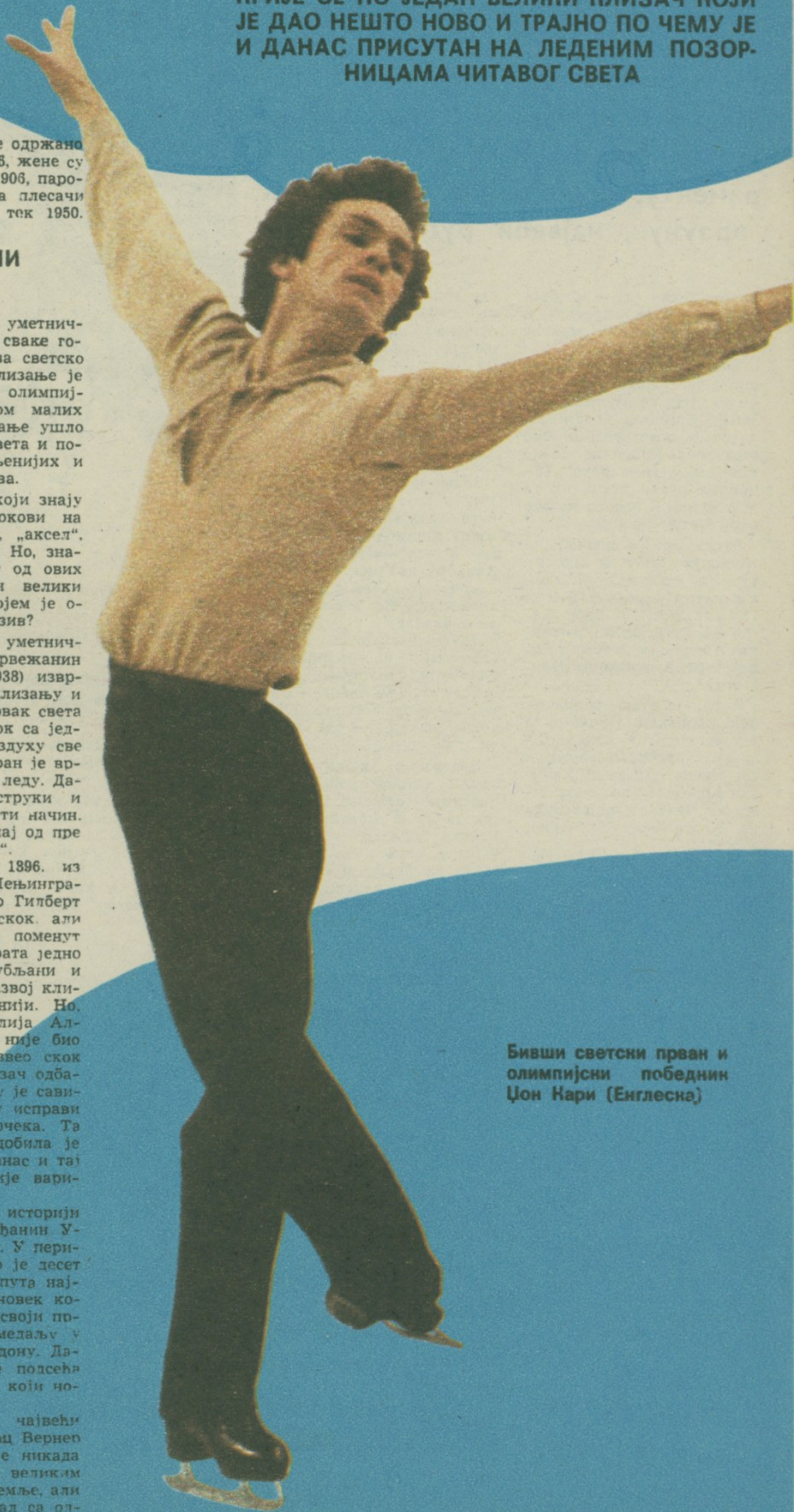
Зато није мало оних који знају да се најпознатији скокови на клизаљкама зову „луц“, „аксел“, „ритбергер“, „салхоф“... Но, знате ли да се иза сваког од ових назива крије по један велики клизач, изумитељ, по којем је одређени скок и добио назив?

Један од тих пионира уметничког клизања био је Норвежанин Аксел Паулсен (1885—1938) изврстан такмичар у брзом клизању и двоструки незванични првак света у уметничком. Његов скок са једним и по окретом у ваздуху све до II светског рата сматран је врхунским достигнућем на леду. Данас се изводе и двоструки и троструки скокови на исти начин, али им је назив остао онај од претотину година — „аксел“.

Први светски првак 1896. из Петрограда (данашњег Лењинграда) био је Немац доктор Гилберт Фукс. Он нема „свој“ скок, али заслужује да овде буде поменут јер је после I светског рата једно време службовао у Љубљани и има велике заслуге за развој клизачког спорта у Словенији. Но, његов савременик, Бечлија Алфред Луц, који никада није био првак света, први је извео скок уназад при којем се клизач одбаца десном ногом, лева му је савијена, затим се у ваздуху исправи и клизач се на њу дочека. Та промена ноге у скоку добила је назив „луц“. Наравно, данас и тај скок има своје сложеније варијанте.

Први велики клизач у историји овог спорта био је Швеђанин Урлих Салхоф (1877—1949). У периоду од 1901. до 1911. био је десет пута првак света, девет пута најбољи клизач Европе и човек којем је припала част да освоји прву златну олимпијску медаљу у овом спорту 1908. у Лондону. Данас нас на његово име подсећа скок унапред са окретом који носи његово име.

Коначно, Салхофов највећи противник на леду, Немац Вернер Ритбергер (1891—1975) није никада успео да буде први на великим такмичењима ван своје земље, али је први извео скок уназад са ол-

Бивши светски првак и олимпијски победник Џон Нари (Енглеска)

Санда Дубравчић је већ сада најбоља југословенска клизачица свих времена

Ц, РИТБЕРГЕР...

скоком и доскоком на исту ногу па је данас и његово име присутно на свим међународним такмичењима.

Европљани су, дакле „очеви“ најзначајнијих фигура које се и данас изводе, а њихова доминација на леду трајала је све до завршетка II светског рата.

ДВОБОЈ ЗА ИСТОРИЈУ

Светска титула отишла је преко Атлантика први пут 1948. године захваљујући Американцу Дику Батону, петоструком светском прваку и двоструком олимпијском шампиону. Куриозитет је да је Батон 1948. у Прагу, када је то могло први и једини пут до сада, учествовао и на Европском првенству и био победник. Он је први клизач у свету који је успешно изводио двоструке скокове. Данас је Батон (рођен 1929) поред ледене плоче на свим великим светским такмичењима као коментатор америчке телевизијске компаније ABC (Еј-Би-Си).

Батона су наследили не мање славни земљаци, браћа Ален и Џејвид Џенкинс, а Европа је имала свој адут у Чехословаку Карелу Дивину, технички савршеном клизачу, најбољем у такозваном „школском“ програму. Управо тим особинама Дивин је изазвао један историјски доживљај: на светском првенству 1962. водио је после „школе“, а како је био сасвим солидан и у слободном саставу, изгледало је да је већ обезбедио титулу првака. Једини који је могао да га угрози био је Канађанин Доналд Џексон. Али за то је требало извести нешто до тада невиђено! И Џексон је успео: пред запањеном публиком први је у свету извео троструки скок на клизачкама. Тако је постао светски првак, а своје име трајно унео у историју клизања.

УСПЕШНИЈЕ У ПИРУЕТАМА

После Батона, браће Џенкинс и Џексона, примат код мушкараца поново се враћа у Европу. Ређају се имена великих клизача Алена Жилетија и Алена Калме из Француске, затим Аустријанца Емериха Данцера и Волфганга Шварца, па Немца Манфреда Шнелдорфера, Чехословака Ондреја Непеле све до данашњих

„звезда“ Џона Карија, Робина Казинса, Владимира Коваљова, Јана Хофмана и других.

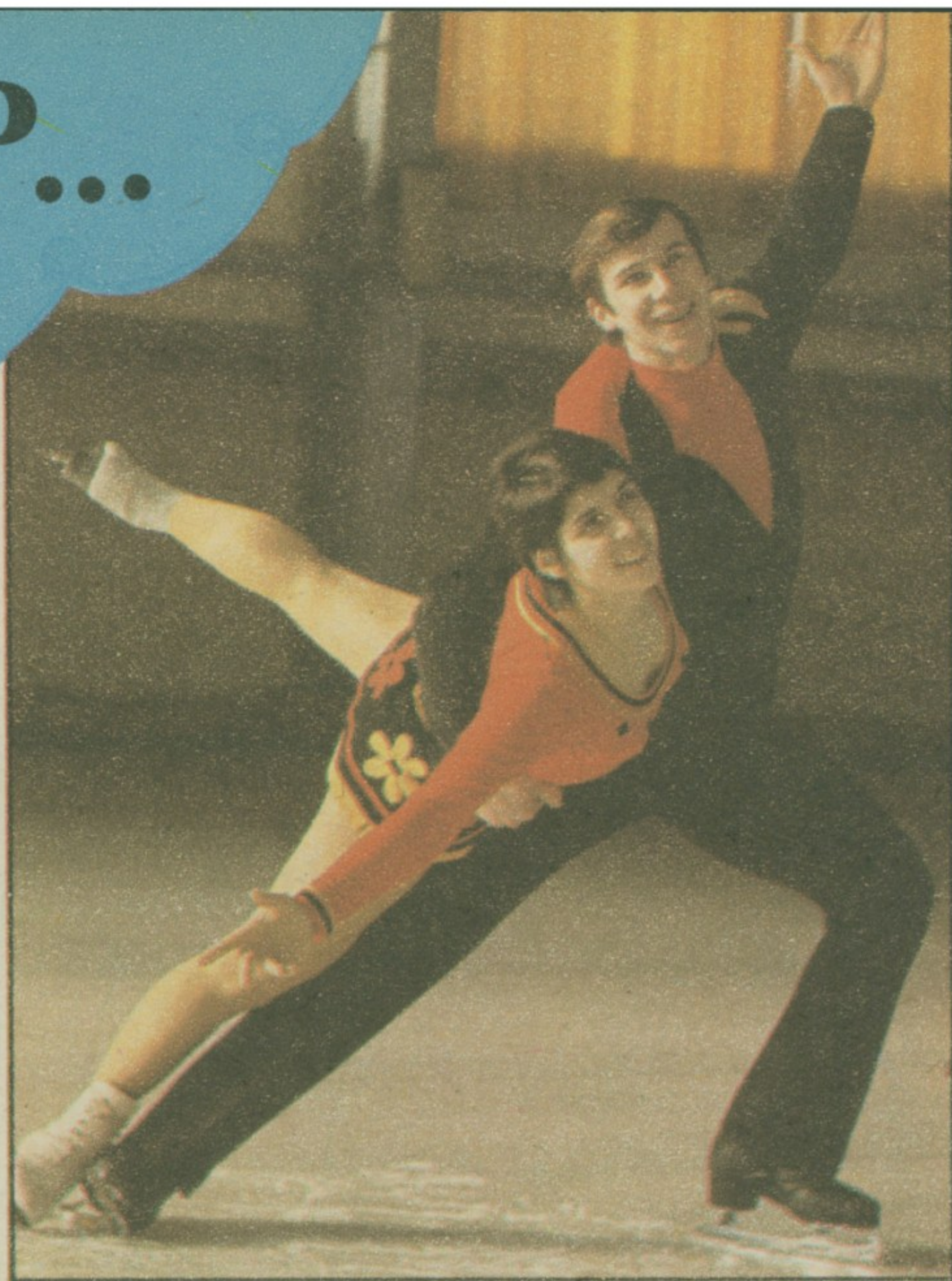
Неправедно би било не поменути и клизачице мада за њих влада веровање да су слабији „скакачи“, али зато знатно успешније у „пируетама“ (франц. „пироуетте“ — чигра) и елементима у којима се тражи елеганција и — леп изглед. Највећа клизачица у досадашњој историји свакако је била „мала Норвежанка“ Соња Хени (висока само 153 сантиметра) која је била по десет пута првак света и Европе и два пута олимпијска победница (1932. и 1936). По завршетку каријере преселила се у САД где је прво наступала у ревијама и снимала филмове, а затим имала и своју сопствену групу професионалних клизача. Умрла је приликом лета за Европу 1969. године.

Ту су и имена Сјуке Дајкстра, Габријеле Сајферт, Хане Машкова „краљице пируета“ Никола Аслер, Ретине Хајцер, Пеги Флеминг... све до данашњих ведета Анет Печ, Линде Франтијане, Дагмар Лурц и наше младе клизачице из Загреба Санде Дубравчић.

Наравно, у сећању остају и умећа парова Марика Килијус — Ханс Јирген Бојмлер или совјетског пара Људмила Бјелоусова — Олег Протопопов све до данашњих неприкосновених супружника Ирине Родњине и Александра Зајцева. Најзад, ту су и плесачи Дијана Таулер и Бернард Форд или Људмила Пахомова и Александар Горшков.

Све су то изванредни титулама и медаљама богати клизачи, заслужени за даљу популаризацију и развој овог спорта у свету, али док гледамо њихова умећа на леду не можемо а да се не сетимо „очева“ уметничког клизања чије огромне заслуге и проналазаштво и данас живе на леденим позорницама широм света. Јер, иза назива „аксел“, „луц“, „ритбергер“ или „салхоф“ крију се имена њихових изумитеља који су, у своје време, утрли пут овом атрактивном и лепом спорту.

Родољуб Марковић

Супружници Ирина Родњина и Александар Зајцев (СССР) вишеструки су прваци Европе и света и двоструки олимпијски победници

Најбољи амерички спортски пар Таи Бабилонија и Ренди Гарднер

ХИТ-СТРАНА

DISCO ПОШТА

Зоран Јовановић, Сремска Митровица

У школи учим француски језик, па бих желео да се претплатим на неки музички лист. Код нас могу да се нађу енглески и немачки листови, а зар Французи не штампају књиге и часописе са поп-музиком? — Знате ли неку адресу?

Како да не! Вероватно је ROCK et FOLK, један од најбољих музичких часописа. Излази једном месечно и цена му је 8 франака. Адреса редакције: Editions du Kiosque, 9 rue Chaptal, 75009 Paris.

Иначе, Французи имају много књига са темом „поп-музика“. Поред неколико музичких енциклопедија и биографија најпознатијих група и певача, имају колекцију песама и нота најпознатијих аутора. Све су то издања познате куће ALBIN MICHEL. Недавно је у Паризу отворена и специјализована радња за продају музичких издања. На преко 700 квадратних метара налази се мноштво музичких публикација свих жанрова. Адреса је: LA LIBRAIRIE MUSICALE DE PARIS, 68 bis, rue Reamur, Paris 3.

Драгослав Величковић, Смедерево
Пошто имам свој састав желео бих да снимим плочу. Како се то ради? Које су адресе ПГП РТБ у

Београду и „Југотона“ у Загребу?

НИје баш тако једноставно снимити плочу. Све издавачке куће желе само добар квалитет музике и радије штампају плоче познатих него непознатих аутора. Обичај је да се продукцијама плоча пошаљу тзв. „демо“ снимци и текстови песама, али то је дуг пут. Лакше је учествовати на неком фестивалу „на пример „Омладина 81“ у Суботици) па ако композиција вреди, може се наћи у ужем избору.

Тражене адресе су: ПГП ГТБ, Македонска 21, Београд и „Југотон“, ООУР „Наклада“, Нишка бб, Забег

Деја Вучетић, Книн
Колико плоча је издала Нина Хаген?

Два албума: „Нина Хаген Банд“ (ЦБС 83136) и „Унбехаген“ (ЦБС 84159). Изашла је и једна плоча са

БИЈЕЛО ДУГМЕ ДОЖИВЈЕТИ СТОТУ

БИТЛСИ имају једну песму „Над будем имао 64 године“, а БИЈЕЛО ДУГМЕ их је надмашило — они рачунају да ће дочекати стоту. У ствари тако се зове њихов нови албум, шести по реду. БИЈЕЛО ДУГМЕ је уобичајило да своје „навијаче“ обрадује крајем сваке године новим песмама. На албуму „Донивјети стоту“ налази се 12 нових песама. Крајем фебруара и почетком марта група намерава да организује промоциону турнеју по целој земљи. Биће то опет прилика да се окупи велики број младих и да ужива у музици Горана Бреговића и певању Жељна Бебена.

Занимљиво је да се на овом новом албуму налази и једна песма коју смо раније чули, али не у овој обради. То је песма „Пристао сам, бићу све што хоће“ коју пева дечји хор ОШ „Дринна Павловић“.

„Донивјети стоту“ ће сигурно доживети — златни тираж.

ПЕСМА НЕДЕЉЕ

ЛОВА

Музика и текст:

Горан Бреговић

Изводи: БИЈЕЛО ДУГМЕ

Лова, звецкају вијекови без буке
лова, глупа Црвенкапо из бајке
ти још не знаш да су звук и ловац
копилани једне исте мајке!

Лова, свијет црвен и жут,
тра-ла-ла-ла-ла-ла
лова, Јуда још продаје Христа!
Ниси знала и ти би наивно као
Сњегуљица
заспала сама са седам
будала.

Слушај,
Цигани пјевају...
Не иди! Вани је киша...
...ни ја ништа не
разумијем!

ЧИТАОЦИ ЈАВЉАЈУ...

ВЕСТИ ИЗ ГЊИЛАНА

У Гњилану већ годинама нема ниједног вокално-инструменталног ансамбла који би могао да задовољи прохтеве многобројне средњошколске и радничке омладине овога града.

Пре годину дана некако стидљиво се појавио ансамбл ДЕЧАЦИ СА ЈУГА који покушава да настави започету музичку традицију истоименог ансамбла од пре десетак година. Сви чланови ан-

БЕРЗА ПЛОЧА

Купујем следеће плоче: „Big hits 1971“ (SWEET), „Rising“ (RAINBOW) и све плоче групе SLADE. Такође и све синглове групе SWEET.

Продајем или мењам за горе наведене плоче: „Octave“ (MOO-LY BLUES), „Црна дама“ (CMAK) као и „Диско-хитови 3“. Имам и неке синглове на продају, а желим да вас обавестим да сам основао клуб љубитеља групе SWEET. Скупљамо све у вези са овом групом, а истомишљеници нам се могу јавити.

Предраг Китановић,
Словенска 10
18000 Ниш

Купио бих следеће ЛП плоче: „Heavy horses“, „Livin' in the past“, „Aqualung“, The best of Jethro Tull, све у извођењу групе JETHRO TULL. У обзир долази и размена за моје плоче: „The long run“ (EAGLES), „Electric Ladyland“ (JIMI HENDRIX) i „White rock“ (RICK WAKEMAN).

Александар Бјелогрић,
Коче Коларова 65/15
23000 Зрењанин

Продајем добро очуване ЛП плоче: „Night flight to Venus“ (BONEY M), „The Album“ (AB-BA), „Ох, што те волим, јој!“ (БАТРЕНИ ПОЉУБАЦ), „Greatest Hits“ (SMOKE), „Дођите на чај“ (КОД). Поред тога имам и 46 добро очуваних сингл плоча. Заинтересованима шаљем списак.

Ненад Калкан,
Прерадовићева 2а
54300 Напице

музиком из филма „Ћа Ћа“ где је такође певала и Нина Хаген. (A-rabella 200 649).

самбла су ученици средњеј усмереног образовања, добри су ђаци и често приређују игранке за своје вршњаке. Узор им је група ВАТРЕНИ ПОЉУБАЦ и углавном негују рок-музику. Надају се да ће бољом сарадњом са Савезом омладине Гњилана добити просторију за вежбање, што би их много охрабрило.

Наравно — верују у будућност! На свом репертоару имају неколико сопствених композиција са веома dobrim текстовима и савременим темама из живота младих. Чланови састава су: АГУШИ БАСТРИ, ритам гитара, ВЛАДИМИР КРСТИЋ, соло гитара, ИЗАН БУБАНОВИЋ, бас, СЛАБОЉУБ МЕНКОВИЋ, бубњеви и САША ДОДИЋ, вокални солиста.

Милан Илић,
Ул. Момчила Трумбића 51
38250 Гњилане
(хонсрар 150 динара)

НАША КАРИКАТУРА

DR FILGUD

ДОМАЋЕ

1. ГРАЦИЈА — Азра
2. СЕСТРА ВЕРА — Група I
3. ПРЉАВИ ГРАД — Рибља чорба
4. ДОЛАЗИМ ЗА 5 МИНУТА — Генерација 5
5. РЕТКО ТЕ ВИЂАМ СА ДЕВОЈКАМА — Идоли

СТРАНЕ

1. ANOTHER BRICK IN WALL — Pink Floyd
2. DIAMOND SMILES Boomtown Rats
3. DON'T STAND SO CLOSE TO ME — Police
4. THE DEVIL CAME DOWN FROM GEORGIA — Charlie Daniels Band
5. FOOL FOR YOUR LOVIN' NO MORE — White Snake

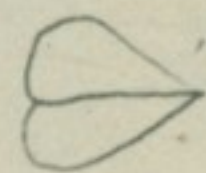

МОЈ ИЗБОР

Ја сам Бора Ђорђевић, шеф ансамбла РИБЉА ЧОРБА. Желео бих прво да вас научим како се спрема рибља чорба.

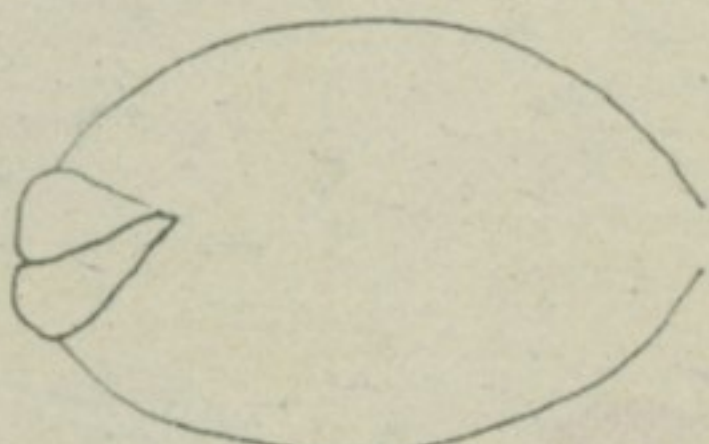
Најважније је упецати рибу. Ако упецате више риба, онда је много лепше — и чорба је гушћа. Рибу прво очистите, затим је ставите у лонац са водом. У исти лонац ставите од сваке зелени по један корен, а кад све омекша онда се пропасира кроз сито, па се све врати у лонац и запржи. Уз заприжју се дода соли, бибер, алеве паприке и мало першуна и све се то кува још пола сата. Кад је готово, зачини се киселом павлаком, жуманцетом и соком од лимуна. После тога позвати пријатеље који воле рибљу чорбу!

Али ако вам је компликовано да кувате, онда бар научите да цртате рибу. То није тешко: прво нацртајте уста. Знајте да риба има исто тако лепе усне као и жена.

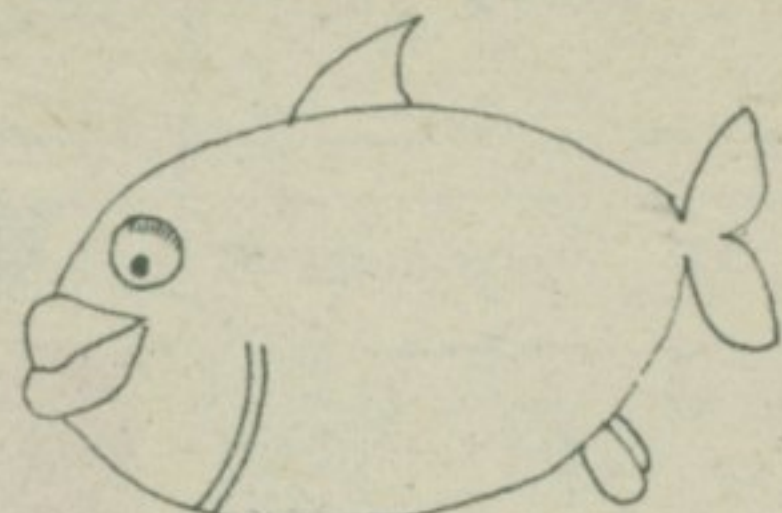
(цртеж бр. 1)

После тога додате два полукруга с обе стране. Тако добијемо рибу која личи на пукачку жену.

(цртеж бр. 2)

Е, сад додајте детаље — реп, пераја, шкрије (по потреби и крљушти) али сада риба мње личи на жену.

(цртеж бр. 3)

Што се тиче ансамбла РИБЉА ЧОРБА имамо пуно планова у 1981. години. Треба да издамо нову ЛП плочу „Покуварена машта и прљаве страсти“. Од 1. марта па све до краја лета намеравамо да будемо на турнеји по нашој земљи и да се сретнемо са што више пријатеља. Ја ћу издати збирку песама „Врло, врло задовољан тип“, а најесен нас чека снимање филма „Има ли негде журке вечерас“. То је само радни назив, можда ће се филм и другачије звати. Режијер је Станко Црнобрња, а сценариста Бранко Димитријевић. Ја ћу играти главну улогу.

Надам се да нисте заборавили како изгледам са мачем.

А ево како изгледам кад скинем шешир!

Мој избор плоча је мало необичан, али ево шта сам најрадије слушао у протеклој 1980. години:

mmm
mm...

ДОСТА? ПУС-
ТИ
МЕ?

ОСТАВИ МЕ НА
МИРУ? ЗАШТО СИ СЕ
ПРИЛЕПИО ЗА
МЕНЕ?

mmm...

АХА? ДОБИ, ДОБИ?
ЗНАМ ШТА БУ?

mmm...

ЕВО ТИ?

ТРАС!

НННННННН...

НННННННН...

А САД МЕ ДОБРО
СЛУШАЈ...

ГДЕ ЛИ СЕ ИЗГУБИО
ТАЈ ПОТРУЧКО? МОРАЋУ
ДА КАЖЕМ ДИШИ ШТА
МИ СЕ ДОГО-
ДИЛО?

ДИРЕКТОРЕ, ВАША СТА-
РА СЕ СВА УКВАСИЛА
ВИНОМ...

БРРР... НАЗВАО
МЕ ЈЕ СТА-
РОМ?

СВЕ САМ ЧУЛА?
ЗАХТЕВАМ ДА МИ
СЕ ИЗВИНИТЕ?

ННННН

ШТА? ТИ МИ СЕ
ЈОШ ПЛЕЗИШ?

А ТРЕБАЛО БИ ДА
МЕ ЗАШТИТИШ? ЕВО
ТИ?

ТРАС!

И ТИ СИ ИСТИ КАО И
ТЕ ТВОЈЕ НИШТАРИЈЕ?

БРР? САД БУ ЈА, КАД
ДОБЕМ КУЋИ, ИСКИЈА-
ТИ ЗБОГ ВАШИХ ГЛУ-
ПОСТИ?

... ЧЕКАЈТЕ,
СВЕ ЈЕ ПО-
ЧЕЛО ОД
ЧАШЕ
КОЈА...

ОВИ МОЈИ
ШЕФОВИ КО
ДА СУ НАЧИС-
ТО ПОДЕТИ-
ЊИЛИ?

КРАЈ

НОВО ЕНЦИКЛОПЕДИЈА НА НОВО КАРТИЦАМА

- ★ ПРВАЦИ ЈУЧЕ И ДАНАС
- ★ ВЕЛИКА ТАКМИЧЕЊА
- ★ СПОРТСКА ПРАВИЛА
- ★ ПОЈЕДИНАЧНИ РЕКОРДИ
- ★ КОШЕВИ, ГОЛОВИ, БОДОВИ КОЈИ СЕ ПАМТЕ
- ★ ЗНАЧАЈНИ СПОРТСКИ ТРЕНУЦИ
- ★ ВЕЛИКИ КЛУБОВИ, ЊИХОВА ИСТОРИЈА И НАЈБОЉЕ ИГРЕ

ЕНЦИКЛОПЕДИЈА НА КАРТИЦАМА „СВИЈЕТ СПОРТА“ увек вам је на дохват руке. Једноставни абецедни систем уводи вас у све што вас занима о јунацима спортских арена, екипама, тренерима, достигнућима и о рекордима. СВАКОГ ПОНЕДЕЉКА НОВА СЕРИЈА ОД 10 КАРТИЦА (БЕЗ ПОНАВЉАЊА И ДУПЛИКАТА) КУТИЈУ ЗА ОДЛАГАЊЕ ДОБИЋЕТЕ БЕСПЛАТНО ОД ИЗДАВАЧА КАО И СВЕ ОСТАЛЕ ИНФОРМАЦИЈЕ — ЕУ „ЧВОР“, 43000 БЈЕЛОВАР, Маршала Тита 24.

BRUCE LEE — „SUPERSTAR“, прерано и трагично преминули хонгконшки филмски глумац — експерт кунг фуа, „џемс Дин“ хонг-кошког филма и „џемс Бонд“ источног света.

KUNG — FU — једна од најстаријих борилачких вештина Далеког истока која у савременом свету доживљава изузетну експанзију.

ФИЛМ — Овај мас-медиј је био једино и основно средство путем којег се светска и домаћа јавност упознала са овом борилачком вештином. Књига пружа детаљну и исцрпну анализу и приказ СВИХ ФИЛМОВА у којима је играо и које је режирао Брус Ли, свих елемената, сваке поједине технике, начина и метода борбе и вежбања, стила и интерпретације јединствене борилачке вештине — кунг — фуа Бруса Лија.

РЕЧИМА БРУС ЛИ: први пут на домаћем литерарном тржишту и на нашем језику, сам Брус Ли говори о настанку, идеји и немани стила који је сам креирао.

НОВО ИЗУЗЕТНО НА НАШЕМ ТРЖИШТУ!

ИЗДАВАЧКО — ШТАПАРСКА РАДНА ОРГАНИЗАЦИЈА

11090 БЕОГРАД — РАКОВИЦА
ПАТРИЈАРХА ДИМИТРИЈА 24
ТЕЛЕФОНИ: 561-755. 563-452

bruce lee kung-fu film

Издавачко-штампарска радна организација
ПРИВРЕДНО-ФИНАНСИЈСКИ ВОДИЧ 11090 — БЕОГРАД
— Раковица, Патријарха Димитрија 24. Тел. 563-452, 561-755

НАРУЧБЕНИЦА БЛ-4

Овим неопозиво поручујем примерака књиге **BRUCE LEE** по цени од 200. — дин.
Овај износ ћу уплатити поузећем приликом пријема књиге.

(Име и презиме)

(Улица и број)

(Поштански број)

Потпис

..... 1980. год.

(Налепити на дописницу)

УКРАСИ ЗА НОВУ ГОДИНУ

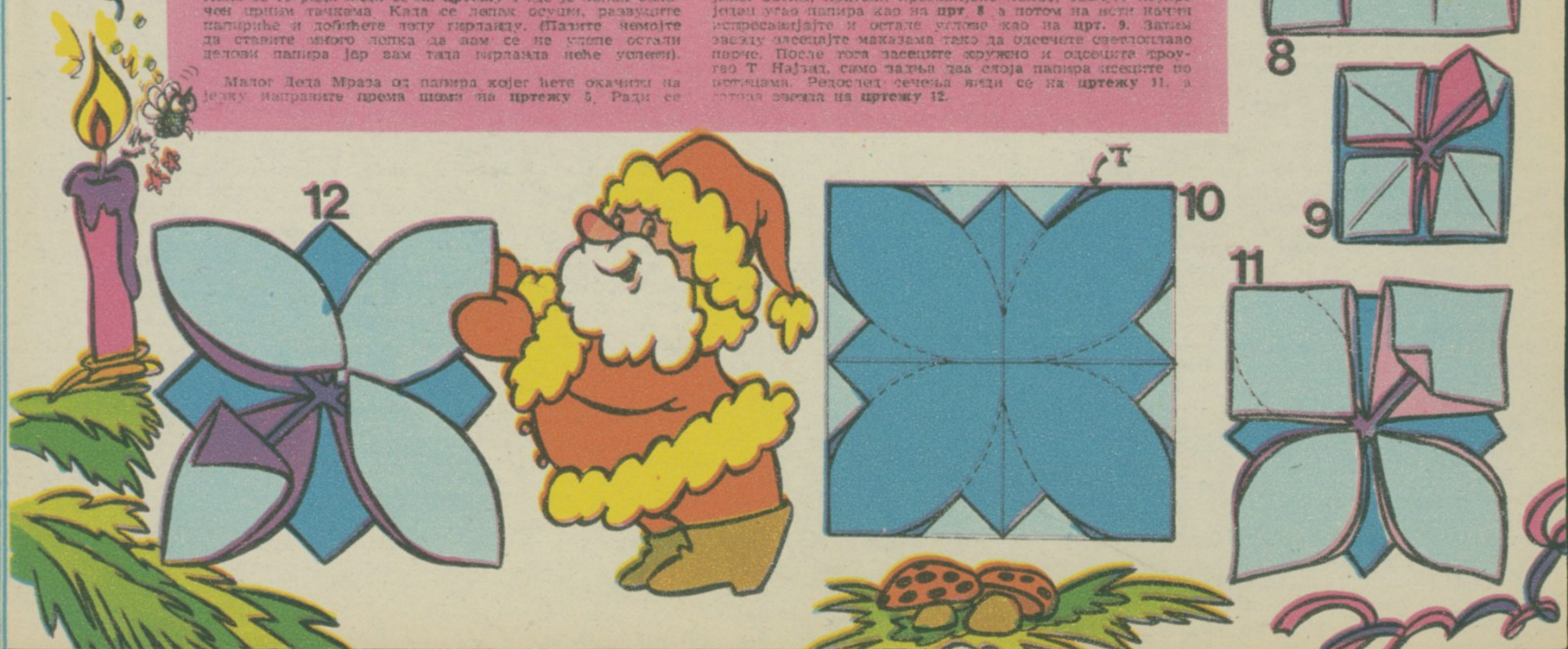

Најпре ћемо вам показати како да направите гирланду, односно украсну сечену траку којом ћете украсити собу или јелку. Потребно вам је бар десет (може и више) комада папира димензије 10 x 10 cm. Папир треба да буде широк, а ако немате такав, онда га само објекте исподом бојницама или фломастерима. Сваки комадић папира пресавијате по цртама означеним на цртежу 1, па га тако пресавијеном засецајте наизменично с једне и друге стране на растојању од 4 до 5 mm као што се види на црт. 2. Када папирнић поново развијете, слика зареза треба да изгледа као на црт. 3. Затим узмите први папирнић, па тачно у његову средину капните мало око-лопка, па њега ставите други папирнић, па га на њега поново ставите око-лопак на два супротна угла уз ивицу папирнића, па онај ставите трећи и сас тако док не потрошите све папирниће. Како се то ради види се на цртежу 4 где је лопак означен црним тачкама. Када се лопак осуши, развуците папирниће и добићете лепу гирланду. (Пазите, немојте да ставите много лопка да вам се не улепе остали делови папира јер вам тада гирланда неће успети).

Малог Деда Мраза од папира којег ћете окачити на јелку направите према шми на цртежу 5. Ради се

једноставно: исече се и засече, по тачкицама дуж шубаре, затим се пресавије дуж ивица тако да се предња и задња страна поклопе а шубара остане на предњој страни. Предња и задња део тела зацепите, а кроз шубару провучете кончић да може Дед Мраз да се окачи (црт. 6). По истој шми можете направити и ратудка, само му уместо шубаре нацртајте шиљату капу.

На крају ћемо вас научити како да направите звезду коју можете да ставите на јелку или обесите о листо, занесу и сл. Узмите парче у облику квадрата и испресавијајте га по цртама на цртежу 7 тако да ивице буду оштре. Затим папирна ивице заједно ако је папир деби, ивице сеју заједно, и обратно. Важно је да папир буде обојен с обе стране и то различитим бојама. Затим, пратећи пресавијене ивице, савијте најпре један угао папира као на црт. 8 а потом на исти начин испресавијајте и остале углове као на црт. 9. Затим звезду засецајте маказама тако да одсечете светлоставо парче. После тога засецајте кружно и одсечите троугао Т. Најзад, само задња два слоја папира исечите по цртама. Редослед сечења види се на цртежу 11, а готова звезда на цртежу 12.

ФАНТАСТИЧНА ПРИЧА

ЕДМОНД ХАМИЛТОН

Испрва нисмо осећали страх пред мрачним, леденим и беживотним пејзажем. Једино смо се питали хоћемо ли преживети кад нам брод удари у површину планете.

Тарн је управљао. Сва т ројица обукли смо одела набијена притиском у нади да ће нас то спасти ако ударац буде јак.

— Бар да нас није овде задесило! — вајкао се Дрил. — Овде, у најпустијем и најнеистраженијем делу галаксије!

Призор који смо угледали кад нам је брод отказао заиста нас није нарочито обрадовао. Око старог, тамноцрвеног сунца које се гасило кружило је шест планета. Падали смо према оној која је била најближа сунцу и као таква можда настањена. Али, сада, нешто касније, већ смо видели да на њој није могло бити живота. Била је то безваздушна лопта обложена вечитим снегом и ледом.

Да ли ће преостала два исправна генератора моћи да развију довољан погон да успоре наш пад и спасу нас од потпуног уништења?

Знали смо да је смрт близу али нисмо изгубили присебност. Не кажем да смо хероји, али као припадници Звездане службе која истражује галаксију увек смо у смртној опасности. Навикли смо.

Белина пусте планете јурила је ка нама кошмарном брзином. Напето сам ишчекивао Тарнову акцију.

Он је одлагао до последњег часа. Онда је покренуо погонску полуку и два преостала генератора заурала су. Знали смо да ће за само неколико тренутака и они откарати због преоптерећености. Али, тих неколико тренутака било је Тарну довољно да окрене брод и употреби притисак млазева као кочницу.

Пали смо уз загушујући тресак. Онда је настала тишина. Брод је лежао искренут на бок са свим генераторима у квару.

— Успели смо! — викнуо је Дрил с неверицом. — Тарне, ти си најбољи пилот на свету!

— Засад смо се провукли — рекао је Тарн. — Али, не заборавите да немамо довољно материјала да променимо намотаје на свим генераторима. Наш мали комуникатор не може да емитује ни на десети део растојања до куће, а и ваздух ћемо на крају потрошити. Једина нада нам је у томе да нађемо довољно метала потребног за премотавање генератора. Дриле, донеси радио-сонду.

Радио-сонду употребљавали смо за истраживање наслага метала на непознатим планетама. Широки сноп вибрација могао се подесити да се одбије од жељеног елемента, показујући тако тачну дубину на којој се он налази.

Дрил је донео инструмент и подесио његове фреквенције на

шест разних метала потребних за легуру за генераторе. Чекали смо.

— Имамо невероватну срећу! — викнуо је најзад Дрил. — Сонда показује присуство тербијума, танталума и других потребних метала у довољним количинама испод леденог слоја. Лед није тако дубок.

— Чудно приметио сам. — Ти метали се готово никада не налазе на истом месту.

— Монтираћемо помоћни погонски уређај — рекао је практични Тарн — и помоћу њега активирати дис-зрак да бисмо просекли лед. Требаће нам и кабл и постоље за чекрк ако желимо да се потом спустимо.

Ускоро смо све спремили за бушење. Док смо се тетурали у својим гломазним металним оделима шарајући криптонским лампама по белом пределу, планета нам се чинила још више пуста и страшна.

Тарн је вешто управљао пројектор дис-зрака на место које је означио Дрил и крак је великом брзином просекао рупу пречника три метра. На дубини од тридесет метара увис су сукнуле варнице и пламен. Тарн је брзо искључио пројектор.

— Силазимо! — рекао је. — Помозите ми да поставим чекрк.

Поставили смо конструкцију од три греде која ће држати чекрк. Преко чекрка смо пребацили јак кабл који смо једним крајем причврстили за велику металну корпу. Силазићемо отпуштајући кабл.

На пола пута до дна Тарн је изненада упитао:

— Јесте ли понели ваздушне пушке?

Тако је, понели смо оружје мада нисмо знали зашто. Ухватила нас је нека необјашњива стрепња.

Наставили смо спуштање. Једина светлост били су зраци наших криптонских лампи.

Отео нам се узвик изненађења када смо сишли до дна јер сад смо видели на какаву је препреку наишао дис-зрак: под ледом се налазио слој провидног метала који је зрак морао да прогори.

— Већ сам помишљао на тако нешто — рекао је узбуђено Тарн. — Погледајте доле!

Криптонски зрак управљен у празнину под нама открио је фантастичан призор.

Доле се налазио град, велика метропола од бетонских зграда тек једва осветљених нашим зраком. Читав град био је заштићен циновском куполом од провидног метала која је издржала тежину касније нахванатог леда.

— Наш дис-зрак пробушио је куполу овог мртвог града — рекао је Тарн.

Мртвог? Да. Док смо се спуштали ка њему, нисам на једва осветљеним улицама приметио никакво кретање. Наравно, овде није било ваздуха.

Наша корпа спустила се у једну од улица. Причврстили смо кабл, изишли и окренули се око себе. Онда нам се поново отео узвик.

Догађало се нешто невероватно. Свуда око нас почела је да се рађа светлост, најпре ружичаста

КАКВА Р

ИЗ ДУБИНА ВАНГАЛАКТИЧНОГ ПРОСТОРА ДОШЛИ СУ ОСВАЈАЧИ ТОЛИКО ДРУГАЧИЈИ ОД НАС ДА НИЈЕ МОГЛО БИТИ РЕЧИ О ПРИЈАТЕЉСТВУ.

као зора, да би се потом претворила у меки сјај у којем се купао читав непрегледни град.

— Овде не може бити пусто! — узвикнуо је Дрил.

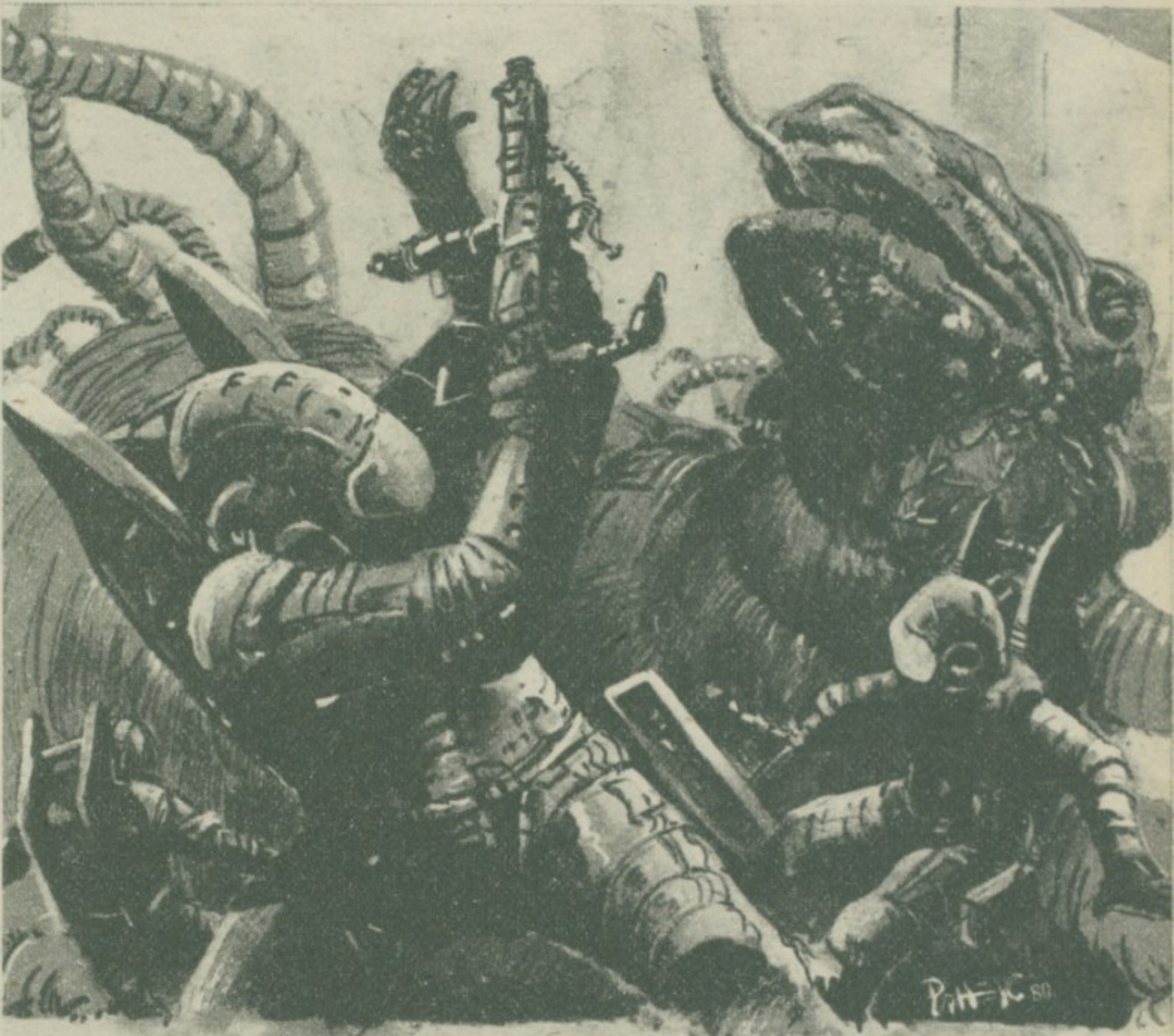
— Светлост се можда аутоматски активира нечијим доласком — приметио је Тарн. — Ово је, и-

— За име света, шта је ово било? — узвикнуо је Дрил.

— Ево још једног!

Друга црна сподоба гмизала је ка нама као неки велики лепљиви црв. Али, ишчезла је само што смо подигли оружје.

— Морамо да наставимо пут —

згледа, био технички јако развијен народ.

— Не свиђа ми се овде — промрљао је Дрил. — Као да има духова.

И мене је прогонио исти осећај, мада нисам нарочито подложен психичким утицајима — иначе ме никада не би примили у Звездану службу.

— Дошли смо по метал и узећемо га — рекао је одлучно Тарн. — Светлост ће нам пре помоћи него наудити.

Дрил је помоћу радио-сонде утврдио да се метали налазе негде у центру града, тамо одакле се уздизала огромна кула врхом готово дотичући куполу. Кренули смо.

— Пазите! — узвикнуо је изненада Дрил, машивши се за пиштољ.

И ми смо видели. Нешто је јурило к нама из бочне улице.

Тешко ми је да опишем то биће: чудовишна маса црног меса стално је мењала облике као амеба и више текла него ишла ка нама.

Истовремено смо притиснули обараче. Створење је у делићу секунда нестало између двеју зграда.

рекао је Тарн, мада је и његов глас изгубио уобичајену чврстину. — Ако се не домогнемо тог метала, готови смо у сваком случају.

Наше напредовање, блештавим улицама овог чаробно лепог града претварало се у све већи кошмар. Изгледало је да све врви од црних чудовишта. Иако су бежали пред нашим оружјем, његови зраци им нису могли ништа. Зато смо престали да пуцамо, а створења нам више нису прилазила — само су нас пратила и посматрала.

Приближавали смо се широком степеништу које је кроз засвођени улаз водило у велику кулу.

Ту је наступио врхунац ужаса. Велике вратнице куле полако су се отвориле и изгегало се нешто чији нас је изглед скаменио. Било је црно, десет пута веће од нас, лица које је изазивало неописиво гнушање — налик на циновску жабу чија се слузава кожа надимала и из које су на све стране штрчали пипци. Из три ока налик

РАСА!

на три прореза извирала је хладна зелена ватра — поглед је био хипнотички. Под главом чудовишта при дисању се надимала велика кеса. Немам је силазила к нама.

Панично смо повукли обараче, али наше оружје било је немоћно. Дрил се окренуо да бежи, потом и ја, кад смо зачули Тарнов оштар узвик:

— Чекајте! Та сподоба дише!

Најпре нисмо разумели. Тарн је коракнуо унапред. Био је то најсмелији корак који сам икада видео да је начинио један припадник Звездане службе. Кренуо је право на чудовиште.

Одједном, у тренутку кад је Тарн стигао до ње, немам је остала као слика на искљученом телевизору. У истом тренутку нестало је и мноштво црних „амеба“ из нас.

— Па то и није било стварно! — узвикнуо је Дрил.

— Хипнотичка илузија — објавио је Тарн. — Постало ми је јасно кад сам видео да дише иако нема ваздуха.

— Онда оно што је пројектовало то привиђење мора бити унутра, у кули — приметио сам.

— Тако је — рекао је Тарн — а с њим и наши метали. Напред! Ступили смо у велику блештаву дворану.

— Слушајте! — прошапутао је Тарн.

Зачули смо, или можда мимо слуха постали свесни музике, најпре тихе, која је постепено достигла крешендо гласова и инструмената.

— Долазе! — рекао је Тарн.

Нисам осетио никакав страх видећи их у дну дворане, мада је овај приказ био најчуднији од свих на које смо досад наишли. Из даљине је долазила поворка бића сасвим друкчијих од нас, иако су и она била двоношци телесне грађе у општим цртама сличне нашој.

Музика се утишала а поворка је стала на пет-шест корака од нас. Биће на челу поворке говорило је тако да нам је порука стизала право у свест, сместа разумљива, као да је изречена на неком универзалном језику.

— Ко год да сте, немате више од чега да страхујете — рекао је вођ. — У овом граду нема живота. Сва бића која сте видели, чак и ми који вам се сада обраћамо, само су фантоми духа пројекције из телепатског архива подешеног да аутоматски ступи у дејство чим неко уђе у град. Наша цивилизација изумрла је пре много времена. На овој смо планети постали — рекао је даље, изговоривши тешко поновљиво име — и на њој се, кроз многа искушења, уздигли путем знања и мудрости до славе. Наука нам је омогућила да се отиснемо у друге светове и истражимо велики део галаксије.

— Онда је дошла несрећа — наставио је вођ. — Из дубина вангалактичког простора дошли су освајачи толико другачији од нас да није могло бити речи о пријатељству. Нису били материјална бића — састојали су се од фотона, честица енергије. Личили су на облаке и били готово свемоћни.

Истребили су нас у многим системима, уништили на хиљаду планета.

— На крају смо потиснути у овај систем из којег смо и потекли — наше последње упориште. Знајући да нам нема спаса, одлучили смо да наш крај буде и њихов како бисмо заштитили друге цивилизације. Бића од енергије могла су се уништити само енергијом. Претворили смо наше сунце у циновски генератор — бацили смо на њега неке од наших планета и месеца да бисмо постигли жељену катаклизму. Из нашег сунца-генератора потекао је талас невиђене енергије који је једном за свагда уништио фотонску расу.

— Наравно, и ми смо изгинули — рекао је вођ, раширивши руке.

— Али, већ смо унапред припремили овај скривени град и у њему сакупили све наше знање и мудрост, знајући да ће једнога дана у нашој галаксији бити нових цивилизација и да ће овамо стићи истраживачи из других система. Припремили смо и одбрану у виду привиђења — одбрану коју је могла да савлада само раса довољно интелигентна да буде достојна нашег научног блага.

— Ви који ме сада слушате, ви сте то учинили. Вама, ко год да сте и одакле год да долазите, завештавамо нашу мудрост и моћ. Све што смо оставили наћи ћете у овој и у другим зградама. Употребите то мудро за добро галаксије и свих њених раса. А сада се ми из прошлости опраштамо од вас из будућности.

Поворка је нестала. Само нас тројица стајали смо у огромној блештавој дворани.

— Каква раса! — рекао је Тарн пун дивљења.

— Хајде да нађемо метале — молио је Дрил дрхтавим гласом. — Једва чекам да се вратим у брод и окрепим гутљајем санкве.

Нашли смо и више него што смо очекивали: далеко савршеније генераторе који су се лако могли уградити на наш осакаћени брод.

Нећу да причам о томе шта смо још пронашли. Звездана служба већ истражује благо древне мудрости и о њеним открићима благовремено ће бити обавештена читава галаксија.

Није било лако пренети генераторе до брода али је, кад смо то обавили, било далеко лакше инсталирати их. Били смо спремни за полазак.

Кад је наш брод узлетео кроз вечити сумрак овог леденог света и прошао поред његовог уморног сунца, Дрил је отворио боцу санкве. Скинули смо тешка метална одела и с великим олакшањем размрдали већ укочена крила и загладили рашчупано перје.

Погледали смо се, ми, високи људи-птице са Ригела, док нам је Дрил додавао чаше са ружичастом санквом. У положају Тарновог кљуна и изразу његових зелених очију прочитао сам да мисли што и ми.

Подигао је чашу коју је држао међу канџама.

— За велику расу која је спасла нашу галаксију! — рекао је. — Наздравимо именом којим су они сами звали своју планету. Испијмо за Земљу!

укрштене речи

СТИЖЕ НОВА ГОДИНА

Одбројавамо последње дане старице зване 1980. година. Деца, и не само она, већ увелико певају: „Стиже нова година а одлази стара...“ Са новим летом стижу се и сустижу многе жеље, надања, и нека стрепња се, истина провуче. Свечарско расположење људи најчешће претачу у један једини поздрав, и знаном и незнамом: „Е, па нека ти је...“ Наставак жеље није тешко одгонетнути, а ту су и квадратићи испод броја 1.

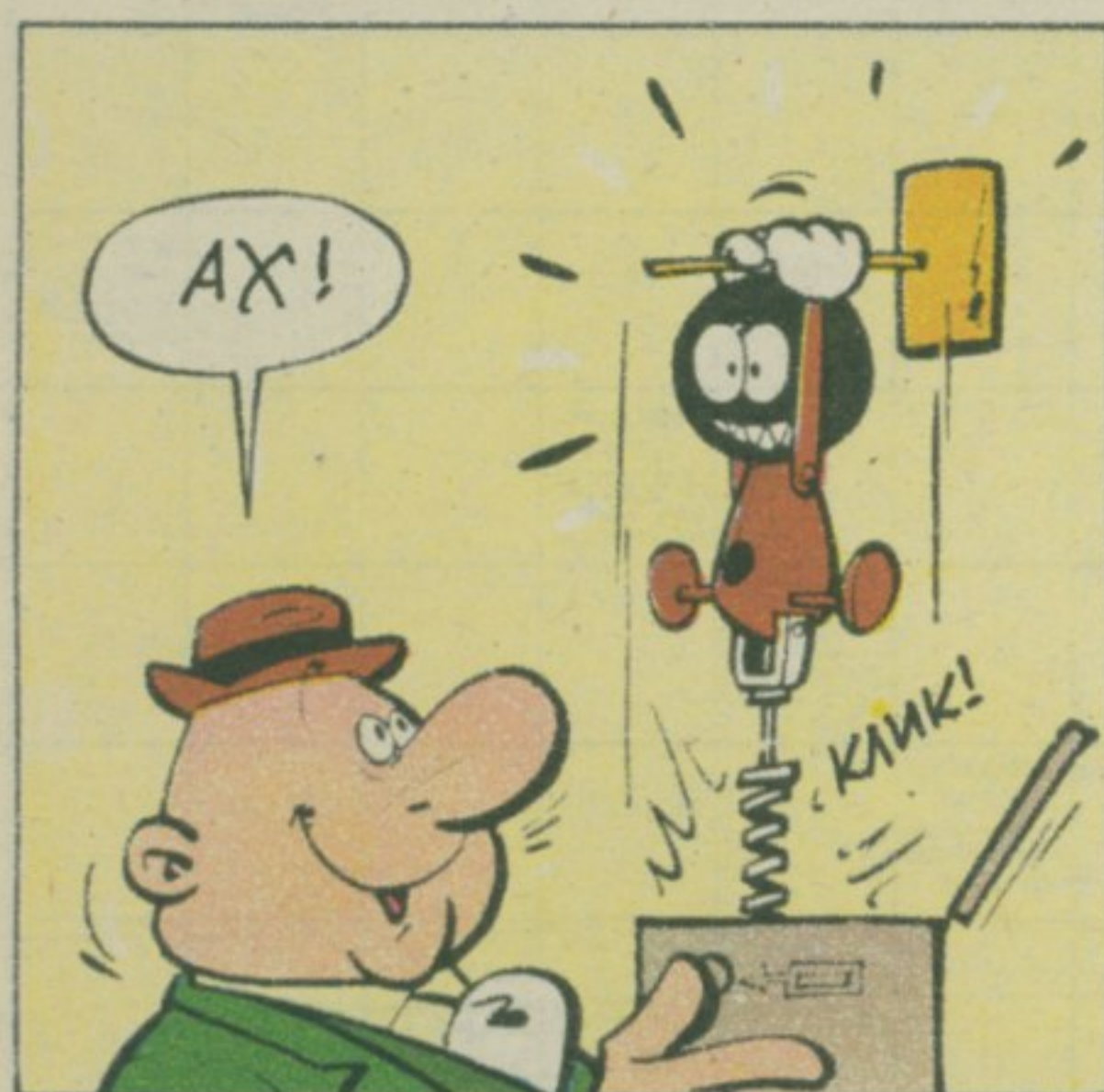
АУТОР ВЕ- ПАК	1	ПТИЦЕ ТРА- ЧИНЕ ИЗ АН- ТРАПЕ	МАКАР- СКИ ШАХИСТ АНДРАШ	НИЈЕ ВИСО- НА	МИРАЗ, ПРИ- ЈА (СТР.)	ИМЕ НАРЕ- ЊИ- НЕ	БИЉНА ПЕЊА- ЧИ- НА	ЈЕДНО- ЦИФ- РЕН БРОЈ	?
НЕДО- ПЛИЧАН ДОГА- БАЈ								ВОЛТ	
ПРОС- ТОРИ- ЈА ЗА РАТ								ПОРЕЗ НА УБОЗ РОБЕ	
									НЕПО- ВИТ, ПОПТИН (ПАТ.)
ВРСТА ПШЕНИ- НЕ КРИПНА КОКА						100m ² (ПМ.)	ПРЕСТА- НА НА ПАЛАКИ		
ВРСТА ЗПИЈЕ, НАОЧАР- НА					ГРАД У ХРВАТ- СКОЈ ДРЖАВА У Ј. АМЕ- РИЦИ				
ВРСТА ПАПА- ГАЈА				ПТИЦА, КЕРИ ХОМЕРОВ СПЕВ					
ДРЕВ- НИ ГРАД У ИРАНУ							АДИ ЕНДРЕ КИРАД- ЦИЈА		
МУЛА		НОЈА- ЧА КАРТА (ПМ.)	ПАНТАН МЕСТО У БОКИ МОТОР- СКОЈ			СИМПОР АНТИН БАРАЈ		ГРАМ ГРАД У КАНА- ДИ	
ТЕХ- НИЧКИ ЧРЕ- БАЈ									
ТОПЛОТ- НИ ПРО- ЦЕС БЕЗ ПРОМЕНЕ ТОПЛОТЕ									
ПЕРНА- ТА ЖИВО- ТИ- НА						КРАЉИЗ СПЕВА „ПЛАХЕ- ХАРА- ТА“			
ОД ТОГ ВРЕ- МЕНА						ИМЕ ПТИЦИ- НЕ ПАРТ- НЕР			
ЗАЈЕД- НО СА 1					ЈЕДНА ПЛА- НЕ- ТА				

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

ВОДОРАВНО: К, в, портал, ре, око, лакат, К, дражити, оро, мар, х, Н, Љубија, Дау, упади, испирање, Рец, раме, несит, а, л, Но, релеји, карто-
нажа, т, ЗЛА ЖЕНА, ИКВА, Анет.

АХИЛ ПЕТИЊ: КО ДРУГОМ ЈАМУ КОПА ...

РИЛЕ И ГИЛЕ

СРЕЋНО И ВЕСЕЛО
У НОВОЈ ГОДИНИ

ПОЛИТИЧКИ
ЗАБАВНИК

Мала пошта

11001 БЕОГРАД

МАКЕДОНСКА 29, П. ФАХ 124

Граин Забавниче,

МОЈ БРОЈ,
ТВОЈ БРОЈ...

Молим те да ми одговориш ко је у праву: ја мислим да у кошарци број 10 на свом дресу мора да носи само играч на месту бека, а моја другарица је упорна у тврђњи да је тај број резервисан за такозване центре.

Димче Тумбов,
I комуна 1
Титов Велес

У кошарци не важе многа правила која су везана за неки други спорт што је, на неки начин, и разумљиво. Такав је случај и са бројевима на дресовима играча. Док је у фудбалу, на пример, правило, истина неписано, да бекови носе бројеве 2 и 3, крилни играчи 7 и 11, у кошарци тога нема. Кошар-

каши сами, према некаквој својој жељи, бирају бројеве. Сетимо се само да Драган Кићановић, „бек над бековима“, носи број 5, његов колега из репрезентације Мирза Делибашић — 15, центри Ђосић и Јерков не раздвајају се од дресова са бројевима 11 и 7. Истина, Зоран Славнић, такође бек, неоспорни је власник дреса број 10, и у репрезентацији и садашњем клубу „Шибенки“, али то, већ смо рекли, не значи да су у кошарци одређени бројеви резервисани за одређена места у екипи.

МАГИЈА МУЗИКЕ

Молим те да ми укратко испричаши Паганинијеву биографију.

Јелена Новаковић,
Нови Београд
III булевар 104/39

Николо Паганини, легендарни виолиниста, ненадмашни мајстор виолинске технике и највећи виртуоз 19. века, рођен је 27. октобра 1782. године у Ђенови.

Учење виолине започео је код Ђеновљанина Вакома Косте а завршио у Парми код Александра Роле и Гаспара Киретија.

Између 1801. и 1807. године написао је двадесет четири каприча за соло виолину, у којима су до изражаја дошле његове техничке новине, затим, сонате и три концерта за виолину и оркестар који се и данас често изводе.

Прочуо се 1813. године наступима у Милану и Венецији, а први велики успех доживео је 1828. у Бечу. Све се убрзо поновило у Паризу и Лондону. Одушевљавао је слушаоце у толикој мери да су му придавали магијску моћ. Капу су му скидали и велики музичари његовог времена. Росини, на пример.

Године 1833. настанио се у Паризу. А кад је његов Казино Паганини пропао, преселио се у Марсеј. Умро је у Ници 27. маја 1840. године.

ХАЈДУК РОБИН

Да ли је Робин Худ заиста постојао? Ако јесте, кажи ми нешто више о њему.

Дејан Рачић,
Александровац Жупски

Иако се о Робину Худу и његовом животу доста нагађа, сасвим је сигурно да он није личност из маште.

Његово име први пут се помиње у циклусу енглеских народних песама с краја 12. века, које причају о времену од стотинак година раније кад је оснивач феудализма у Енглеској Вилем Освајач поробљавао англосаксонски народ. Међутим, у једној хроници из 15. века, као и у Тијеријевом делу „Норманско освајање“, Робин Худ се појављује као сасвим одређена историјска личност.

Прича каже да се овај прослављени витешки одметник и огорчени борац против насиља норманске властеле, са својом дружином скривао у шумама између Донкастера и Нотингема, а нарочито у Шервудској шуми која је данас национални парк. Ту су они пресретали богате, одузимајући им новац и драгоцености и касније делили сиромаштинама.

У спортским вештинама био је готово ненадмашан, нарочито у гађању луком и стрелом. Волео је природу и живот у слободи. Био је шаливиција и широкогруд човек, познат и као заштитник жена. Више од свега красили су га одлучност и неустрашивост.

О његовој великој популарности говори и податак да у Енглеској постоји залив Робин Худ, пећина, ловиште, извориште, чак и столица и још многе друге ствари које су по њему добиле име.

ДЕМОН КАНАДСКОГ СЕВЕРА

Желела бих да сазнам нешто више о животињи коју називају „прождрљивац“, „ждеравац“ или „демон канадског севера“.

Сања Поповић,
Београд

Прождрљивац или ждеравац личи на вука, али има дугу на-кострену длаку, крупно тело и кратке ноге. У ствари, то је најкрупнији представник рода куна.

Пронесе се разне приче о физичкој снази, лукавости и апетиту ждеравца. Тачно је да својим снажним шапама и канцама може оборити јелена или младог лоса

али се, ипак, најчешће храни лешинама. Због његовог застрашујућег изгледа чак га се и медведи клоне: чим га угледају, напуштају плен.

Прождрљивац има навику да храну оставља и за касније тако да је често погрска састојком једне жлезде који има веома непријатан мирис како би „лопове“ држао на одстојању.

У прошлости су ова снажна створења живела свуда у свету. Данас је њихов животни простор ограничен само на арктичку област.

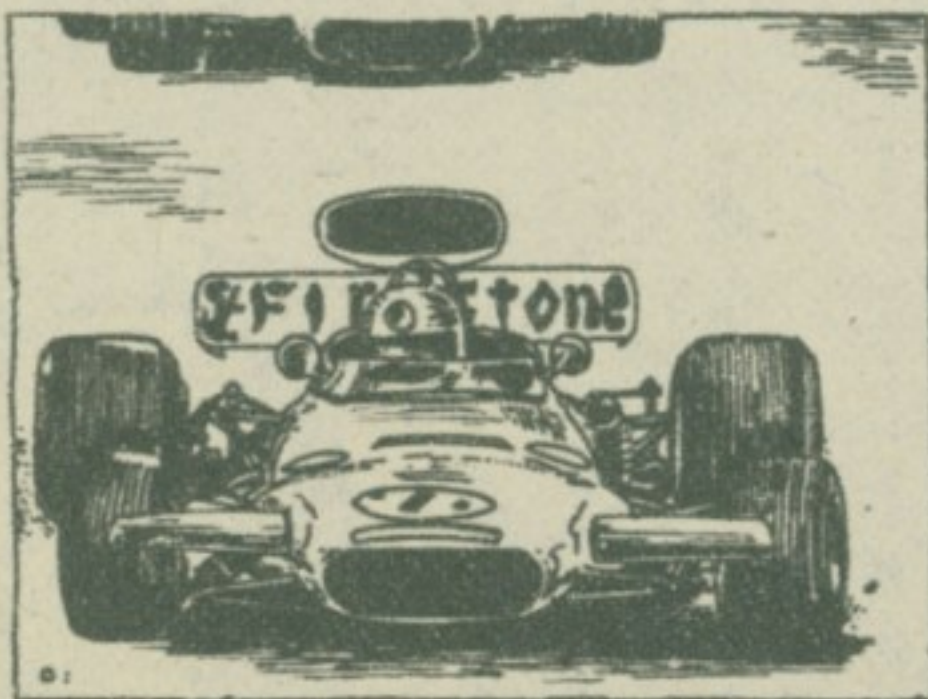
КАКО ДО ФОРМУЛЕ I

Имам 17 година желео бих да постанем такмичар на кросу формуле 1. Одговори ми где могу да се пријавим и какви су услови за уписивање.

Драган,
Баранда

Такмичења у конкуренцији формуле су једно а крос сасвим нешто друго.

Формула 1 је такмичење врхунских возача. Веома је мали број људи који могу да седну за управљач ових болида. Тренутно је у свету свега њих тридесетак који имају „А“ лиценцу, што им омогућава да се такмиче у формули један. Већина их је почела такмичењима у конкуренцији картинга, па су затим возили формулу 3 и 2, па тек, ако су били међу најбољима, добили су место у не-

ком од тимова Ф 1. И овогодишњи првак формуле 1, Аустралијанац Алан Џонс почео је картингом. А био је првак Аустралије са седамнаест година.

Ако желиш да се бавиш кросом, за то постоје могућности и у нашој земљи. Само да знаш: постоје такмичења у мото и ауто-кросу. Код нас се за национални шампионат вози само мото-крос. И то у следећим класама до 50 ссм; 125 ссм и 250 ссм, прва и друга лига.

Ако си заинтересован за мото-крос, можеш се обратити неком од друштава у нашој земљи а теби најближе је: АМД Бачка, 21400 Бачка Паланка, Ул. ЈНА 18. тел. 021/75 246.

НЕПРИЈАТЕЉ У ДУШЕКУ

Молим те да ми даш савјет како да се ријешим мољаца из постеље. Мама се бори са њима, износи постељину на сунце и ставља нафталин између душека, али од свега тога корист је слаба. Мољци се послије краћег времена поново појављују и лете по соби.

Дарко Матијак,
Зрињевац 6
Загреб

Кад се једном увуче у ствари мољаца је тешко решити се. Неке наде ипак има и зато ти предлажемо да заједно с мамом нападнуте душеке ставиш у полувинилске кесе и добро их заправиш неким инсектицидом. Најделотворнији би био дибенол, међутим њега је тешко наћи у продаји. Од користи су и нафталин и „Бум-спреј“. Испрскани душек треба држати у затвореној кеси најмање 2—3 дана. Уколико се и поред ове „терапије“ мољци буду и даље појављивали, позовите стручњаке из службе за дезинсекцију, дезинфекцију и дератизацију или, што је једноставније али скупље, набавите нове душеке.

МНОГО ТЕЖАК ЧВОР

Молим те да ми кажеш нешто о Гордијевом чвору. Ко га је и зашто везао, када, где и ко га је пресекао?

Ненад Чебашек
Косовска Митровица

Према старогрчком миту, фригијски краљ Гордиос — оснивач града Гордиона — везао је тај чувени чвор. Њиме је причврстио јарам за руду кола која је посветио Зевсу. По пророчанству, онај ко буде успео да развеже тај чвор постаће господар света. То је пошло за руком „нашем земљаку“ Александру Македонском, када је доспео у Гордион. Он се, додуше, није мучио да распетља „немогући“ чвор него га је расекао мачем! Довитљиво, зар не? Ипак, све до данас је остао израз „гордијев чвор“ за неки — неразрешив проблем.

КОНТАКТНА СОЧИВА

Молио бих те да ми одговориш на једно питање: да ли у Југославији могу да набавим контактна сочива, где и како. Ако их нема код нас, како и где могу да дођем до њих у иностранству?

Зоран П.
Скопље

Помогао си већ многим па се надам да ћеш и мени. Интересира ме где се у СР Хрватској могу набавити контактне леће и колико отприлике коштају. Молим те да ми одговориш што прије јер ми је то врло важно.

М. Бучевић
Шибеник

За набавку контактних сочива није потребно да путујеш у иностранство, можеш до њих на веома лак начин да дођеш и у нашој земљи. Наравно, претходно мораш да

се обратиш одељењу болнице која врши такве прегледе (она се знатно разликују од уобичајених очних прегледа) и издаје сочива. На пример, у Загребу се дају на Очној клиници „Ребро“ и у болници „Др Младен Стојановић“ у Виноградској улици, у Сплиту у Опћој и Војној болници.

Сада се контактна сочива израђују у Југославији, пре свега праве се у „Геталдусу“ у Загребу и могу да се набаве у кабинетима које „Геталдус“ има широм земље: у свим главним градовима наших република, затим у Нишу, Тузли, Бања Луци, Марибору, Ријеци, Сплиту. Такође их израђује и Др Голев са својом екипом у Охриду: можеш да им се обратиш на телефон (096) 22-000 или да им пишеш на следећу адресу: Медицински центар, лабораторија за контактна сочива, Охрид.

У Београду, поред Градске болнице (тел. 414-322 лок 72) можеш да закажеш преглед и у Очној болници у Црња Вашингтона (337-362). Од начелника овог одељења, професора Орлића добили смо обавештење да они поред „Геталдусових“ сочива издају и сочива јапанске и америчке производње. Сочи-

ва ћеш добити бесплатно, односно читав износ ће да сноси Социјално, уколико ти диоптрија прелази 5 (минус или плус), а уколико ти је кратковидост или далековидост мања, сочива ћете коштати око две хиљаде динара.

ХОКЕЈ НА ЛЕДУ

Када је и ко измислио хокеј на леду?

Благоје Недељковић,
Скадарска 47
Београд

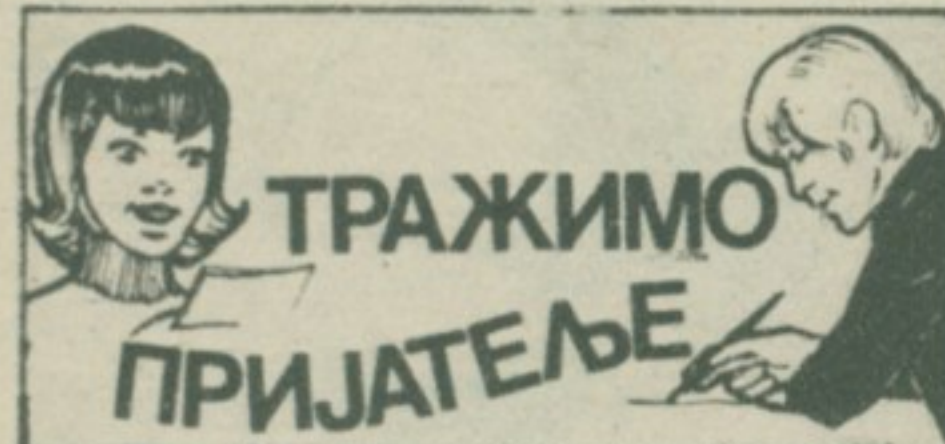
Као и многи други спортови и хокеј на леду има своју предисторију — игре на леду палицом и каменом. Ту игру, звану „шини“, играла су деца у Канади још у 17. веку. Хокеј у данашњем смислу први су играли 1855. године у Кингстону, држава Онтарио (Канада) канадски војници, а ускоро су је прихватили и у Монреалу у Халифаксу. На Универзитету Мек Гил одиграно је 1885. прво лигашко такмичење у којем су учествовала четири клуба, а 1890. хокеј прелази у САД. Познато такмичење за „Стенли куп“, у којем се и данас такмиче најбоље (професионалне) екипе Канаде и САД, одржано је први пут 1893. године.

ПОТОМЦИ ПЕРСИЈАНАЦА

Ко су Персијанци: становници Ирана или Ирака? Мој тата тврди да су то Ирачани, а ја да су у питању житељи Ирана. Помози ми!

Јовица Ђурић,
Земун-Поље

На територији данашње Исламске Републике Иран живе потомци некада моћног Персијског Царства, заправо они чине 65 одсто целокупног становништва. Уосталом, често се у говорном језику Иран назива Персијом а Иранци, нормално, Персијанцима, а тако им се и држава звала све до двадесетих година овог века. Према томе, твој тата у овом случају није био у праву. Што се тиче Ирака и његових становника, већину његових житеља (80 одсто) чине Арабљани.

Божидарка Класта и Ксенија Хрен, 42000 Вараждин. ОШ „Божона Плазериано“ Курлечева 3 — 14 година, воле спорт и музику

Ioka Solomosan, spl. N. Titulescu nr 11, 61 5 se B et II ap 9, 1900 Timisoara, Jud. Timis, RS Romania — 14 година, жели да преко Забавника стекне пријатеље широм Југославије, воли музику, дискотеке, моду, сакупља постере

Верица Јовановић, 15214 Дебrc, село Прово — 14 година, сакупља постере Здравка Чолића и Владе Калембера, воли спорт и сакупља значке

Љубиша Голубовић, 12321 Лазница, ОШ „Јован Сербановић“ — сакупља маркице и слике певача и група рока и панка, навија за Црвену звезду

Марица Брешан, 58220 Трогир, Близна — 16 година, воли поп, рок и панк музику, сакупља постере наших музичких група

Robert Weiser, c/o Dobrovics, 455 s. Catalina No 23, Holliwood, Calif. 90020, USA — 31 година, жели да упозна девојку из Југославије, воли музику и путовања, моли да уз писмо добије и фотографију, дописивање на енглеском

Милица Миланковић, 43400 Вировитица, Штротсмајерова 150 — 14 година, сакупља маркице, постере, воли рок музику

У новом броју енигматског листа

ПОЛИТИКА
Мозаик

КАЛЕНДАР
КАКАВ НИСТЕ ИМАЛИ
ОЛОВКА КОЈА НЕ ПИШЕ,
АЛИ ЋЕ ВАМ КОРИСТИТИ!

Решење 7. кола Велике наградне игре
и имена добитника колор-телевизора
и још 39 вредних награда

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

Први број Политикиног забавника
изишао је 28. фебруара 1939. године.

Директор НО „ПОЛИТИКА“
Вукоје Булатовић

Главни уредник
Раде Шошкић

Одговорни уредник
Вера Смиљанић

Ликовно-графички уредник
Владимир Горбунов

Издавачки савет:

Ђорђе Радишић (председник), Драгослав Антић, Добривоје Арсић, Драгомир Вуксановић, Неда Живковић, Радомир Животић, Олга Јанковић, Живорад Љубичић, Војислав Марјановић, др Иван Николић, Петар Петровић, Снежана Стаменковић (потпредседник), Јелисавета Суруџић, Невзат Худаверди.

Редакција:

Диего Варагић, Радана Весовић, Олга Вукадиновић, Душан Глушац, Бојана Дожић-Стојковић, Владимир Дорошев, Светлана Ивановић, Мина Илић, Соња Јашовић, Мирјана Крстуловић, Иван Лончар, Мирјана Маринковић, Петар Милатовић, Весна Минић, Ненад Мирковић, Зора Меденица, Витомир Недељковић, Биљана Орловић, Љубомир Патротић, Зоран Петканић, Радоје Савић, Недељка Сташић, Миленко Тодоровић и Милош Томић.

Секретаријат:

Јованка Војводић, Олгица Стаменић, Даринка Тодоровић, Зорица Филиповић.

Издаје и штампа НО „ПОЛИТИКА“ — ООУР Издања за младе „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК“, Македонска 29, 11001 Београд. Поштански фах 124. Телефони: 324-471, централа 324-191 и 325-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/1, тел. 322-711. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез на промет.

Цена једног примерка 15 динара

ПРЕТПЛАТА ЗА НАШУ ЗЕМЉУ:
Тромесечна 165,00 динара, полугодишња 330,00 динара, годишња 660,00 динара.

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО:
Тромесечна 330,00 динара, полугодишња 660,00 динара, годишња 1.320,00 динара.

Претплата се врши на жиро рачун број 60801-601-29728 уз обавезну назнаку НО „ПОЛИТИКА“ — ООУР Продаја — претплата на лист „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК“

ЦЕНОВНИК годишње претплате у страни валути по земљама:
САД \$ 70.—, СР НЕМАЧКА DM 124.—, ФРАНЦУСКА Frf. 290.—, ШВЕДСКА Škr. 292.—, ШВАЈЦАРСКА Šfr. 115.—.

Уплате из иностранства слати на девизни рачун НО „ПОЛИТИКА“ код ИНВЕСТ БАНКЕ — Београд, број: 60811-620-63-257300-00054, уз обавезну назнаку ПРЕТПЛАТА на лист „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК“

WALT
Disney

Мики

ПРЕШЛИ СМО ВЕК ПЕТ
КИЛОМЕТАРА, А ДА НИСАМ
НИ ОСЕТИО?

ТО ЈЕ
ЗАТО
ШТО
УЖИВАШ
У МОМ
ДРУ-
ШТВУ!

ПА...

ЈА САМ ТИ ОБЕКАО
РОМАНТИЧНУ
ШЕЋЊУ!

САНКАЊЕ УЗБРДО И
НИЗБРДО ПОДСЕКА МЕ
НА ДЕТИЊСТВО!

ОВО ЈЕ УЖИВАНЦИЈА
КАКВУ У КОЛИМА
НИКАД НЕ ОСЕТИМ!

ИХА!

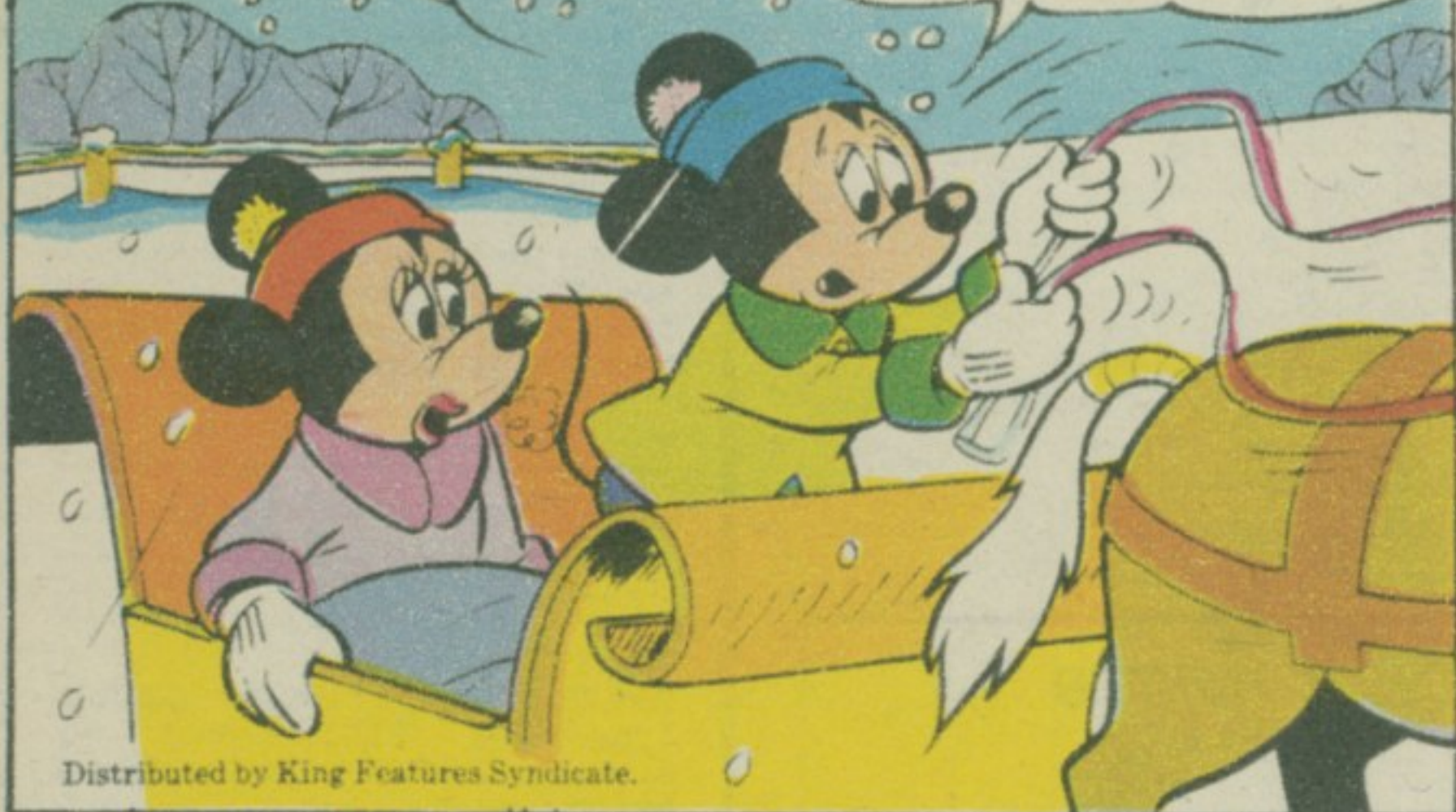

ШТО ЛИ ЈЕ
СТАО?

ЋИ-ХА! ЋИ...

НЕКЕ НИ ДА
МРДНЕ!

Distributed by King Features Syndicate.

ИДЕМ ДА ПОЗОВЕМ
ЧИКА СТАЈКА И
ПИТАМ ШТА ДА
УРАДИМО!

Copyright © 1979
Walt Disney Productions
World Rights Reserved 1-14

ДА, РАЗУМЕО
САМ! КО БИ СЕ
ТОГА СЕТИО?

МИНИ, ЗНАШ ЗА-
ШТО ЈЕ СТАО?

СА НАРАМКОМ СЕНА ОН
ПРЕЛАЗИ САМО ПЕТ
КИЛОМЕТАРА!

1-14

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

• ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ •

1981.

ЈАНУАР						
П		5	12	19	26	
У		6	13	20	27	
С		7	14	21	28	
Ч	1	8	15	22	29	
П	2	9	16	23	30	
С	3	10	17	24	31	
Н	4	11	18	25		

ФЕБРУАР						
П		2	9	16	23	
У		3	10	17	24	
С		4	11	18	25	
Ч		5	12	19	26	
П		6	13	20	27	
С		7	14	21	28	
Н	1	8	15	22		

МАРТ						
П		2	9	16	23	30
У		3	10	17	24	31
С		4	11	18	25	
Ч		5	12	19	26	
П		6	13	20	27	
С		7	14	21	28	
Н	1	8	15	22	29	

АПРИЛ						
П		6	13	20	27	
У		7	14	21	28	
С	1	8	15	22	29	
Ч	2	9	16	23	30	
П	3	10	17	24		
С	4	11	18	25		
Н	5	12	19	26		

МАЈ						
П		4	11	18	25	
У		5	12	19	26	
С		6	13	20	27	
Ч		7	14	21	28	
П	1	8	15	22	29	
С	2	9	16	23	30	
Н	3	10	17	24	31	

ЈУН						
П	1	8	15	22	29	
У	2	9	16	23	30	
С	3	10	17	24		
Ч	4	11	18	25		
П	5	12	19	26		
С	6	13	20	27		
Н	7	14	21	28		

ЈУЛ						
П		6	13	20	27	
У		7	14	21	28	
С	1	8	15	22	29	
Ч	2	9	16	23	30	
П	3	10	17	24	31	
С	4	11	18	25		
Н	5	12	19	26		

АВГУСТ						
П		3	10	17	24	31
У		4	11	18	25	
С		5	12	19	26	
Ч		6	13	20	27	
П		7	14	21	28	
С	1	8	15	22	29	
Н	2	9	16	23	30	

СЕПТЕМБАР						
П		7	14	21	28	
У	1	8	15	22	29	
С	2	9	16	23	30	
Ч	3	10	17	24		
П	4	11	18	25		
С	5	12	19	26		
Н	6	13	20	27		

ОКТОБАР						
П		5	12	19	26	
У		6	13	20	27	
С		7	14	21	28	
Ч	1	8	15	22	29	
П	2	9	16	23	30	
С	3	10	17	24	31	
Н	4	11	18	25		

НОВЕМБАР						
П		2	9	16	23	30
У		3	10	17	24	
С		4	11	18	25	
Ч		5	12	19	26	
П		6	13	20	27	
С		7	14	21	28	
Н	1	8	15	22	29	

ДЕЦЕМБАР						
П		7	14	21	28	
У	1	8	15	22	29	
С	2	9	16	23	30	
Ч	3	10	17	24	31	
П	4	11	18	25		
С	5	12	19	26		
Н	6	13	20	27		